

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21Megjelenik
minden hó
1-én és 15-énElőfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengőTelefon:
1-501-90Postatakarékpénztári
csekk számla:
25.342

Vértanuk köszöntése.

— Február 14-re. —

Fehér kezében világok sorsa,
nagy Napok izzása két szeme;
aki a Mult, a Mélység és a Messze,
kezdetek Forrása, iratlan Alfa:
tebened bízunk eleitől fogva,
ki vagy a Törvény, a Döntés, a Végek
s büntetésed hordják kihült csillagok:
Isten!

Mélységből kiáltok.

Trónod szolgálják koszorús szentek;
száz igaz király, száz bíbor palást
bókol lépcsődön; ám tizenkét Halász
tépett köntöse kedvesebb néked,
kik Üldözés óráján vallottak téged
Úrnak, s Róma estéjén, vérpadra verve,
fulladt torkuk örök neved zengte:
Krisztus!

Mártirok Istene.

Mert lásd: idegenek ekéje jár
a hármás halmon: a föld elveszett...
Négy ezüst folyó koldus kis nemzetek
álmát őrzi s áthullt az Omlás rostáján
törött címerünk. De dult mezőn újra áll
ledöntött jeled, Pásztor: kettős kereszted...
S kik haltatok érte: halott vitézek:
Halhatatlanok!

Dicsőség veletek.

Dicsőség veletek a magasban,
glóriás szakasz, új keresztesek,
kik álltok kínzottan Isten jobbjá mellett,
sebek díszében, golyóvert homlokkal;
Hozsánna néked véres arcvonal,
vörös viharban tépettek!... S hozzátok száll
ma: füstölők tömjéne, Gályarab-zsoltár.
Isten katonái!

Ma tiétek az oltár.

Ma fény önti a bús boltiveket,
ma dől tornyokban harangszó dobban:
ma egyek vagyunk minden templomokban
és egy dícséret zeng vén kórusok felett.
Ma trombita sikoltson, döngjön a szemenet,
s csillogjon felétek, próbált férfiak,
ezer fiatal szem: lengő tollak alatt...
Vértanuk!

Így köszönt a Holnap.

Fehér kezekben nemzetek sorsa,
Napok izzása két szemed, Isten!
Lásd: gyáva irtásban, pogány ítéleten
címer és hatalom hullott itt porba,
de romok alól a magyar Katakomba
éneke zúg ma: Hozsánna, drága vér,
röget öntöző: a Mag kél s a Holnap már él
a dult mezőkön!

Ma ünnep van, testvér.

Rögtönbíráskodás.

Irta: Dr. ZÖLDY MIKLÓS kir. ítélőtáblai bíró,
egyet. magántanár.

I.

A rögtönbíráskodás (statárium) célja: *elrettentés* bizonyos büncselekmények elkövetésétől. Az elrettentést kétféle módon lehet leginkább elérni. Az egyik az, hogy a törvény a legszigorúbb büntetést, vagyis a *halálbüntetést helyezi kilátásba* a rögtönbíráskodás körébe eső büncselekményekre, amely büncselekmények egyébként — rendes eljárás során — túlnyomóan nem esnének ilyen legszigorúbb megtorlás alá. A másik módszere az elrettentésnek a *példaadás*; amennyiben a rögtönbíráskodási eljárás gyorsasága folytán mód van arra, hogy a rögtönbíráskodás körébe tartozó büncselekmények elkövetését *legrövidebb időn belül* a fentemlített legszigorúbb megtorlás — vagyis a halálbüntetés — *végrehajtása is kövessse*.

A kérdés az, hogy mit kell tudnia a csendőrnek a most megjelent — az 1939. évi február hó 5-én kelt 3431. I. M. E. számú igazságügyminiszteri rendelettel elrendelt — rögtönbíráskodásra vonatkozólag? E kérdésre a felelet: két részre oszlik. Tudnia kell ugyanis a csendőrnek: 1. hogy milyen büncselekmények tartoznak rögtönbíráskodás alá; továbbá

2. hogy miképpen kell eljárnia, ha rögtönbíráskodás alá eső efféle büncselekmény jut a tudomására?

II.

Azt, hogy a *közrend megóvása* és a *köznyugalom biztonsága* céljából a kormány mely büncselekményekre rendelt el rögtönbíráskodást, a fenthivatkozott mostani rendelet *pontosan meghatározza*. Jelesül ez alkalommal a rögtönbíráskodást az egész ország területén előforduló következő büncselekményekre rendelték el:

a) *a lőfegyver, robbantószer, illetve mindenemű robbanóanyag* (bomba, kézigránát, pokolgép stb.) *használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetése* — ideértve az ilyen gyilkosság és szándékos emberölés kísérletét és ilyen gyilkosság elkövetésére irányzott *szövetséget is*; valamint

b) *a hatóságok büntetőjogi védelméről szóló 1914. évi XL. törvénycikk rendelkezéseibe ütköző, csoportosulás útján vagy felfegyverkezve, csoportosulás esetén kívül elkövetett büntettek*; végül

c) *a magánosok elleni erőszaknak a Btk. 175. és 176. §-ába ütköző büntetése*.

E rögtönbíráskodás hatálya azután kiterjed: a tettesekre és részesekre egyaránt.

A büncselekménynek ezt a csoportját, amelyre a most elrendelt rögtönbíráskodás vonatkozik:

Párbaj.

Irta: ARATÓ ANDOR.

Egy este holtan találták a báró kulesárját az országút árkában.

Úgy volt, hogy délutánra várták haza kocsival Kuláról, ahol a malacok árát vette be két rác kupectól. Öreg délután volt már, de a kulesár csak nem jött, pedig a nap már eltűnt a zsellérházak mögött és nyugtalanság költözött az emberek szívébe, mert háromszáz forintot kellett fizetni a két rácnak a malacokért.

Mikor pedig estig is hiába várták, akkor elindultak a kulai úton a zsellérek és belső eselédek, hogy élje menjenek, mert gondolták, hogy mégis valami baja esett.

Először a két lovat, meg a kocsit találták meg. Szemközt jöttek az úton, tépelt istránggal, nyakuk közé dobott gyepelével. A kocsi üres, a kulesár sehol, csak a báránysapkája feküdt a kocsi fenekén s ragadós vérfoltok voltak a sapkán. Akkor megindultak az emberek az út két oldalán s lámpással világítottak az árokba. Meg is találták az ákácserdő szegleténél a kulesárgazdát: ott feküdt az árokparton. Ráemelték a lámpást s látták, hogy a feje szét van verve s fekete vérbe van takarva az arca. Álltak körülötte az emberek megrettenve, esőnd volt az úton és a nagy pusztai mezőn, csak az ákácok felett járt az esti szél.

Másnap kijött a városból Szimonics, a pandúrok vicehadnagya, hét öreg pandúrral s meg is fogtak mindjárt egy Fábán Jani nevű szegény zsellérembert, hogy az oltotta volna el a kulesárgazda életét, senki más, mert egymaga hiányzott a majorból akkor este. Megesküdött a szegény zsellérember a szegedi Máriára, hogy ne segítse többé, ha nem a kis dinnyeföldjét csőszkődte az éjjel, mert igen lop-

ják, de Szimonics csak villantott egyet a fekete szemével és rávert a nádpálcájával a rézgombos rajthuzlijára:

— Majd kiderül a vallatásnál, — mondta s elvitte Fábán Janit kötélrefűzve a városba, egyenesen a vármegyeházára, ahol a pandúrok szállása volt.

Megvallatták a pandúrok keményen Fábán Janit, vallott is, de a szegedi tábla előtt megint csak tagadott, azt mondta, vizes kötéllel verték a perzekutorok, meg puskavesszővel törte az ujját a vicehadnagy, hát azért vette magára a vétket.

De azért csak a fejére olvastak tizenöt esztendőt, mert sok minden szólott ellene s nem volt élő lélek, aki hitet tudott volna tenni mellette, hogy valóban a dinnyeföldön aludt az éjszaka.

Jajgatott a zsellérember, mikor rámondták a büntetést, földhözverte magát s kiáltozott, hogy mi lesz a családjával. Fiatal felesége volt, meg egy két éves kisgyereke, egy kicsiny, kócos, kövér gyerekecske, nem is fiú, csak lány, de igen szerethette, mert egyre a nevét kiabálta, míg vitték a szolgák a hosszú folyosón, hogy becsukják a Várba a többi zsványok és bitangok közé.

Az emberek azt mondták, megérdemelte, mert a kulesárgazda után is maradt négy árva.

Másfél esztendőre, hogy megölték a kulesárt, megjöttek a faluba a király kakastollasai. A jó Isten tudja, honnan jöttek, úgy mondták, Erdélyből. Magyarok voltak mind, de nem idevalósiak, mint a városi pandúrok. Hatan voltak, nagy, erős emberek, sötét ruhába jártak, sötét kalapjuk volt, sötét tollakkal, a kardjuk markolata meg rézből volt s csillogott; mintha aranyból verték volna. Mások voltak, mint a pandúrok, fiatalabbak és mégis komorabbak, emberesebbek, még a járásuk is nehezebb

terrorselekményeknek szokás nevezni. Lényegük és közös ismertető jegyük a terrorselekményeknek, hogy azok elkövetésénél a bűntevők az *erőszaknak és megfélemlítésnek kiváltképpen hatásos eszközét és módszerét veszik igénybe*. Így a közönség körében közriadalmat (pánikot) keltenek a terrorselekmények azáltal, hogy a tettes löfegyvert, robbantószeret (puskapor, dinamitot, ekrazitot stb.) vagy robbanóanyagot (bombát, kézigránátot, pokolgépet stb.) használ, továbbá, hogy a terrorselekményt általában *felfegyverkezve* — tehát emberi élet kioltására alkalmas eszközzel felszerelve, — vagy ha felfegyverezetlenül, de *csoportosan* — tehát a *tömegesebb számban rejülő erőhatással* támogatva — követik el.

Az imént felsorolt terrorselekmények megvalósulásánál, — amelyeket éppen úgy, mint a kutymarást, kutyaszőrrel kell gyógyítani, tehát elretentő módon, vagyis statáriális úton kell megtorolni, — a következő fordulatok szerepelnek:

a) az *emberi élet* — esetleg tömeges — *elpusztítására alkalmas, veszedelmes eszköz* (lőfegyver, általában fegyver — ami kasza, kapa, kés stb. is lehet, — puskapor, dinamit, ekrazit, az ebből készült bomba, gránát, pokolgép stb.) *használata*; vagy

b) a *csoportosulásban rejülő erőszakos és megfélemlítő fellépés módszere*.

Céljuk ehhez képest a szóbanlévő terrorselekmények elkövetőinek:

a) az *emberi élet pusztítása*, illetőleg az emberi életben való kártétel; tehát legalább is szándékos emberölés, esetleg gyilkosság elkövetése vagy megkísérlése; amire józan ésszel éppen abból lehet következtetni, hogy a bűntevő az emberélet pusztítására kiváltképpen alkalmas — fentebb felsorolt — eszközökhöz nyul; vagy

b) céljuk lehet továbbá az efféle terrorselekmények elkövetőinek: a *hatóságnak* (mind a polgári, mind a katonai hatóságnak, az állam legfőbb szerveinek, illetőleg a felsőhatóságnak éppen úgy, mint az alsóhatóságnak), a hatóság tagjának, illetőleg közegének akár erőszakkal, akár fenyegetéssel *hivatása jogszerű gyakorlásában akadályozása* vagy *intézkedésre kényszerítése*, vagy a *hatósági jogot gyakorló személynek* vagy hatóság tagjának — hivatásából folyó eljárása alatt vagy pedig bszszűből hivatásának gyakorlása miatt — *tettleg bántalmazása*; vagy

c) végül céljuk lehet a szóbanlévő terrorselekmények elkövetőinek: hogy *csoportba verődve, általában személyeken vagy dolgokon erőszakot köveszenek el, valakinek lakába, üzleti helyiségébe, bekerített birtokába betörjenek, vagy pedig csoportosan a sztrájk körébe tartozó valamely erőszakos bűncselekményt* (munkabér felemelésének, leszállí-

volt és a hangjuk szinte mélyebb. A pandúrok szilvakék dolmányt hordtak, a rajthuzlijuk sűrű szarvasbőrből volt, fehér lószőrforgó lengett a kalapjuk mellett és magas csizmasarkukon sarkantyú csilingelt s volt, aki keresztbe áthajtott piros kendőt kötött a kardszíja felé, mint egy lovas betyár. Kényesen jártak s ha rojtos is volt a dolmányuk ujjá s nadrágjuk szegélyén szakadozva fityegtek a rézgombok, azért úgy rakosgatták egymás elé a foltos csizmaikat, könnyedén és pipisgetve, mint öreg megyei gavallérok. Híres, jó táncosok voltak, pipát se tudott senki olyan szép gyengebarna színre kiszívni, mint egy öregpandúr és jobban tudtak adomázni, mint a vicispán. Virtus is volt bennük, de a szigoruk mögött mindig ült valami ravasz hunyorgás, hogy azért a kis lénungért és évi egy pár csizma, egy vég kékposztó megyei komencióért még nem vetjük kockára az életünket... Ezek a fekete tollasok, ezek ujak. Nem ilyen nyalkák és nem ilyen rongyosak. Húvősek és tiszták, az erdélyi hegyek hideg levegőjét hozták magukkal, bolt-hajtásos öreg kaszárnyák rendjét. Katonák voltak, nem verbunkós huszárok és akkor is járták a hárt, ha nem kergették a lopókat és akkor is bementek a magányos tanyákra, ha nem szalajtottak értük.

— Jó estét, — köszöntek egy kora estén, mikor először mentek be a Görög-tanyára, ami ott feküdt a fonói akácok mögött — jó estét! Kend a Görög úr tanyása?

Egy ember állt az istállóajtóban, villa a kezében. Letette a villát s eléjük ment.

— Én, — mondta. Közepes korú, feketebajuszos ember, a szeme tiszta, a hangja nyugodt, — tán hajtának valakit?...

— Senkit, — mondták a feketetollasok.

Ketten voltak a tollasok. Leültek egy felfordított talicskára az udvaron, mintha otthon volnának.

— Mi ujság? — kérdezte az egyik, amelyiknek több csillagja volt. Pipát tömött.

— Sok az eső.

— Már sok.

Hallgattak. A sokcsillagos a szájába vette a pipát, a tanyás lekasztotta az istállóajtóról az olajos lámpást, szalmaszálat csavart, meggyújtotta s rátette a lángot a pipára.

— Köszönöm, — mondta a tollas és felnézett a tanyásra — mindig így reszket a keze?...

— Hogy?...

— Mint most.

A tanyás eldobta a szalmacsóvácskát s rátaposott a papucsával.

— Nem reszket...

Az meg nem szólt semmit, csak pipázott.

— Jó kis tanya ez, — mondta aztán s körülnézett — mióta van benne?...

— Nagyboldogasszonykor lesz két éve.

— Hát azelőtt.

— A báró majorjában voltam.

— A Klotild-majorban?

— Ott.

— Ott volt az az eset a kulesárral?

— Ott.

S csendesen mondja:

— En már nem voltam akkor a Klotildban...

A feketetollas ránéz.

— Mért ment el?

— Jobb itt.

— Hát jobb...

A két tollas feláll és szedelőzködnek.

— Na, jóéccakát!

— Isten áldja.

Néz utánuk, míg csak látja őket. Az akácsonál eltűnnek a sötétben.

Harmadnap megint ott voltak. A sokcsillagos jött, de most egy másik tollas volt vele, egy igen

tásának ilyen módon követelését, a munkás vagy munkaadó bántalmazását, gyárba, műhelybe behatolást, a munka abbahagyását, gátlását előidéző csoportosulás létesítését) *kövessenek el*.

Meg kell még jegyezni a csendőrnek, hogy *rögtönbíráskodás alá csak a súlyos büncselekmények, tehát a büntettek tartoznak; viszont a statárium hatálya alá esnek a tettesek, felbujtók, tettestársak és bűnsegédek egyaránt*.

Helyesen cselekszik a csendőr, ha mindig kezébe veszi a büntetőtörvénykönyvet és utána olvas, hogy vajjon a szóban lévő büncselekmény nem olyan-e, amelyik a rögtönbíráskodás körét szabatosan meghatározó — fentebb ismertetett — rendeletben felsorolt valamelyik eset alá vonható?

III.

Ennél a pontnál azután elérkeztünk a második kérdés megválaszolásához: tudniillik az arra való feleletadáshoz, hogy *mit kell a csendőrnek tennie*, ha a rögtönbíráskodás alá tartozó efféle büncselekmény jut a tudomására? A csendőrnek nem az a feladata, hogy a büncselekmény mineműségét eldöntse. Vagyis a csendőr akkor jár el helyesen, ha nem maga minősíti a büncselekményt olyannak, amely rögtönbíráskodás alá tartozik; *hanem nyomban az illetékes kir. ügyészséghez fordul: abban az esetben is, ha biztos a dolgában, hogy statárium alá tartozó*

esetről van szó. *Méginkább a kir. ügyészséghez kell a csendőrnek fordulnia olyan alkalommal, amidőn kétsége van, illetőleg nem biztos a dolgában: vajjon a szóban lévő büncselekmény miatt tényleg rögtönbíráskodásnak van-e helye? Azt, hogy rögtönbíráskodásra kerül-e sor, azonnal tisztázni kell, mihelyt az erre gyanút keltő büncselekmény körvonalai — a vázlatos tényállás — a csendőr előtt feltárul. *Késedelemnek nincsen ilyenkor helye! Fel kell venni a távbeszélőt és haladéktalanul jelentést kell tenni az esetről a kir. ügyészségnek. Egyúttal a további tennivalókra nézve utasítást kell a kir. ügyészségtől kérni.**

A gyorsított bünvádi eljárásnak a rögtönbíráskodásra vonatkozó szabályai egyébként igen egyszerűek és világosak. Ezeket a szabályokat a 9550/1915. I. M. E. számú rendelet (gyorsított bünvádi perrendtartás = rövidítve Gybp.) II. fejezete tartalmazza. Tulajdonképpen az *egész eljárás egylélegzetű*; nem tagozódik külön anyaggyűjtő és külön tárgyalási részre. Ami ebből a csendőrt érdekelheti, csupán annyi, hogy alakszerű nyomozó eljárásnak nincs helye (35. §.). Az eljárás rendszerint *csak* annak a tettnek a bizonyítására szorítkozik, amely miatt a rögtönítelő eljárást megindították. *Egyéb büncselekményét a terheltnek ilyenkor figyelmen kívül kell hagyni (37. §.). A terhelt akkor állítható a rögtönítelő bíróság elé, ha tettenérték, vagy ha*

fiatal. A földek felől jöttek s megálltak a tanya előtt.

— Látom, bevetett már, — kezdte az öregebbik.

— Be.

— Most már jöhetne a jó idő rá.

— Az.

Továbbmentek, de a sokcsillagos megállt egyszerre s azt kérdi gyorsan:

— Oszt, mondja csak, milyen ember volt az a kulcsár?...

— Melyik kulcsár?

— A báróé.

— Á, jó ember volt az, kérem...

— Verekedős?

— Nem bántott az senkit a világon. Jó ember volt.

— Kendet se bántotta?

— Ujjal se.

A sokcsillagos hallgatott, aztán rántott egyet a puskaszíjon s azt mondta:

— Hazudik kend. Urnapján lesz két esztendeje, hogy megverte kendet. Ökörhajtó ostorral. Igaz?...

— Igaz.

A sokcsillagos meg furesán nevetett és elment. Vissza se nézett. A tanya meg ment befelé a házba s ahogy ment, érezte, hogy lepi el a verejték a homlokát.

Aztán már minden héten arra járt a sokcsillagos. Csak beszólt, aztán mentek tovább. A kulcsárt soha többé nem emlegette.

Egyszer azt mondta, mikor pihent az udvaron:

— A laktanyának által lakik a faluban egy szegény asszony. Az anyjánál lakik, az ura meg Szegedélybe van. Fábiánénak hívják. Ismeri?

— Ősmerem.

— Van egy olyan háromesztendős kislánya. Látta mán?

— Azt nem.

— Szép kislány nagyon.

A tanya összegömbörödött, mint a sünkutya s várta a támadást, de a feketetollas nem mondott többet.

Máskor meg az ákác szélén találkoztak. A tanya a tengeri felől jött, a sokcsillagos meg az útarok partján ült.

— Ismeri ezt a virágot? — kérdezte s megrugott a csizmájával egy olyan árki virágot, kis semmi virág volt, gömbölyű és fehér, mint egy lapdácska. — Ezt úgy hívják nálunk Erdélyben az oláh pásztorok, hogy vér-virág, mert ha olyan ember ér hozzá, akihez vér tapad, akkor pirossá válik rögtön a virág...

Hirtelen leszakította és a tanya felé dobta.

Az úgy ugrott félre előle, mintha bomba szálana feléje.

A sokcsillagos megint azzal a rekedt, furesa nevetésével nevetett. Felállt és felvette a puskáját, ami ott feküdt mellette a fűben.

— Ölt már embert kend?

— Öltem.

Fényes dél volt, csönd volt az úton és a nagy mezőn, csak az ákác felett járt a szél. A sokcsillagos arca megfeszült:

— Mikor?

— Régen. Boszniában. Katonakoromban.

— Aha...

Nem mutatta meg az arca a csalódást, csak köszönt, intett a fiatalabbnak, aki ott állt a háta mögött s elballagtak az úton Kula felé.

A tanya megérezte, hogy nem lehet ezt birni sokáig. Már ott volt, hogy mikor látta a mezőn lengeni messze a két fekete tollat, elment a tanyaól. A mezei úton csak nyugodtan ment, tempóban, tanyaian, de mikor a vágáshoz ért, nekiiramodott s futott, futott egészen az Agyagosig, ahol Görög úr

bűnössége minden valószínűség szerint haladéktalanul be fog bizonyulni. Nem állíthatók a rögtönítelő bíróság elé: az elmébetegek, a mulékony súlyos betegségben szenvedő személyek, továbbá a teherben lévő nők felgyógyulásuk előtt (30. §.). Terheltnek haladéktalanul a rögtönítelő bíróság elé állításáról a kir. ügyészség gondoskodik. Ugyancsak a kir. ügyészség teremti elő a vádindítvány támogatásához szükséges terhelő bizonyítékokat is. A kir. ügyészség számára, ebben a most említett kettős feladata teljesítésében kell a csendőrnek talpraesetten és eredményesen segédkezet nyújtania. Evégből tehát legfontosabb tennivalója a csendőrnek az, hogy a gyanús embert őrizetbe veszi és a helyszínt „rögzíti”. Ezt követőleg nyomban távbeszélőn érintkezést kell keresnie a kir. ügyészséggel és a kir. ügyészségtől kapott utasítást pontosan teljesítenie kell.

Előfordulhat, hogy maga a kir. ügyész kiszáll a helyszínére és ottan személyesen is közreműködik a bizonyítékok előteremtésében. Ez esetben a kir. ügyészség és csendőrség együttműködése közvetlenebb és még egyszerűbb lesz.

Mindenesetre a csendőrnek rövid tényvázlatot kell készítenie s azt a gyanúsított előállításával egyidejűleg a kir. ügyészségnek át kell adnia. A tényvázlatban a gyanúsított (gyanúsítottak) sze-

mélyi adatain felül: a tényállást röviden és velősen kell csak leírni, illetőleg a szükséges bizonyítékokat (tanuvallomások, szakértői nyilatkozatok, okiratok, helyszínrajz, bűnjelek) kell abban megjelölni. Utasítást kell kérni a kir. ügyészségtől különösképpen arra nézve, hogy a tanukat, szakértőket miképpen kell majd a főtárgyalás idejéről értesíteni, a bűnjeleket miképpen kell a főtárgyalásra eljuttatni? Szóval a csendőrnek e tekintetben — ismételt hangsúlyozott — tennivalója az, hogy megkönnyítse a kir. ügyésznek azt a gyorsütemű feladatát, hogy a tanukat, szakértőket, bűnjeleket, helyszínrajzot a főtárgyalásra előteremtse. Szükség esetén a tanukat, sőt a szakértőket is a csendőrnek — ha erre a kir. ügyésztől utasítást kap — a főtárgyalásra elő kell vezetnie.

A huszadik életévét be nem töltött személyt még a rögtönbíráskodás során sem lehet halálra ítélni. Ehhez képest, ha kétség támad, hogy a gyanúsított húsz éves-e, illetőleg ezt a kort meghaladta-e vagy alatta van-e ennek az időnek: szerezzé be a csendőr — amennyiben az idő rövidsége miatt lehetséges — a huszadik év határán lévő gyanúsítottak születési anyakönyvi kivonatát is.

A fentiekben már említés történt arról, hogy a rögtönbíráskodási eljárás egyelőlegzetű: vagyis nem tagozódik nyomozásra, illetőleg vizsgálatra, sem

másik tagja volt. Leült a föld végére, semmit se dolgozott, csak nézett maga elé...

Egyszer, mikor az Agyagosra is utánajött a sokesillagos, föltette magában, hogy nem ijed meg. Ő kezdte:

— Mert azért — mondta a sokesillagosnak — nem az az erős, aki veri, hanem aki bírja...

— Az hát.

— Mikor volt a gádi postarablás, négy éve, akkor engem is befogott Szimonics...

S mert látta, hogy a feketetollasnak a pillája se moccan a híres csendbiztos nevére, megkérdezte:

— Tudja, őrsvezető úr, ki volt a Szimonics?

— Pandúr volt.

— Az. Nagy pandúr! Fekete ember volt, bunyevác ember. Mikor az kirúgta maga alól a széket s felkapta az asztalról a bikacseket, egy nagyot ordított, akkor még Bába Mihály is vallott... Hát vallatott engem is a Szimonics két álló óráig, de mikor vége volt a vallatásnak, csak azt mondta: no, a fene egyen meg, ebbe se te fáradtál bele, de én...

Az őrsvezető meg nem szólt sokáig, csak cibálta a bajuszát s oldalról nézett rá.

— En nem verek meg senkit. — mondta aztán csöndesen.

Elment. Egy hétig nem látta a tanyás. Már örült s a levegőt is bátrabban szedte s néha már füttyögve járt a tanya körül.

Egy kora este — pünkösöd előtt való szombat volt, a csillagok akkor kezdtek gyulladni — aprofát hasogatott a fedett szín alatt éppen, mikor megmozdult valaki az egyik ákácszlop mellett s kilépett a szín árnyékából az őrsvezető.

— Jó estét.

Egyedül volt, nem tollaskalap volt a fején, csak egy könnyű sapka, az oldalán meg a réznyelű kard.

Olyan halkan jött át az udvaron, hogy meg sem hallotta, de az is lehet, hogy hátul ugrott be a sövénynél.

A tanyásnak megrándult az arca:

— Mit kutat itt, mongya!...

— Semmit, — mondta a másik — semmit. Itt jártam az Agyagoson túl, a Nepomuk tanyáján, az ősrs hasznoföldje miatt, gondoltam, benézek...

Egészen halkan beszélt, de a félsötétségben is jól látszott, hogy csillog gúnyosan a szürke szeme.

— Ugyis régen láttam már kendet, igaz?...

Leült egy kukoricászákra igen kényelmesen, még hosszú lábait is keresztbeacsapta.

A tanyás csak szusszantott, mint az öklelésre menő bika s rácsúszott a tenyere a fejsze nyelire, ami ott állt fokával a tőkébe csapva. De a sokesillagos kinyújtotta a karját s úgy vette ki a kezéből a fejszenyelet, mint egy kisgyerekéből.

— Jó fejsze, — tapogatta az élit — ez is jó fejsze. De volt kendnek egy igen jó kis kézifejszéje, amit három éve csinált a Klotild-majorban még az uradalmi kovács. Az hun van?

A tanyás nem szólt egy szót se. Az őrsvezető hátra intett a fejével, ahol a kútgém nyúlt fel a csillagok felé:

— Az rég ott van, mi? A kútban...

Most se szólt a tanyás, csak szedte a lélegzetét nehezen.

Az őrsvezető hátratette a fejszés kezét s járt fel s alá a színbén, mint aki gondolkozik.

— Tudja, azon töprenkedem, — mondta könnyedén s hirtelen megállt a kocsai előtt, ami oda volt tolva a szín alá — azon töprenkedem, ha, mondjuk, megy egy kocsai az úton... Ilyen este van, mint most... Na már most: hogy ugrik be az ember a saraglyánál, ha egy ilyen fejsze van a keziben? Csak így!

pedig tárgyalási szakra, mint a rendes bűnvádi eljárás. Ha tehát nagygyorsan házkutatás tartására, személymotoszás elvégzésére, bűnjel (például levél, irat stb.) lefoglalására van szükség: mindezzel nézve a csendőr távbeszélőn hívja fel a kir. ügyészség figyelmét és e tennivalók elvégzésére vonatkozólag kérje további utasításait.

Ajánlatos a „helyszínek“ lefényképezése stb. Mindezek a feladatok azonban, — amelyeket helyszíne miatt kimerítően felsorolni itten nem lehet, — önként adódnak. És e tekintetben nem kell tartani attól, hogy a magyar csendőrt derekas munkájában találékonysága cserbenhagyná! *A most elrendelt rögtönbiráskodással összefüggő eljárás szabályai egyébként nem újak:* ennelfogva a csendőrség előtt nem ismeretlenek. Bizvást lehet tehát számítani arra, hogy — ha sor kerül rájuk — a magyar csendőrség hagyományos erélye és felkészültsége minden tekintetben meg is fog azoknak felelni!

(A rögtönbiráskodás kihirdetése nem jelenti egyttal a Szut. 330. pont 7. alpontjában szabályozott fegyverhasználati jog életbeléptetését is, mert ezt a 342. pont értelmében a kormánynak külön kell életbeléptetnie, a belügyminiszternek pedig nemcsak a csendőrség, hanem a lakosság körében is kihirdetnie. Szerk.)

Felgombolt egy gombot a zubbonya elején s bedugta a fejszenyelet a kebelébe. Aztán megkapta hirtelen a saraglya szélit s felugrott a kocsiba. Szikár testével olyan könnyen ugrott, mint a macska.

— Csak így, — mondta megint a kocsi tetején — az út jó száraz, a kocsi zörög, nem lehet azt hallani... Akkor kiveszi az ember a fejszét, nem az élire fordítja, de a butábbik végire, hogy szédítsen az ütés... Akkor aztán, zuhé, oda egyet a kocsis fejire...

S előreleüdült a fejsze a kezében, a fényes vas átesillant a homályon.

A tanyás előrejött két lépést. Nehezen járt, mint a szélérte öregemberek; megfogta a kocsi oldalát a két kezével, mintha támaszkodnék s azt mondta nagyon fáradtan:

— Örsvezető úr, az egy élő Istenre esküszöm, nem én öltem meg a báró kulcsárját...

A sokcsillagos kezében megállt a fejsze. Aztán leugrott a székéről.

— Egy szóval se mondtam...

Egy gyöngye ütéssel bevágta a fejszét a tőkébe s elment.

Másnap pünkösduvasárnap volt, akkor jött vissza a sokcsillagos. Délelőtt jött. A tanyás a ház küszöbén ült s olyan volt, mintha két kő között törtek volna egész éjszaka.

— Mért engedte el a kutyát? — kérdezte az örsvezető s benézett az üres kutyaólbába.

— Hadd menjen...

— S a láncot is elvitte?...

A tanyásnak már ideje se volt felelni, mert az örsvezető már meglátta a láncot, amire a kutyát kötik ki, míg megszokik a tanyán s nem szökik vissza a faluba. A szín alatt hevert a lánc, egyik

Képek a magyar csendőrrel.

Vitéz Nagy-Megyeri Nagy Károly ny. altábornagy: *A magyarság fegyverben című könyvéből, melyet február 1-i számunkban ismertettünk, idézzük a következő részeket:*

Az alább felsorolt néhány képből azt látjuk, hogy a tábori csendőrszolgálat sokszor bizony a legnagyobb életveszedelemmel járó elhatározások elé állította a magyar csendőrt, aki hihetetlen merészséggel, nagyszerű lélekjelenléttel és találékonysággal oldotta meg nehéz feladatát.

Vitéz Erdélyi István, a 40. honvéd hadosztályhoz beosztott csendőr tisztihelyettes 1914 októberében, kimondhatatlan nehéz viszonyok között, fontos parancsokat kézbesített a 79. honvéd dandárhoz, amikor t. i. a dandár mögé került szerb rajvonalat a szerbek tüzelése közben másodmagával áttöri és reggel 3 órakor a dandárhoz megérkezik. Ennek pedig az lett a következménye, hogy az 5 órakor megindított ellentámadásban a szerbek egy részét elfogták.

Majd mint postakocsifedezet, a Zwornikból Valjevo felé előnyomult hadosztályt Gorna-Toplicánál járatlan utakon tanusított egy heti fáradságos és emberfeletti kitarással utoléri és a postát hiánytalanul kézbesíti.

Egy határ vadászszázadot éjjel erős szerb gyalogtűzben a „Lyig“ folyón átvezet, miből folyóan a

végire hosszú kötél volt kötve, másik végire egy kéményhorog...

A tanyás mintha fel akart volna állni, de aztán visszahuppant a küszöbre s akkor se emelte fel a fejét, mikor az örsvezető csörrenve dobta a lába elé a láncot.

— Ezzel akarta a kútból kivenni a fejszét?...

A tanyás a papucs orrát nézte s azt mondta csendesen:

— Ezzel...

— Azt a fejszét, amivel szétverte az ákácsonál a kulcsár fejét?...

— Azt..

— Nem tudta kivenni?

— Nem is próbáltam, csak a láncot kötöttem össze. Akartam, de mindig attul féltem, hogy les rám a sövény mögül, vagy valahunnan...

Leejtette a két kezét, hogy ujjai az udvar parát érintették.

— Majd kiveszi az örsvezető úr — mondta — s majd leteszi Szegedélybe a bíró asztalára...

Szava mélyről jött, mintha a kútból beszélne.

Aznap délután megint látta a kövér és kócos kislányt. Az útszélien játszott, szemközt a laktanyával. Az örsvezető megállt előtte:

— Mit csinálsz itt, te?...

— Játszok...

— Megládd, elgázol egyszer egy kocsi itt az úton...

— Nem gázol...

— Ugy-e, a Fábíán Jani kislánya vagy?

— Az.

Lehajolt a gyerekekhez és elsimította a haját:

— Hazajön ám apád Szegedélyből...

És sokáig tartotta vastag tenyerét a gyerek borzas fején.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága és a Főméltóságú Asszony a február 4-én tartott vitézi bálon.

„Glavica-Dicska“ fontos magaslat egy órán belül kezünkbe kerül.

Más alkalommal: Az üldözö szerbektől 150—200 lépésre kifejtett igen erélyes fellépésével a visszavonuló csapatokat megállásra és rajvonal alakítására kényszerítette, minek következtében a hadosztálytörzs elfogását hiúsította meg.

Majd a Kárpátokban súlyosan megbetegedve, nem akar kórházba menni, csak parancsra hagyja ott a hadosztályt, ahol rövid idő alatt oly nagy becsületet szerzett a csendőr névnek. Súlyos beteg állapotában Hnylla galíciai községből Csontosra lóháton tette meg az 50 km-es útat, azt tartván, hogy erős akarattal még a betegségen is lehet uralkodni.

Ime, a jelenkori magyar táborig csendőr képében feltámadt ókori görög mondahős.

Vitéz Erdélyi István tiszthelyettes haretéri szolgálata mellett azonban nem haladhatunk el anélkül, hogy azokat az előljáró és alárendelt közötti lelki kapcsolatok szempontjából közelebbről ne méltányolnók. Az ő példájából világosan láthatjuk azt a rendkívüli benyomást, melyet egy nehéz, szinte megoldhatatlannak látszó veszélyes feladat sikeres végrehajtása a magasabb parancsnok és törzse lelkében előidéz és amelyen keresztül az a közvetlen alárendeltjei iránti bizalmat megszilárdítani, lelküket tehát mintegy összeforrasztani alkalmas.

Igy történt meg a szerbiai visszavonulás alkalmával 1914 decemberében, hogy mikor Erdélyi István

egyik ilyen igen veszedelmes küldetéséről visszatért: hadosztályparancsnoka könnyes szemmel fogadta és előtte elismerését nyilvánította.

Ugyan mit olvashatunk mi ki e könnyekből és mit olvasott ki azokból Erdélyi István?

Azt hiszem, hogy a könnyes szem első sorban egy derék, hű ember viszontlátásának örömét fejezte ki, mikor erre a viszontlátásra a viszonyok szerint már alig számíthatott.

A könnyes szem azonban a siker örömét is jelenti. Balsorsban az erény diadalát, amely a becsületnek, hűségnek, kötelességérzetnek és a vitézségnek, ezeknek a legmagasabb férfi erényeknek talán az egyedüli legméltóbb erkölcsi jutalma. Milyen csodálatos teremtmény is az emberi szív, mely a szemek könnyei útján tud beszélni hozzánk, mikor dícsér, örül, jutalmaz, hirdet és együttérez. Mintha azok a könnyek ezeknek a cselekedeteknek legteljesebb méltányolói és kifejezői volnának. A szem nem hiába tükre a léleknek.

Hadosztályparancsnok és a táborig csendőrtiszthelyettes! Milyen egyszerű emberi érzésből folyó bajtársi viszony az, mikor egymás életéért viseltető kölesönös aggodás után újból találkoznak.

A csendőr tisztában van azzal, hogy a helyzet okozta súlyos aggodalmakat csak erős és merész lelkével tudja leküzdeni, szembenéz tehát bátran a veszéllyel, mindent kockáztatva a siker érdekében. Elvégre ő is csak ember. Micsoda az ő élete akkor,

mikor magasabb szempontok az összesség javára annak esetleges feláldozását követelik tőle?! Tehát ne az áldozatot, a halált lássuk meg mindjárt, mint ahogy a közönséges lélek ezt szokta cselekedni. A dicsőség átérzésének fensége legyőzi a halálfélelmet és magával ragadja a lelket a piszlicsár földi dolgokon keresztül egy szebb, boldogabb világba... De vajjon nem hat-e az a magatartás ösztönzően a magasabb parancsnokra is, aki talán egy merészebb és sikeresebb vezetés biztosítékait szerzi meg ily módon?!...

Amíg tehát a felelősséget viselő előjáró szemében ilyenkor örömkönnök csillognak, addig az alárendelt rettenthetetlen hős szemében kiválóan elvégzett kötelesség büszke és megelégedett öntudata tükröződik vissza. Ez a két szív megérti egymást, mikor a bizalom adóállomásáról leadott parancsra feleletül a törhetlen kötelesség-hűség készsége és elszánt akaratára válaszol.

Ime, a győzelmi szellem alapja, mely önbizalmat szül és az erőket meghatványozza!

De a hadosztályparancsnok könnyelábadt szeméből mit olvasott ki *Erdélyi István*? Talán ő is a viszontlátás örömét érezte ki abból legelőbb, nemkülönben a fokozott bizalmat személye iránt, melyet a halálos veszedelmek között végzett férfias és becsületes munkájával kiérdemelni gondolt. A magyar ember megelégszik ilyenkor néhány őszinte, elismerő szóval. Lelkiismeretének nyugalmán kívül nem vár, de nem is kér senkitől sem jutalmat. Ha ezt kitüntetés képében megadják neki, szívesen fogadja, főként azért, mert hazájának és fájának még nagyobb-fokú szolgálatra buzdítja.

Természetes, hogy a követelménynek és a teljesítménynek összhangban kell lenni egymással. Nem szabad a követelményeket mindjobban csak azért fokozni, mert a szerencse a végrehajtásban eddig kedvezett. A túlhajtott merészség rendszerint a szerencsének is a sírásója. Az erkölcsi értékeknek mindig csak a vakszerencsére bízása könnyelmű tékozlást jelent azokkal, ami aligha maradhat büntetlenül. Itt a határt a feladatokat kiszabó józan megfontoltságnak kell megtalálni, nem pedig a túlhevülő elbizakodottságnak, mely önmagáról és helyzetéről rendszerint elragadtatásában szokott itéikezni.

Mindez azonban távol állott *Erdélyi Istvántól*. Ő a szerencsét sohasem erőszakolta, csupán a romlatlan magyar paraszt egészséges ösztönével és hiedelvével annak előkészítéséhez értett, elszántságával pedig azt kihasználni tudta. És mindezt olyan természetesen csinálta, mintha másképp nem is lehetett volna.

Magatartásának ez a magátólértetődése idézte fel benne azt a szerénységet is, mely személye iránt különösen akkor gerjesztett tiszteletet, mikor küldetéséről beszámolt. A hadosztályparancsnok könnyecseppje ennek a szerénységnek és tiszteletnek is szólt. Ezek bár mindig együttjárnak, lábrakapni kezdő romlott közszellemünk azonban a kettőt szétválasztja. Amíg a szerénységet a gyengeségig lebecsülni szokta, addig a tiszteletet is megtagadja tőle.

Romlott közszellemünk javulását én csak a jó példák nyomán látom! Amíg társadalmunk egészséges ösztönnel önmaga nem bélyegzi meg az e téren

— sajnos, oly gyakran mutatkozó — kirívó, rossz példákat, addig javulásról is alig beszélhetünk.

Azért hát nagy gonddal ápoljuk magunkban az *Erdélyi Istvánok* jellemét és fejlesszük azt nagyra lelkünkben. Ne engedjük azt elkorcsosítani, még inkább elnyomni. Soha sem tudjuk, mikor lesz arra szükség, hogy azt *Erdélyi István* példájához híven alkalmazzassuk. Az elismerést pedig senkitől se kérjük és várjuk, hanem egyedül a jól végzett becsületes munka nyugodt lelkiismeretétől.

Ez életet bennünket és szerez számunkra tiszteletet.

Ezzel hazánkunk és fajunkunk tartozunk. Mert jegyezzük meg, hogy a Haza feltámadását és annak megtartását csak jellembeli újjászületésünk útján biztosíthatjuk.

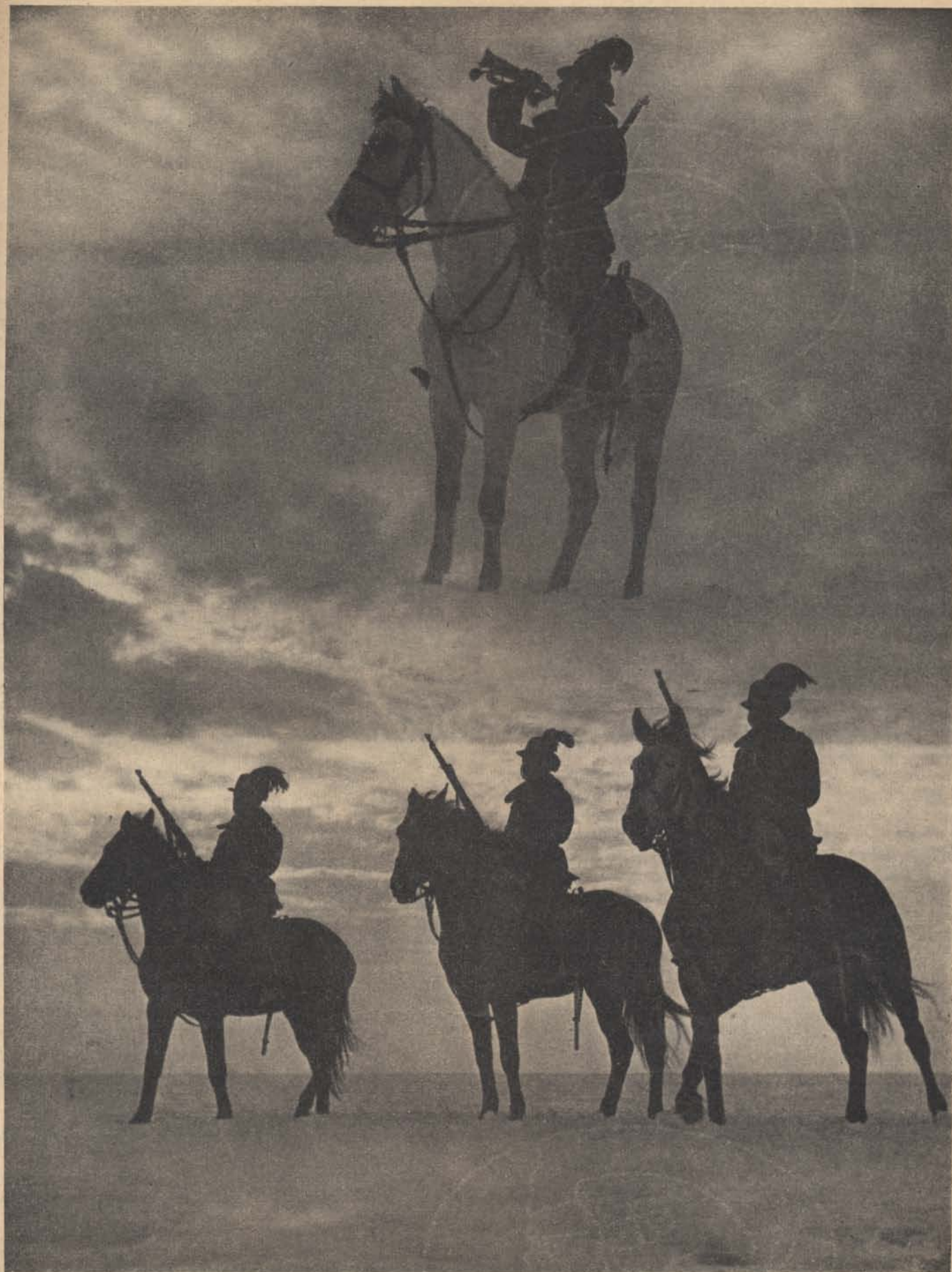
Csendőrségünk azonban ne csak *Erdélyire* legyen büszke, hanem azokra az önkénytelenül kiáradó könnyecseppre is, melyek a magyar csendőrségben megtestesült magas erkölcsi értékeknek és szellemnek nehéz időkben az őszinte tisztelet és nagyra-becsülés hálás elismerői és hű kifejezői voltak, sőt maradnak is mindaddig, amíg ez a tiszteletreméltó katonai testület él és faji jövőnk érdekében a haza javára munkálkodik!

Vitéz nemes Vajay István csendőrtiszthelyettes 1915 január 18., 19-én mint őrsvezető, a flutorica-i nehéz harcokban (Kárpátok) parancsnok nélkül maradt saját rajvonala jobb szárnya feletti parancsnokságot átvette és azt rohamra vezette. Az ellenséges túlerő miatt azonban vissza kellett vonulniok, miközben ő *Friedberg* altábornaggyal egyedül maradt. *Friedberg* altábornagy a nagy hóban nem tudván menni, leült, *Vajay* azonban, hogy az altábornagyot el ne fogják, ennek lábait és egyik kezét megfogta és a hó tetején, a nagy golyózáporban, mint szánt húzta és így életét megmentette.

Vitéz Belényesi Szabó György csendőrtiszthelyettes 1915-ben, mint táborigaznád, a 210. dandártörzshöz volt beosztva. A „Meháná okoliste“ (Szerbia) magaslát megtámadásakor a dandár vezérkaritiszt (*Szeidner* százados) haslövéllel megsebesült, majd saját visszavonulásunk következtében a két tűzvonala között visszamaradt. *Szabó* ezt látva, a legpusztítóbb tűzben hátraviszi a kötözőhelyre, ahol elsősegélyben részesítették.

Szándékosan közöljük a könyv e részét ma — és nem a február 1-i ismertetésünkben, mert ez, úgy érezzük, még beszédesebb teszi a lélekben ma különösen együttlevő, minden magyar csendőr nagyjaink és hőseink iránti emlékezését. A könyv szerzője, a világháború egyik kiváló, vitéz és előkelő katonája, bizonyára nem is gondolta, hogy az ezévi csendőrnapi szépségeit mily teljessé tette rólunk írott megállapításával.

Annál nagyobb jelentőséget kell ennek tulajdonítanunk, minél inkább tudjuk, hogy a csendőrségben kívül álló tollából, a magyar könyvpiacra ez az első könyv, mely a testület háborús szereplésével foglalkozik s amely nem események száraz sorozata csupán, hanem a magyar csendőr értékelésének egészen szokatlan, rendkívül figyelemreméltó és megkapó megírása. Forrásmunka így e könyv és — mi, úgy látjuk: nagyjaink, hőseink homlokára babér is!

Tanulmány — vitéz Thassy-Plávenszky szds. felv.

Helyszíni bírságot.

Írta: nemes CSÁTHY GYÖRGY alezredes.

Az 1935. évi 15. számú Csendőrségi Lapokban ismertettük a helyszíni bírságot *tervével* kapcsolatos elgondolásokat. Azóta a terv egy töredéke megvalósult. Nem kétséges, hogy az részleteiben is, fokozatosan átmegegy a gyakorlatba. Alábbiakban a helyszíni bírságot eddig kialakult gyakorlatát ismertetjük, de felhívjuk a figyelmet a fent jelzett cikkünkre is.

Az 1938. évi III. t.-c. 1. §-a szerint a belügyminiszter rendelettel megállapíthatja, hogy a rendőri büntetőbírság hatáskörébe utalt egyes enyhébb természetű és csupán pénzbüntetéssel büntethető kihágások tettenért elkövetőire — a rendőri büntető eljárás mellőzésével — a helyszínen rendbüntetésül pénzbírságot lehessen alkalmazni. El pénzbírság megfizetésére a tettenértet a m. kir. rendőrség és csendőrség őrszemélyzetének evégből külön felhatalmazott tagjai szólíthatják fel és ugyanők jogosultak a pénzbírság összegének átvételére is.

Ezt az eljárást az 1938. évi 84. számú Budapesti Közlönyben közzétett 2000/1938. B. M. kih. számú belügyminiszteri rendelet *egyelőre Budapest székesfőváros területén 18-féle közlekedési rendészeti kihágásra* vonatkozóan 1938. május 15. napján hatályba léptette. Azóta a m. kir. rendőrség őrszemélyzetének a rendőrség főkapitánya által erre külön feljogosított tagjai a székesfőváros mintegy 31 nagyobb-forgalmú pontján a rendeletben megnevezett 18-féle közlekedési kihágás valamelyikén tettenért elkövetőitől 2 pengő pénzbírságot szedhetnek. Ők tulajdonképpen nem büntetnek, — mert hiszen nem bírák, — hanem csak beszedik azt a pénzbírságot, amelynek megfizetésére a kihágáson tettenért személy — a hosszadalmasabb és több munkával járó rendőri büntető eljárás mellőzésével — nyomban a kihágás színhelyén felszólítható, mert a kihágást kétségtelenül elkövette, tehát ezért büntetést érdemel.

A pénzbírság összege kihágásonként 2 pengő. Egyidőben több kihágáson tettenért személlyel szemben minden egyes észlelt — a rendeletben megnevezett — kihágás miatt külön-külön 2 pengő pénzbírság alkalmazható. Ha azonban e kihágások közt olyan is van, amely nincs megnevezve a rendeletben, nem szabad pénzbírságot alkalmazni, hanem az észlelt valamennyi kihágás miatt feljelentést kell tenni.

Tettenérés alatt itt a pénzbírság átvételére feljogosított altiszt által a kihágás közvetlen és személyes észlelését kell érteni.

A tettenért személyt fel kell szólítani, hogy az észlelt kihágás miatt fizessen pénzbírságot, mert ha ezt nem teljesíti, ellene feljelentést kell tenni. A tettenértő pénzbírság beszédése helyett feljelentéssel élhet, de a tettenért személy nem követelheti, hogy feljelentés helyett vele szemben pénzbírságot alkalmazzanak.

Ha a tettenért személy a felszólításra a pénzbírságot nyomban megfizeti, kilétének megállapítását mellőzni kell és még a nevét sem szabad felírni, mert a pénzbírság megfizetésével az általa elkövetett kihágást jóvátette, ezzel az ügy el van intézve és nem volna helyes, hogy ebből reá nézve még egyéb kár, vagy hátrány is származzék. Ezért a helyszíni pénzbírságot csak olyanfokú kihágás észlelése

esetén alkalmazható, amellyel a pénzbírság mértéke arányban áll. Ha az észlelt kihágás nem ilyen, vagy etekintetben bármi kétely merül fel, nem pénzbírságot, hanem egyéb szabályszerű eljárást, pl. figyelmeztetést, vagy feljelentést kell alkalmazni.

Ha a tettenért személy a felszólításra nem fizeti meg a pénzbírságot, ellene feljelentést kell tenni, mert hibáját még nem tette jóvá.

Nem alkalmazható ilyen helyszíni pénzbírság a katonai bíraskodás alá tartozó, területenkívüliséget és személyes mentességet élvező, továbbá fiatalkorú, illetve 18 évnél fiatalabb egyénekkel szemben. Ha a pénzbírság fizetésére felszólított egyén ilyesmivel védekezik, pénzbírság alkalmazását mellőzni kell és ellene feljelentést kell tenni.

A pénzbírság átvételére feljogosított minden egyes altiszt el van látva egy kisalakú, több lapot tartalmazó tömbbel. A tömb lapjai átlukasztással (perforálással) elválasztott két részből állanak és pedig: 1. az elismervényből, amelyet az altiszt a kihágáson tettenért személynek a pénzbírság lefizetése ellenében átad, 2. egy keskenyebb ellenőrző szelvényből, amely a tömbben visszamarad. Úgy az elismervényeken, mint a hozzátartozó ellenőrző szelvényeken külön-külön fel van tüntetve az illető tömb és a tömbön belül a lap sorszáma. Ez elszámolási és nyilvántartási célból szükséges.

Tettenérés esetén a bíróság pénz átvételére feljogosított altiszt a tettenértet felszólítja, hogy fizessen 2 pengő pénzbírságot, mert ezt, vagy ezt a kihágást (megnevezi) elkövette. Ha a felszólított egyén a felszólításnak eleget tesz, az altiszt előveszi a tömböt, a lapszám szerint következő elismervényt, — amely 2 pengő pénzbírságról szól, — tintairónnal keltezi, aláírja és átadja a kihágás elkövetőjének; azután a tömbben visszamaradt ellenőrző szelvényt szintén keltezi és aláírja. Az ekként beszédett bírságpénzeket szolgálatból való bevonulása után mindjárt átadja közvetlen előljáró parancsnokának, aki az átvételt a tömbben visszamaradt ellenőrző szelvényen keltezéssel és aláírásával elismeri.

A parancsnok a befolyt bírságpénzeket jegyzékbe foglalja és meghatározott időközökben beszolgáltatja az illetékes rendőri büntető bírósághoz.

A tömbök nyilvántartásáról, az elszámolás ellenőrzéséről és a felhasznált tömbök idejében való pótlásáról felsőbb parancsnokság gondoskodik — minél egyszerűbb módon.

Ezzel az eljárással sok munkát, időt és anyagot lehet megtakarítani, mert a meghatározott kihágási esetekben nem kell a tettenért egyén kilétét megállapítani, őt kikérdezni, ennek eredményét feljegyezni, feljelentést készíteni, postázni, azt a rendőri büntető bíróságnál kezelni, ott büntető parancsot kiadni, vagy tárgyalást tartani, esetleg a kihágás elkövetőjének tárgyalásra menni, vagy őt elővezetni stb. stb.

A honvédelmi minisztériumban a csendőrség ügyeinek intézésére 1876 óta van külön osztály. Első vezetője Schatz Lajos ezredes volt.

A belügyminisztérium csendőrségi osztályát 1904-ben állították fel. Első vezetője Postupiczki Kostka Pál ezredes volt. A belügyminisztérium 1867-től 1904-ig külön csendőrségi osztály nélkül intézkedett a rendelkezésére állott csendőrséggel.

Magas Tátra. Ide is eljutunk...

Portyázás.

Egy angol ujság írja, hogy a csehek eladják a fegyvereiket. Tudjuk, hogy a csehek megalkották hajdanában, a húszévelőtti öskorszak legdemokratapacifistaörökbékésebb államát, minden más népek dajkálására és pelenkázására a földkereken. Tudjuk, hogy e békebűvöletben, vagy mondjuk, békebűvészetben ők hófehér angyalszárnyakon és azonfelül még egyetlen pókhálószálcskán lebegtek a békétlen emberiség fölött, közben pedig Skoda-nevezetű gyárukban hegyeket gyártottak a fegyverekből és elárasztották a világot ezzel a „kivitellel”. Most azonban nem kivitelről van szó, hanem végeladásról. Nem a gyárban felhalmozott kiviteli készletet dobják piacra, hanem azokat az ágyukat és tankokat, amelyekkel néhány hónapja szerencsénk volt az Ipoly mentén, nekünk, magyaroknak farkaszemet nézni.

Nem a cseheken mulott, hogy ezek az ágyuk nem dördültek el, ők akkor már régen levetették az angyalszárnyakat, a magyar legények pedig belebujtak az angyalbőrbe. El kell ismerni, hogy a csehek minden lehetőt derekasán elkövettek, hogy a Skoda-ágyuk eldördüljenek ne csak az Ipoly mentén, hanem a világ minden sarkában, mert tudták, hogy összeesett államuk csak úgy maradhat épen, ha sokmillió angol, francia, olasz, német, amerikai, japán, szingaléz és a világ minden más fajtája vérént ontja érte. Ezek az embermilliók azonban elég nemes és hasznos célnak látták magát az életet, lemondottak tehát arról, hogy a csehek kedvéért felrobbantsák a világot. Prága ezt a nagy

játszmát elvesztette, hatalmas földterülettel és néhánymillió úgynevezett állampolgárral együtt. Szűkebb lett az ország, szűkebbre kell szabni a hadsereget, piacra kell dobni a fölöslegessé vált tankokat és ágyukat. Nálunk ezt úgyhívják: végeladás, nincs maradás...

Végeladás, szabad a vásár. Szabad folytonfolyvást besétálni, tessék válogatni, van itt egész vég és remeknél remekebb maradék ágyuban, géppuskában és lángszóróban rogyásig. Kenyérzsák és gázgránát egymás hegyin-hátán, remek portéka: tessék válogatni.

Ismerjük el, hogy remek üzletemberek a csehek. Ha már vért nem adott a világ ezekért a fegyverekért, adjon legalább pénzt. A tegnap még marcona cseh katona ma mosolygó üzletember a dinamítapult mögött, egyetlen gombnyomással átvált a hősről a hasznosra. Ennél méltóbb és jellemzőbb véget a cseh hatalmi álmok részére költő sem tervezhetett volna. Ebben a telekitéri végkiárusításban benne van Trianon szellemének, ostobaságának, minden gyalázatának, gonoszságának, kapzsiságának, embertelenségének és történelemtelenségének a bukása. Minket is így löktek a piacra, de akkor lelkek heverték a pulton, most már csak gázdátlanmá vált fegyverek. S aki akkor árverési hiéna volt, afölött ma megpördült a végrehajtó dobju: végeladás... Tessék, itt egy „testhezálló” üteg s ráadásul a cseh hatalmi álom, amittől az angol ujság szerint a csehek a jövőben tartózkodni kívánnak. Mondjuk-e, hogy eme kívánságuk pompásan találkozik a miénkkel?...

Még csak azt fűzzük ehhez a végeladási hírhez,

hogy a Hadimúzeum megvásárolhatna ezen az árverésen egyetlen ágyút. Tegyük el emlékül, hiszen nincs hadizsákmányunk, amit végeladason vettünk, s ami miatt annyi kint, szégyent és balsorsot nyelünk volna, mint azért az egy cseh ágyúért, ami ölni tudott akkor is, amikor hallgatott.

A szobainas belevágott a törzsőrmester úr körmébe s talán mondani sem kell, mi történt erre: kapott olyan pofont, hogy beleszédült. Ez a szobainas nem más, mint a közigazgatás hetese, aki a disznóhízaláson és cigarettahordozáson felül arra is jó, hogy manikűrözzön. Nem tehet róla szégyen esetlen hetesfiú, hogy ezt a mesterséget nem tanulta meg a szülői házban, bizony belevágott az életetartott körömbé.

Tudjuk mi azt, hogy a szakácsnő nem ér rá takarításra, főzésre, jövés-menésre és sok mindenre a nagyobb létszámú örsökön. Elkél egy szaladj ide-szaladj oda fiatalember, a hetes. Akad dolga kint az udvaron, a kertben, lehúzza a bedagadt sáros eszimat fárosztól szolgálat után, elviszi a kerékpárt kijavítani és ezerféleképpen hasznosítani tudja magát. Akad szegénysorsú kamasz elég, aki néhány pengőért szívesen vállalja ezt a mesterséget s így aztán rendjén volna minden, jól jár mindenki és nem árt a dolog a csendőrségnek sem.

Rendben van, de akkor ne csináljunk a hetesből szobainast. Egyik örsről biztosan tudjuk, hogy ez lett a hetes neve nemcsak a laktanyában, hanem az egész községben is. Mindenki úgy tudja a dolgot, hogy a csendőrök szobainast tartanak. Hát ez a nagyzás és nagyképűsködés nem nekünk való. Nem a csendőr katonás egyszerűségéhez és kemény ségéhez méltó. Szobainast kastélyokban tartanak s azonfelül tartottak a pénzdús időkben máról-holnapra meggazdagodott tőzsdeügynökök. A szobainas fogalma nagyobb fényűzést jelent a szobalánynál, akiből akárhol akad egy-kettő, de a szobainas már valami egészen más, sokkal zárkózottabb és előkelőbb környezetet sejtet a szobalánynál is. Libériája van, arca angolos szabású és simára borotvált s merev, mint a márvány. Ez a szobainas.

Ne tegyük hát nevetségessé magunkat azzal, hogy a mi bárdolatlan, egyszerű, csizmás hetesünket elkereszteljük szobainasnak. A falu egyszerű népében van annyi humorérzék és rosszmáj, hogy az ilyen nagyzást megmosolyogja, a tekintélynek pedig semmi sem árt annyit, mint az ilyen mosoly. Mi katonák vagyunk, nekünk nem főszakács, hanem egyszerűen csak szakácsnő főz az asztalunkra, a durvább munkákat, meg a szaladozást pedig megcsinálja a — hetes. Ennyi igaz a nagyuraskodásból, a szobainasból; a többi nagyképűsködés, divatozás és ponyvaregények majmolása.

A körmünket pedig vágjuk csak le mi magunk ollóval vagy jóféle bicskával. Hagyjuk a manikűrözést a primadonnáknak. Nem mondjuk, hogy a manikűrözés égbekiáltó bűn, de az sem vitás, hogy nem a csendőrlaktanyába való. A manikűr az első lépés a pacsulis, ficsüros, finomkodó szalóncsendőr

felé, akit aztán kilel a hideg, ha háromnapos hullakörül helyszíni szemlét kell tartania. Az helyes, ha a laktanyát minél otthonosabbá tesszük és minél otthonosabban érezzük magunkat benne, de szobainast, manikürt és más puhánydolgot ne keverjünk ebbe a kérdésbe, mert olyan útra térünk, hol egy-kettőre elválnak a bor a víztől: a csendőr a rózsáskörmű, henyehajlamú ficsúrtól.

Húszmilliót csempészett, szaknyelven: síbolt ki az országból néhány ember, akik mostanában állottak a bíróság előtt. Húszmilliót pénzben és aranyban, ami kitett vagy három métermázsát. Három mázsát! Sok-sok családnak búzában is elérhetetlen álm, mások pedig aranyat halmoznak fel ilyen tömegben és lopják kifelé az országból, megsemmisítve ezzel számtalan magyar ember munkájának nemzetépítő eredményét. Hogy kik ezek az emberek, azt tudjuk és azt is tudjuk, hogy az efféle bűnököt nem marcipánnal jutalmazza törvényeink.

Ezzel azonban még nincs elintézve a kérdés, mert az aranyat viszik, lopják ki a határon most is, ezután is, semmiféle megtorlás ezt gyökeresen megszüntetni nem tudja. Csak azoknak a szemfülessége segít, akik a határon őrködnek minél éberebb szemmel. Ez a feladat nem a csendőrségé, de azért mi is csak ott vagyunk a határon. A mi szemünk is lát és a mi füllünk is hall sokat, jövő-menő emberek a mi utunkba is beleakadnak.

Szemmel kell tartani mindent és mindenkit, aki gyanús. Nem valószínű, hogy a valutásibólás, az ékszerátlopás csökkenjen a határon, sőt ellenkezőleg: az események csak erősíteni fogják ezt a dugott forgalmat. Valószínű, hogy nemcsak nemzetközi luksuszvonatokon és kéjautókon lopják ki a magyar értékeket, hanem elindulnak majd vele csapatosan, gyalog, mellékutakon, vízmosásokban és erdősűrűkben is batyus alakok, mint ahogy eddig is biztosan tömérdek pénz, arany vándorolt ki ezen az úton az országból.

Szemmel kell tartani a batyus vándorokat, a vízmosások és erdők rongyos, de a rongyokban dús aranykincsű bujdosókat s ebben mi nagy szolgálatot tehetünk a nemzetnek. Előreláthatólag rajokban indulnak majd el ezek az aranybatyusok, hát menteni kell tőlük, ami menthető, mert ami magyar verítéket aranyban kivisznek, abból odakint puskát, ágyút és sajtót kovácsolnak ellenünk.

Statáriumot hirdetett a kormány, mert Budapesten bombák robbantak. Sokan azt mondhatják, hogy Angliában is robbannak a bombák, miniszterek házat rendőresapatok őrzik, még sincsen statárium. Az angol világbirodalom megengedheti magának, hogy a Hyde-parkban bárki bármiről olyan zagyva szónoklatot tartson, amilyent akar, a világbirodalom óriásméretű életében néhány bomba nem számít, nekünk azonban tökéletes rendre és nyugalomra van szükségünk. Bombák robbanásából eddig még mindig csak azok húztak hasznót, akik a fölfordulást magáért a felfordulásért keresik. Nekünk fegyelemre és nyugalomra van szükségünk, mert csak így készülhetünk fel azokra a reményekre és

Ki tudta?

A Miatyánkban hét kérdés van.

Bakos Sándor eső. (Keeskemét) felv.

feladatokra, amiket a holnap vagy holnapután meghoz számunkra.

Ezt véssé minden csendőr jól a figyelmébe, az is, akiről az imént irtuk meg, hogy szobainással maniküröztet. Nagyon komoly és súlyos idöket élünk, amikor nem az dönti el az ország sorsát és nem az határolja meg az örsök kötelelességteljesítését, éberségét, hogy kevés a kiderítetlen. Nincs időnk manikürözésre és nincs szórakozni való időnk arra sem, hogy bombák robbanását úgynevezett angol hidegvérrel hallgassuk. Tűzzel és pusztulással játszik itt mindenki, aki puskaporhoz nyúl, nekünk pedig elég volt egyszer abból a gyönyörűségből, hogy rendcsinálás ürügye alatt a román hadsereg bemasirozhatott Budapestre. Ezt a szégyent nem vállaljuk még egyszer, gondoskodunk a rendről mi magunk. Ezért fogadjuk nyugodtan, fölösleges izgulás nélkül, de a dolgok ismeretében és felkészülten a statárium hírére.

Bevonultak hát az első igazi sorozott magyar katonák. Az igazán önálló magyar hadsereg évszázadok óta várt első újoncai. Két évig eszik majd a komiszt és a két év alatt a tanyák nehézgondolkodású legényei jómozgású, pallérozott eszű, tisztult látóköri emberekké változnak.

Mert a kötelező katonai szolgálatnak nemcsak az az eredménye, hogy az ország férfilakossága megtanulja a fegyverforgatást. Van ennek haszna,

áldása más is. Olyan nemzetnevelő iskola ez, ami jobb minden más iskolánál; mert nemcsak ismereteket tanít, hanem itt forr a férfi igazi férfivé, jellemmé. Nyíltságot, büszke öntudatot, talpraesett életrevalóságot, felelősségvállalást, a férfierények magasiskoláját a katonai szabályokban, a katonaeletben találjuk. Itt találja meg a fiatal férfi, mit jelent a közösségért áldozatot hozni, mit jelent a bajtársiasság és önfeláldozás, itt csiszolódik tehát igazán társas lényvé az ember. Olyan átalakulás ez, amit csak a katonaelet ad.

Ez az egyik fő oka annak, hogy Trianonban zsoldos hadsereget erőszakoltak ránk. Két évtizedet vettek el így tőlünk a börtönörök, de az elmúlt év őszének az eseményeiből mindenki sejtette, hogy ezt sem egészen veszítettük el. Ezután pedig nyitva a laktanyák kapuja a magyar ifjúság előtt, hogy kétévi tanulás, tapasztalás, acélosodás után más emberként menjen haza földet művelni és az ősi szokás nyomán családot alapítani.

*

Ruszinokban sehogyan sem akarnak rendbejönni a dolgok. Az ukránok üldözik a cseheket és ruszinokat, a csehek az ukránokat és ruszinokat, a ruszinok pedig pokolba kívánják a cseheket és ukránokat egyaránt. Három náció és mind a három azt állítja a másik kettőről, hogy nincs keresnivalója ezen a földdarabon. Negyediknek kellene jönnie, hogy igazságot tegyen és visszaállítsa jogaiba azt a lakosságot, amelyik a három közül joggal mondja otthonának az Erdőkárpátok földjét: a ruszinokat.

Ez a negyedik nemzet pedig mi vagyunk, magyarok. Nem a káröröm dolgozik most bennünk a cseh-ukrán-ruszin csendélet láttán, hanem az a tudat, hogy hiába keresnek ott a sakktábla minden változatában más megoldást, az igazi megoldás nélkülünk soha nem következik be. Hónap telik hónap után s odafenn a helyzet nem tisztul, hanem keveredik, bonyolódik, minisztert neveznek ki, minisztert utasítanak ki, de a miniszter Prágából mégis visszamegy és lefegyverzi azokat az ukrán bandákat, amelyek pedig arra hivatottak, hogy a másik miniszter házat őrizzék. Mintha valami francia bohózat játszódna a szemünk előtt azzal a különbséggel, hogy itt most szegény ruszin testvéreink a statiszták s ezért nem fizetést, hanem börtönt és éhhalált kapnak bérül.

A nagykövésdi csendőrlaktanya.

Jogos védelem.

Őrei között,
Gyengén öltözött,
Sápadt síheder reszketve remeg
Bírái előtt.

Durva kezére
Atyjának vére
Tapadva kiált fel a nagy égre:
Halál fejére!

„Felelj bírának,
Hallod a vádat?
Hálátlan fiú, miért ölted meg
Edes apádat?”

Sápadt fiúnak
Nagy könnyek futnak
Bánatszemébe; esdő szavai
Sírásba fulnak.

„Bíró úr kérem,
Három testvérem, —
Édes anyámmal csak úgy tengődünk
Szűkös kenyéren.

Övé gond, bánat;
Négy éhes szájnak
Szerzi kenyerét és tartja pénzzel
Renyhe apámat.

Pálinka s kártya
Mindennap járta;
Részeg volt mindig s dolgozni engem
Küldött a gyárba.

Bírák ítélnék,
Bölcs az ítélet:
„Nincs neked vétke, édes anyádat
Máskor is véd meg.”

Sok bús éjszakán
Sokat sirt anyám,
Hogy mindig ivott, sose dolgozott
Részeges apám.

Egyszer . . . egy napon . . .
Mikor, — nem tudom —
Lelketlen apám bűnre vitte el
Az én kis hugom.

Az estét lesték . . .
Arcára festék, . . .
Fejére kalap. . . s küldte utcára . . .
Árulni testét.

Felforrt a vérem,
Angyal testvérem
Elbukott s apám dáridót csapott
A szégyen-pénzen. — —

Azon reggelen
Történt ez velem,
Hogy a kocsmából hazavetődött
Apám részegen.

Sátáni lelke
Meg se restelte
Borzasztó bűnét s áldott anyámra
Botját emelte.

Ezt már nem álltam . . .
E kés volt nálam . . .
Közbeugrottam . . . és . . . az apámat
Szíven találtam.“

Baréngi Ferenc.

Úttörőink egyike.

Irtá: NEMES BÁLINT tiszthelyettes. (Kunmadaras.)

Mindig szerettem volna olyan bajtársammal találkozni, aki a testületünk megalapításánál már terékenykedett, de ez eddig nem sikerült.

Új beosztási helyemre bevonulva, az itteni viszonyok felől érdeklődtem. Megtudtam, hogy itt a testületünknek egy olyan tagja, aki 1881. február 14-én már csendőregyenruhát viselt.

Kíváncsi voltam és a legelső alkalmat felhasználtam, hogy találkozhatssam vele.

Hozzá vezetett az utam, de az utcán találkoztunk. Ha a velem levő bajtárs nem mondja, akkor is tudtam volna, hogy csendőr volt.

Egész magatartásán van valami, ami tekintélyt és tiszteletet parancsol.

Szép polgári ruha van rajta és magas kora ellenére is igen jól áll rajta és tagbaszakadt testén, most is megfeszülne a korcos zubbony. Jobban is szeretném így látni. Így mindenki látná, de különösen a nyugdíjasok iránt érdeklődő tényleges bajtársaink előtt is kedves volna úttörőink egyike.

Sok vihart látott arcán az élet barázdái sűrűn és mélyen be vannak vésvé. Jóságos szemei eleinte bizalmatlanul néznek reám.

Tisztelgek. Bajtársam bemutat. Mondom a nevemet. Ő Madocics József és 81 éves.

Beszélgetni kezdünk és mintha gyanuja oszladozna.

Mi lehetne a beszéd tárgya neki is, nekem is? A csendőrség. Pedig ő most bankpénztárnok.

Azt mondja, — meséli, — hogyan volt régen és én kérdezem. Sokáig beszélgettünk volna, de az utcán voltunk és ő hivatalba ment. Láttam rajta, mint bankpénztárnok is, csendőr maradt. A testületből elvitte magával azt, amit az életben oly sokan nélkülöznek: a fegyelmet.

1900-ig szolgált és őrsparanesnok volt. Súlyos betegsége miatt nyugállományba került. Most egészséges és jól bírja magát. Most csendőrök helyett a pénzdarábokat sorakoztatja, fegyelmezi, eligazítja őket. Ha kiadja a pénzt, úgy gondolja, hogy azok mind csendőrök, szolgálatba mennek. Igaza van, azok is a közönségért vannak, mint a csendőrök. Ha beveszi a pénzt, úgy nézi, hogy azok szolgálatból bevonultak. Dolgukat elvégezték. Kisimitja és pihe-

nőt ad nekik, hogy az újabb szolgálatra friss erőben készen álljanak.

Érzem, hogy őrsparancsnok ő most is.

Csendőrnapi meghívta. Örömmel eljött. Nemcsak az ünnep kedvéért, hanem azért is, mert nálam őszinte érdeklődést tapasztalt. Valószínű, hogy ez jól esett neki.

Az ünnephez híven, a napot méltattuk. De kicsoda közülünk az, aki a nap méltatására hivatottabb volna, mint ő. Mi ő hozzá csecsemők vagyunk és testületünk történetét papírról ismerjük. Ő testületünk születésénél már jelen volt és úttalan utakon járva megtörte a rögöt, hogy mi botlás nélkül járjuk a járt utat.

Beszélgésünk tárgya újra a csendőrség lett. Elmondta, hogy volt az ő idejében, én tovább kérdeztem és mondtam, hogy van most. A mostani helyzetet csodálkozva veszi tudomásul, de mintha azt mondaná: Szép munkát végeztek, de könnyű már nektek, mert a fundamentumot sziklaszilárdan mi már régen leraktuk és nektek most már csak a jókarbantartás, díszítés és a megváltozott életviszonyokhoz való alkalmazkodás a kötelességtek. De mi a fundamentumot csákánnyal, verejtékezve véstük és hogy a testület alapját megvessük, sok ellenséggel kellett megküzdeni, amíg az elismerés zászlaját meghajtották előttünk.

Volt bajtársai és előjáróiról is beszélgettünk. Megkísértem legidősebb bajtársaink nevét említeni, de ő nem ismerte őket. A csendőrségi zsebkönyv is fiatal lett. Így a csendőrségi úttörőt vettem elő és mutattam meg neki.

Ahogy a könyvet lapoztuk és egy-egy képet meglátott, szemei fiatalos hévvel égtek és láttam rajta, hogy gondolatban Kárpáti Kamilló hadnagy úrnál jelentkezik, mint őrsparancsnok.

Szemüveg nélkül olvasni nem tud, a neveket és az életrajzot én olvastam fel. De ha a képet meglátta, anélkül, hogy a nevet elolvastam volna, örömtől sugárzó arccal mondta: Ez Török ezredes úr, Pannajott tábornok úr, Gróze főhadnagy úr, stb.

Soha nem látta ezt a könyvet, létezéséről nem tudott. Ez nem az ő bűne. Olvasás végett átadtam neki.

Bajtársaim: rázzuk le magunkról, — ahol van, — a közönyösséget volt bajtársaink iránt. Ápoljuk közöttünk az összetartozandóság érzetét. Gondoljunk arra, hogy ők voltak azok, akik testületünk felvirágoztatásán verejtékeztek és az utókor számára a pályát járhatóvá és világhírűvé tették s ezek által számunkra a becsületes kenyeret is megteremtették.

Multunkhoz ragaszkodjunk és ápoljuk azt. Jelenünket a multon felépítve gyarapítsuk, hogy utódaink által mi is, méltán úttörőknek nevezessünk.

Megbeszélés a terepen — Bálint tórn. v. felv.

Levél Amerikából.

Az ungvári őr s a következő levelet kapta messze Amerikából:

*Tekintetes magyar királyi csendőrőrsparancsnokságnak!
Igen tisztelt Őrsparancsnok Uram!*

Megbocsájtani, hogy t. i. e soraimmal háborgatom. De a mai változás ami ott történt, nem hagy a szívem békét, hogy hálámot ki ne fejezzem annak az erős kezű magyar Kormány-nak, aki az én régi testütem, a magyar királyi csendőrséget bevezette Ungvárra.

Szinte felvidul a szívem és felvidul Amerikában minden élő magyarságnak. Mert mi itt amerikai magyarok sokat teszünk a mi édes, megcsönkített magyar hazánk érdekében. Legyen szabad mondanom Őrsparancsnok Uram! Hiszen én is annál a szép testületnél szolgáltam valamikor régen a Bozost-cában. Percényben, Nagyberegszász, nagydobrai őrsvezető őrsparancsnok voltam. Vitnyédy József homonnai szakasparancsnok alatt és 1900 november 13-án ott Ungváron Fery Oszkár úr százados előtt szereltem le. Leszerelésem nem hozta meg azt az áldozatot, amire számítottam, így elhatároztam, semhogy egy csendőr őrsparancsnok kalapot emeljen Abris előtt az élet kenyeréért és ezzel nemcsak magamnak, hanem a testületnek szegyenem hozzak, 1901-ben kijöttem Amerikába. Nehezen esett. De legyen hála a felettünk valónak, amit elvesztettem ott, ezerszer megtaláltam itt. Én azóta, t. i. 1901-15, állandóan vasútnál dolgozom, voltak és van ma is elég jó munkám, már mehetnék régen nyugdíjba. De a munkám olyan, hogy 200 éves koromban is bírom. Őrsparancsnok Uram! Ezek a sorok írására az ébresztett fel, hogy itt Amerikában a mozgófényképben láttam, mikor a derék magyar csapatok Ungvárra, Munkács és Kassára bevonultak. Oh! milyen öröm volt itt a magyarság között, tán jobban zúgott a taps itt, mint otthon. Nagyon boldog vagyok, hogy a gondviselő Isten ezt is meghagyta érni 69 éves koromban. Tudom őrsparancsnok Uram, hogy azok a bajtársak, akik ma a testületnél szolgálatot teljesítenek, gyermekeim lehetnének, hisz Istenem, én 1894-ben állam be.

És legyen szabad kérdezniem, milyen Ungváron a nép hangja, lelkesednek a magyar katonák és a csendőrség iránt? Tudom, az ifjú generáció már nem is tudja talán magyar míveltjét? Kérem, őrsparancsnok uram! oktatásnál méltóztatásuk alárendeltjeit kioktatni, hogy akik a csendőrség testületénél vannak, legyenek büszkék arra a szép állásra, ne igen játsszanak vele, sem a fiatal élettel, mert az élet nyíltévesen halad. Különösen a fiataloknál előforduló bajok, az éretlen szerelem. Sokat ez tesz tönkre.

Ha meg nem sérteném őrsparancsnok uram, meg méltóztatna írni, hol van Ungvártól a határ, mert még a lapokban nem jött térkép. Mit előre is igen hálásan megköszönöl.

Most pedig a régi testütem minden tagját, tisztjét, tábornokait, a magyarok Istene oltalmába ajánlom.

Miért maradtam őrsparancsnok uram őszinte jó akarója és alázatos szolgálója

Bodnár József és családja.

Címem: R. F. D. 56 z. Perth Amboy N. J. Amerika.

Sajnos, hogy 38 évi ittlétem már kikököntelt a szép magyar helyes írásból. Már jobban megy angolul.

Az őr s nevében Balogh József tiszthelyettes, őrsparancsnok válaszolt, leveléből a következőket idézzük:

Kedves magyar testvérünk, csendőr bajtársunk!

A Felvidék felszabadított részére történt bevonulásunk során sokszor és sok felemelő érzésben volt részünk, sokszor morzsolgattuk mi is a meghatódottság, öröm és lelkesedés könnyeit, de mondhatom öreg bajtársunk, kedves Bodnár bátyánk, hogy a messze tárból érkezett levele, levelének soráiban és sorok között is küldött bajtársi érzés, szeretet és kívánság a legnagyobb örömet szerezte nekünk. Mégis csak van a csendőrelétemben valami magasabbrendűség, valami mély érzés, a becsületes testiületi szellem, amely országokat, világréseket is áthidal. Ezt az alig meghatározható nemes érzést küldte hozzánk és mi köszönjük. Tolmácsolva tisztli előljáróim és őröm legénységének a köszönetét. Valamennyien azt kívánjuk, hogy jó egészséggel áldja meg az Isten.

Az Ungvárra történt november 10-i bevonulás leírása után így folytatja:

Hogy hol van most a határ? Ezt még mi sem tudjuk pontosan. De... mi még Uzsokról is írni akarunk annak az öreg bajtársunknak, aki sokezer kilométer távolságról olyan nemes, igaz, magyar testvéri érzésről tanuskodó levéllel ajándékozott meg bennünket!

Február 14-én, az emlékezés napján, szeretettel szorítunk kezét mi is amerikai bajtársunkkal, aki lélekben ma is — csendőr. Üdvözöljük az ungvári őröt is, ahol helyesen ítelték meg az öreg Bodnár szívéből megszólalt vágyódást a rég elhagyott szülőhaza és — a kakastollas kalap után.

Öreg csendőr meséli...

Irta: TISZAI LAJOS csendőr (Bogács.)

Nagyon régi nyári estén történt... Őrsparancsnokom egy fiatalabb bajtársammal helyi szolgálatra vezényelt ki, meghagyva, hogy a falu szélén levő cigánytelep közelében 1 óra lest tartsunk a cigánytelep megfigyelése céljából.

Amint a község és a cigánytelepet elválasztó vízesárok hidjához értünk, ott megálltunk és figyeltük a cigányok tevékenységét. Az idő 21—22 óra között lehetett. Egyszer azt halljuk, hogy az egyik cigányasszony azt mondja férjének:

— Te Gyulus, valaki van a hidnál.

A Gyulusnak nevezett cigány erre nagy bátran kijelentette, hogy ő megnézi, hogy ki az... és nagy léptekkel elindult a kb. 30 lépésre levő hid felé, ahol mi álltunk.

Régi tervemet láttam megvalósulni. Puskámat és kalapomat átadtam járőrtársamnak, akit utasítottam, hogy maradjon mindig itt a hátam megett. Aztán vállgallérom két sarkát megfogva, mint egy denevér, a szárnyát lóbálva, hajlongva elindultam a közeledő cigányember felé. Az, amikor meglátta, hogy mi közeledik feléje, csak annyit tudott mondani, hogy „Jájj” és a földhöz szögezve, megállt mozdulatlanul.

A cigány felesége látta a történeteket, sikoltozva odakiáltott a férjének:

— Gyulus! Gyere vissza gyorsan, mert megfog!

Gyulus ekkor egy nagyon gyors hátra ugrás után vad futásba kezdett és meg sem állt a lakásig. Ott éktelen ordítózásba kezdett, összeordította a telep apraját-nagyját azzal, hogy Vilmát, az ő feleségének az anyját, aki a tavasszal halt meg, a hidnál látta és az meg akarta őt fogni. Éktelen z sivaj kélt az éjszakában. Láttam, hogy a cigányok hisznek a szellemekben, újabb próbára tettem őket. A telepet megkerülve, egy fákkal és eszerjéssel benőtt dombra mentünk fel. Ott egy félív papírt meggyújtottam és azt jobbra-balra lóbálva, Vilma és Kalás cigányok nevével elváltoztatott hangon ismételve elindultam a dombon lefelé. Amikor a cigányok ezt észrevették, újabb éktelen ordítózásba kezdtek és beszaladtak viskóikba.

Egyedül egy öreg cigány, az elhalt Regina férje maradt kint. Az letérdepelt a viskója nyitott ajtajában és hangosan sírós hangon kiabálta:

— Mi a kívánságod, kedves feleségem?!

Rége a századparancsnok maga nevezte ki az *altiszteket*. Ezen joga még a XVIII. század elején megszűnt. Azóta az altiszti előléptetésekre csak javaslatot tesz a csapattest parancsnokának.

Vitéz Kapossy Gy. g. szds. felv.

Odaszóltam neki elváltoztatott hangon, hogy egészen gyertyát és minden pénteken egy hónapig éjjel 12 és 1 óra között gyujtson tömjént és azzal füstölje körül a telepet. Az öreg cigány megígérte...

Bevonulásom után jelentettem a történeteket őrsparancsnokomnak. Elhatároztuk, hogy kihasználjuk a cigányok babonás félelmét, megtudunk tőlük egyet mást és esetleg egyebet is elérünk, de feltétlenül megtiltjuk nekik, hogy a sötétség beálltával a faluba bemenjenek.

Sok volt a lopás...

Az egyik elég sötét este újból kimentünk csak úgy szolgálaton kívül a telep mellett levő hegyre. Én elnyujtott hangon „Vi-il-ma” és „Ka-las” kiáltással tudokra adtam, hogy Regina szelleme ismét megjelent. Pánikszzerűen menekültek lakásaikba és csak az ajtóból hallgatták a hozzájuk intézett szavaimat. Megkérdeztem tőlük, hogy melyik volt az, aki ellopta Boza Péter kacsáját, mert addig nem tudok nyugodni, amíg őszintén meg nem mondják. (T. i. előző hetekben elveszett egy kacsája és a gyanu

a cigányokra terelődött.) Ők megmondták, hogy a kacsát ki lopta el. Azután megmondtam nekik, hogy este 7 óra után senki se menjen ki a telepről, mert akkor nagy szerencsétlenség fogja érni. Ezután észrevétlenül elhagytam helyemet.

Ezt a műveletet a nyár folyamán több ízben megismételtem és az eredmény az lett, hogy először: baromfi azóta nem vészett el sehonnan sem, másodszor, este 6 óra után cigányt a községben még csak véletlenül se lehetett találni. Ezt ki is próbáltam egyszer. Késő este azt mondtam a telepen egyik cigánylegénynek, hogy menjen be a szövetkezetbe és hozzon nekem cigarettát. Ő erre azt felelte, hogy azt a világ minden kincséért se teszi meg, mert Regina néni szelleme megjósolta, hogy aki nem tartja be az ő figyelmeztetését, azt nagy szerencsétlenség fogja érni.

Igy volt... Szemet-szemért. Sok borsot törtek már az orrom alá, most visszaadtam nekik.

Régen volt... remélem, nem haragszik, hogy nevében intézkedtem...

Első találkozásom a csendőrökkel.

Írta: KARAP FERENC ny. áll. tiszthelyettes.
(Ráckeve.)

A Máramarossziget, Debrecen, Nagyvárad, Arad és Temesvár közötti országút elsőrangú műút volt a régi jó békevilágban. Büszkék voltak rá a szalontaiak is, hogy az országút városukon keresztül vezet Arad felé. A 90-es években a földművelésügyi minisztérium az országút két oldalát gyümölcsfákkal beültette úgy, hogy két szilvafa és egy diófa került egymás mellé. Ez sokáig szóbeszéd tárgya volt. Tanakodtak rajta, hogy mi lehet ennek a rendeltetése. Az öregek hümmögtek, adót szimatoltak emögött is. A fiatalok örültek, hogy ha kifelé mennek a tanyára, megszédhetik a zsebüket, kötenyüket a temérdek sok ingyengyümölcessel. Végre aztán az öreg Szappanos Balogh Mihály eloszlatta a kéte-lyeket. Elhíresztelte, hogy azokat a gyümölcsfákat nem a vándorló legényeknek, sem pedig az úton járó népségnek, hanem a szegény katonák kedvéért ültették az országútra. Ha a nagy melegekben gyakorlatra vonulnak Máriaradnára, legalább hűvösön menetelhetnek. A gyümölcs is a katonáké lesz. Ő tudja, hisz Majland környékén, ahol szolgált, szintén gyümölcsfák szegélyezik az országutakat. Ezek gyümölcsét is csak a katonák élvezték, igaz, hogy a taliánoknak nem is kellett a gyümölcs.

Ez a magyarázat hatott, ebbe mindenki bele-nyugodott. Ha a katonaságról volt szó, a szalontaiak kalapot emeltek. A katonaság és a katonai szolgálat a szalontai nép előtt szent volt, mióta nagy vezérük: Boeckay István fejedelem a hosszú harcokban résztvett 300 jó lovashajdú vitézét a Kölesér partjára letelepítette s ezek megalapították itt Szalonta városát. Ezóta a hősök ivadéka megbecsülték atyjok erényeit, ápolták a lovas szellemet. Így szállt a katonai erény apáról fiúra.

Minden szalontai fiúnak leghőbb vágya volt a katonaság. El is ment mind idejére és pedig ha csak lehetett: huszárnak. Mert csak a huszárt tartották katonának meg a lovas tüzért. A többi csak baka volt, nem is igen jöttek számításba. A volt es. és kir. 1. és 16-os huszárezredek, a debreceni 2. honvéd huszárezred, a volt es. és kir. 19-ik nagyváradai lovastüzérezred legénységének a gyöngye a szalontai hajdúivadékok voltak. Értelmes, okos, ügyes legények és majdnem mind altisztként kerültek haza. De csendőrnek is szívesen mentek, 1912 tavaszán 37 szalontai fiú viselte a tollas kalapot.

A szalontai asszonyok is nagyon megbecsülték a katonákat. Mikor saját fiaikat kellett odaadni, megsiratták őket magyar asszony módjára. Szolgálati idejük alatt szorgalmasan küldözgették utánuk a jó hazait, a különleges szalontai kolbászt, sonkát, füstölt szalonnát. Mint mondták, megédesítik vele Ferenc Jóska keserű kenyerét.

Ezt a katonaszeretetüket kimutatták a beszállósolt katonákkal szemben is. Mert a beszállósolásban volt részük bőven a szalontaiaknak. De nem bánták, sőt, szerették és szinte ünnepnap számba ment, amikor megérkeztek az átvonuló nyalka huszárok.

A volt temesvári hadtestparancsnökság a szó-kásos évi hadgyakorlatait Máriaradna környékén tartotta meg. A hadtest kötelékébe tartozó debreceni és nagyváradai lovasság gyakorlatra menet és jövet 1—2 napot mindig Nagyszalontán pihent. A huszárok megérkezése előtt nemzeti Nagy József főbíró intézkedésére az emberek az istálló és udvar környékét eltisztogatták, a trágyát kihordták, szénát és szalmát készítettek kéz alá. Az asszonyok meszeltek, súroltak és jó szalontai búzacipót és kalácsot sütöttek. Tiszta pihenőhely és tele konyha várta az éhes huszárokat és lovaikat. Megérkezésük után jó ebéd és vacsora készült, melyet közös asztal mellett fogyasztottak el családiásan. A jó gazdasszonyok ugyancsak kínálgatták az éhes katonákat, kik derekasan meg is feleltek mindennek. Evés után a gazdasszony könnyes szemmel tudakozódott a hadfiaktól, hogy: „Hát azt az én szegény Jóska fiamat nem látták-e valamerre? Vajjon merre járhat az a szegény fiú? Sváb, tót vagy oláh asszony ád-e neki egy darab zabkenyeret vagy mamaligát?” Persze, a huszárok megvigasztalták az anyákat, akik a könnyeiken keresztül is megmosolyogták a tréfás beszédeket. Amikor pedig másnap reggel a trombita felharsant és gyülekezésre szólította a huszárokat, útravaló nélkül egyik sem ment ki a kapun. Túróslepény, száraz kolbász, paprikás szalonna, friss búzacipó került a málhatáskába. A gazdasszony búcsúzásnál fiaiként megölelte, megcsókolta őket s a katonafiának üzenetét küldött.

1899. évben szintén nagy átvonulások voltak városunkon. A 7. huszárezred debreceni osztálya vonult át Máriaradnára. A mi házunknál 1 káplár és 2 közember, azaz „3 ember, 3 ló” volt beszállósolva, kik szombaton délután érkeztek Nagyvárad felől és hétfőn reggel indultak el Máriaradnára. A káplár úr igen keveset tartózkodott lakásunkon, mert irodai munkát is végzett. Ebédre sem tudott hazajönni, ezért édesanyám velem küldte el az ebédjét az irodába. A káplár úrtól egy egész komiszkenyeret és egy konzervet kaptam. Nem is volt nálam boldogabb gyermek Szalontán. Bizalmasabb viszonyba mégsem jutottam a káplár úrral, de annál jobb barátságot kötöttem a két huszárunkkal, kik közül az egyik Ceglédre, a másik Bogyiszlóra való volt. Ezt a bogyiszlói születésű huszárt Mező Béninek hívták. Igen értett a mulattatásunkhoz, olyan Hári János-féle ember lehetett. Mi, gyerekek, nagyon elszörnyülködtünk elbeszélésein, bár apánk, ki maga is kiszolgált 16-os „cugszfírer” volt, sokszor mosolygott szép, nagy őszbevegült bajusza alatt. De Mező huszár kacsintására ő is megerősítette és bizonyította a megtörtént huszártörténeteket.

Hétfőn reggel azután indulóra gyülekeztek a huszárok. A város apraja-nagyja ott lábatlankodott. Pattogtak a vezényszavak, villogtak a kardok, imára szólaltak a trombiták és azután a századok elindultak a szépen befásított és akkorra már meglombosodott gyümölcsfák alatt az országúton. Mi, gyerekek, elkísértük őket, sokan a Kajla kocsmáig, sokan a nádas érig. Én is ott poroszkáltam Mező huszár mellett, ki tréfás szavaival haza is küldött, esalo-

gatott is. Nem tudtam tőle megválni! Már a Cserepes-pusztán is átmentünk és közeledtünk a Bihari erdőhöz, midőn láttam, hogy az erdő alatt kivont karddal két csendőr ül a lován, mint két szobor, megmerevedve. Figyelték a huszárok átvonulását. Félelmetes komolyság, nyugalom és határozottság áradt belőlük úgy, hogy rövid habozás után jobbnak láttam megállni. Éreztem, hogy akármilyen jó emberek is lehetnek ezek a tollas kalapos lovasok, tréfát nem ismernek, ha valakit tilosban találnak. Elköszöntem hát Mező huszártól és elkezdtem visszafelé oldalogni. Fél szemmel a két lovas csendőrt vigyáztam. Ekkor a hátam mögött erélyes hang szólalt meg: „Mit keresel itt, fiú?” Rémülten fordultam meg s a szalontaiak köztiszteletben álló Gudor nevű csendőrőrmesterével állottam szemben, aki lóháton észrevétlenül termett mellettem. Ismételt kérdésére szepegyve ismertem be, hogy szüleim tudta és engedelme nélkül jöttem el a városból a távozó huszárokkal. Gudor őrmester hazaparancsolt. Szaladtam is visszafelé, míg végre kifáradva egy diófa árnyékába leültem. Innen láttam, hogy Gudor őrmester a másik két lovascsendőrhöz ment, azután mindhárman elindultak Illye község felé. Itt tehettem életemben az első összehasonlítást a huszár és csendőr között. Mindkettőben a megtesztült férfiasságot és erőt láttam, de a csendőrben ezenkívül valami megközelíthetetlen hatalmat is. Megindult bennem a harc, hogy vajjon mi legyek: huszár-e vagy csendőr?

A gyaloglásba és szaladásba kifáradtam és megéheztem, ezért a közeli ritkás erdőbe mentem, ott egy öreg vadkörtefára másztam fel, hogy a szép sárga vadkörtevel éhségemet csillapítsam. Meg is szedtem az ingem derekát, midőn a közelben kondát őrző uradalmi kanász a fa tetején észre vett és káromkodva a fa alá szaladt s karikás ostorával felém vágott, így kényszerített a leszállásra. Sírva ereszkedtem le a fáról, midőn egy száraz ág letörött alattam és én leestem a földre úgy, hogy bal kezem csuklóban eltörött. Ezt látta a kanász is, aki félve a következményektől, gyorsan összeterelte a kondát és eltávozott, engem pedig ott hagyott segítség nélkül.

Fájdalmamban kívánszorogtam az országút árkába, ahol eszméletemet vesztettem. Hogy meddig feküdtem ott, azt nem tudom, csak arra ébredtem fel, hogy valaki az arcomat vízzel fröcskölí. Szemeimet felnyitottam s magam előtt láttam azt a két lovascsendőrt, kik a huszárok átvonulását az erdő alatt figyelték. Egyik a kantárszáránál fogta a két lovat, másik pedig egy vizesüvegből kezébe vizet öntött és úgy fröcskölte az arcomat. „Ébredj, öcskös!” szavakkal szólított és jóságos kék szemeivel figyelt reám. Csodálatos melegség járta át szívemet. Semmi félelmet nem éreztem már ezekkel a komoly emberekkel szemben, ellenben éreztem azt, hogy ezek mindenütt ott vannak, ahol baj van s minden segítségre szorúlón segítenek. A kékszemű csendőr érdeklődésére elmondottam, hogy mi történt velem, mire a törött kezemet gondosan megvizsgálta. Parancsára a fiatalabb csendőr a málhatáskából kis csomagot vett elő, abból fászlit készítettek és törött kezemet gondosan bekötötték. Ezután kis ráncos kék kötényemet kétfelé szakították s azzal a bekötött törött kezemet a nyakamba felkötötték. Majd a

kékszemű valamit súgott a társának, mire az lovára ült s elvágtatott a Cserepes-pusztára felé. Míg odajárt, a kékszemű csendőr nevemet, szüleim nevét és lakását feljegyezte és a szerencsétlenség felől részletesen kikérdezett.

Nem sok idő múlva az eltávozott csendőr egy lófogatú szekérral tért vissza. A kocsisát ismertem. Ser Balogh Mihály földbirtokosnál szolgált. Erre a szekérre felültettek, a kocsis lovai közé csapott és megindultunk a városba, szüleim lakása felé. A két csendőr pedig ellovagolt a kanász felkeresésére, az erdőbe. Bennem különös érzés támadt. Itt éreztem meg először, hogy a csendőr másokért él, fárad és harcol. A mérleg kezdett erősen a csendőrök javára billenni s én elhatároztam, hogy mégis csak inkább csendőr leszek.

Szüleim igen megijedtek, amikor lekászolódtam a szekérről. Azonnal orvoshoz vittek, aki helyreillesztette eltörött csuklómat és gipszkötésbe tette. Közben a mennybolt minden csillaga eltáncolt fájdalomban a szemem előtt. Szerencsétlenségem nagyon elkeserített. Mindig az járt az eszemben, hogy örökre nyomorék maradok és nem lehetek csendőr. Édesapám azzal ijesztgetett, hogy muzsikát vesz, a nyakamba akasztja és úgy fogok pénteken kéregetni a piacon. Így tartott szomorúságom négy vagy öt napig, amikor egy szép délután nyílt az ajtónk, s Uramfia!, belépett rajta az én kékszemű csendőröm. Nem hittem a szememnek, de amikor megszólalt és hozzám lépett, el kellett hinnem, hogy engem látogatott meg. Érdeklődött hogylétem felől s szüleimnek megdíesért, hogy derekasan viselkedtem. Megnyugtató, hogy teljesen meg fogok gyógyulni s még huszár, sőt, csendőr is lehet belőlem. Többet azonban nem akar látni a városon kívül csavarogni. Hej, hogy lestem minden szavát s hogy bámultam ezt a csoda-embert, aki egy kis gyermekért is ennyit fárad, pedig mennyi más fontosabb dolga lehet. Örök életemre nyomot hagyott bennem ez a látogatás.

Nemsokára meggyógyultam s az utcán többször láttam a csendőrömet. Mindig elébe kerültem, hogy nagy kalapemeléssel köszönthessem. Egyszer csak eltűnt, nem láttam többé.

Később, amikor már kiszolgáltam a huszárságot s mint csendőr szabadságon voltam otthon, a szalontai őrsön megtudtam a nevét. Kerekes Sándornak hívták, szeghalmi születésű volt. A testülettől, sajnos, korán megvált s én nem tudtam neki, mint bajtársnak megköszönni, amit értem — mint gyermekért — tett. Hálámat iránta emlékének felidézésével róvom le.

Emlékeim hosszú sorában a kék csákó és a tollaskalap állanak legelől. Egyiket sem viselhetem már, mert eljárt az idő, nyugállományban vagyok. De míg élek, mindig büszke leszek rá, hogy Isten legszebb katonái között szolgáltam.

Most pedig, hogy mindezt megírtam, nagy fájdalommal teszem le a tollat, mert a szégyenhatáron túl rekedt szalontai gyermekek már csak az apák meséiből ismerik a kék csákót s a tollas kalapot... De tudom, hogy nem sokáig...

Segítettem-e ?

(Pályázatra beküldött anyag.)

Közlünk néhány esetet abból a munkából, amelyet a csendőr ezeroldalú szolgálati elfoglaltsága mellett is kötelességének ismer: a segítségnyújtásból. Közlünk nem hivalkodásból, csak azért, mert jólesik tudni, látni, hallani mindig — a meleg szív serkentette örömről...

*

1919. évben még polgári életben sérvvvel egyik kórházban voltam, mint beteg. Meg is operáltak. Sebem azonban 3 napon belül begenyedett s nagy fokú lázam is lett. Az orvosok a sebemet kibontották és mint nyílt sebet kezelték. A gyógyulás 7 hónapig tartott. Az orvosok megállapították, hogy sebem fertőzést kapott s azért gyógyult sokáig. De azt is megállapították az orvosok, hogy a fertőzést egyik ápolónő, aki a szeszes italt szerette, okozta és pedig olyanformán, hogy az egyik beteg sebére levett gennyes kötést az én nyílt sebemre helyezte. A fertőzés megtörtént. Ezen oknál fogva az ápolónőt a kórházból elbocsájtották. Hogy hova ment és milyen elhelyezkedést kapott, én nem tudtam meg. Az ápolónőről nem is hallottam semmit. Az elbocsájtás alkalmával az ápolónő 24 éves volt.

1922. évben a csendőrséghez bevonultam. 1931 december havában az őrsparancsnokom ellenőrző szolgálataiba vezényelt a nappali időben Ópályi községre. Mikor Ópályi községben a járőrt ellenőriztem, a pihenő megtartása végett az ottlevő pihenő szobára igyekeztem. Utközben egy igen lerongyolódott és piszkos ruházatú nővel találkoztam, akit igazolásra szólítottam. A nevének bementése után, igen ismerősnek tűnt fel. Elég fiatal 30—35 éves nő volt s arra gondoltam, hogy valami bűn fedheti a lelkét. Mivel az utcán igen hideg volt, a nőt igazoltatás végett a pihenő szobára kísértem. Az igazoltatásnál a nő elmondotta, hogy egyik kórházban volt mint ápolónő, de iszákossága miatt a kórházból elbocsájtották. Egyben megmondta, hogy egyik betegnek milyen kellemetlenséget okozott, hogy fertőzést okozott sebének s hosszadalmasan kellett annak a kórházban lennie. Elmondotta, hogy mióta a kórházból elbocsájtották, teljesen züllésnek indult, most pedig már nem tud munkát kapni sehol, mert látják rajta elzüllöttségét. Nem is bánna már, ha elhalna, de nem is törődik életével, öngyilkosságot fog elkövetni. Ekkor már tudtam, hogy ez a nő az, aki hosszas betegségemet okozta. Lelkére kezdtem beszélni, hogy ha megbecsüli magát, még jó és becsületes nő válhatik belőle. Nem szabad az öngyilkosságra gondolni. A sok beszédem után láttam, hogy a nő kezd hajlani, sőt azt felelte, hogy ha lenne jó ruhája, meg is próbálna még valahol cselédnek elhelyezkedni. Ezután felfedtem előtte a kiléteimet azzal, hogy én vagyok az a beteg, akinek sebe fertőzést kapott az ő hanyagságából, azonban — hozzátettem — ígéretet teszek neki, hogy ha becsületesen fog viselkedni, segíték rajta. Azonnal át is adtam neki 20 pengőt, hogy azon vegyen magának ruházatot és másnap jöjjön el hozzám az őrsre, az elhelyezésénél is segítségére leszek. Ígéretet tett, hogy mindent úgy tesz, ahogyan mondani

fogom neki és csak hálával tartozik nekem. Másnap valóban megjelent nálam. Ócskásoktól vásárolt magának megfelelő ruházatot, cipőt. Az egyik jómódú polgárral beszéltem, hogy fogadják fel házi cselédnek. Fel is fogadta. 3—4 hét múlva érdeklődtem utána, megtudtam, hogy nagyon rendesen viselkedik s a következő óra már több bért ígért neki. Ekkor a nőnek újból adtam 20 pengőt, hogy vegyen még magának több ruházatot, hogy szolgálatát megfelelően tudja tiszta és rendes ruhában teljesíteni. Ezután engem elhelyeztek, a nőről nem tudtam tovább semmit, egészen 1934. év elejéig. 1934. év elején azonban kaptam tőle levelet, amelyben háláját fejezte ki és egyben értesít, hogy férjhez ment s egy fiúgyermek született. A levélben írta, hogy férje egy gyári munkás, akivel boldog családi életet él és köszöni, hogy az öngyilkosságtól megmentette. Azóta már újból két levelet kaptam tőle, az utolsót folyó évben, mely levelekben arról tudatott, hogy minden levél küldésénél 1-1 fiúgyermek született. Így azóta 3 gyermeket nevel a magyar hazának.

Dobos György tthts. Poresalma.

*

1935. év december 31-ét írták. Szerinte e házában magyar testvérek milliói jó meleg szobákban, foszladozó kalács és bor fogyasztása közben várták a boldognak hitt új esztendő eljövételét.

23 óra tájban az egyik Romániához csatolt határszéli község csempészútjánál közvetlen a határ mentén lesállást tartottam. Alig 10—15 perc eltelt után gyermeksisírás ütötte meg a fülem. Rövid pár perc múlva egy asszony érkezett oda, karján egy 6 hónapos csecsemővel. Ruhájába pedig egy 5 éves leányka kapaszkodott. Az asszony sirt. Kérdésemre elmondotta, hogy a férje román katonaszökevény volt. Előtte való éjjel a román területre átszökött ottlakó szülei meglátogatása végett. Úgy látszik azonban, hogy valaki elárulhatta, mert aznap, vagyis 31-én a románok elfogták és mint volt román katonaszökevényt a román fővárosba akarják a reá következő nap vinni. Ő jelenleg azért ment, hogy férjét meglátogassa és kérje annak szabadonbocsátását. Annál is inkább, mert házuknál nincs kenyér és férje távolléte miatt nem tudná eltartani gyermekeit. Ha pedig férjét nem engedik szabadon, úgy magát és gyermekeit is elpusztítja.

Lesállásunkat elhagyva, az asszonyt gyermekeivel együtt lakására visszakisértük, közben elhatározásának abbanhagyására bírtuk. Majd járőrtársammal együtt 5—5 pengőt adtunk neki és megígértük, hogy férjét megszöktetjük a románok fogságából.

Ezt követőleg kimentünk a határszélre és a román átszatolt területen levő b. egyénünket kihívtuk a határhoz. Ez a b. egyénünk jóban volt a határszéli község csendőrőrsparancsnokával. Az őrsparancsnok pedig valamikor magyar csendőr volt, aki számtalan sok magyar testvért, ha lehetett, megszöktetett a románok kezéből. Most is megkértük ezen egyén kiszabadításának elősegítésére. A megszökés mikéntjére is részletesen kioktattuk a b. egyént.

A volt magyar csendőr készséggel tett eleget kérésünknek. Valami ürüggyel a kétségbeesett foglyot magához behívta és megmondta neki, hogy az éj folyamán a két legbutább és legszerencsétlenebb katonával fogja tovább kísértetni. Majd ha az előre megbeszélte erdőhöz érnek, az átadott parafadugós pisztollyal löjjön egyet és az erdőbe futva meneküljön el Magyarországra területére.

A terv, amint azt előre kigondoltuk, pontosan sikerült. 2-ára virradó éjjelen magyar testvérünk már kis családja körében örvendezett az új esztendőnek, amely számukra igazán boldog volt.

Ez az eset még 1936-ban történt. Az örskörletünkhöz tartozó határmenti községből július hó folyamán elloptak 5 darab lovat. Megállapítás szerint a lovat a román átesatolt területre vitték az őr előtt ismeretlen tettesek. Sértett gazdag volt, az öt ló pótlása nem okozott volna neki nagy gondot. A baj azonban ott volt, hogy a nagy munkaidő miatt, amikor egyetlenegy nap elmulasztása is nagy károsodással van a tulajdonosra, lovat venni szinte lehetetlenség volt.

Azzal pedig minden csendőr tisztában van, hogy ha meg is lennének az elloptott lovak, míg a hivatalos út betartásával vissza kerülnek, akkorra már vége a munkaidőnek.

Hogy ezt elkerüljük, sértettet még az nap átküldöttük a román átesatolt területre. Közben kioktattuk, hogy párszáz pengőt vegyen magához és keresse fel a legközelebbi rendőrkapitányságot, hol az egyik detektív egy volt magyar csendőrörsparancsnok, kit én jól ismertem. Közben kioktattam, hogy hol és kit vesztessen meg. Eredmény: Két napon belül az elloptott 5 lóból 4 már Magyarországon, sértett istállójában volt. Egyet nem sikerült vissza hozni, mert a cigányok menekülésük közben agyonverték.

Nem pénzzel segítettem, de egy kis vagyonhoz juttattam a panaszos hozzámfordulót.

Nagy József VII. thts. Szombathely.

1936. évben Bodroghalász községben voltam egy végrehajtás és árveréshez szolgálatba vezényelve. Az említett községben több kiscgazdánál voltak különböző ingóságok lefoglalva s arra árverés kitérve. Ezen árverés már harmadszor volt kitérve, mivel a két elsőnél vevő nem volt az elárverezni szándékolt ingóságokra.

A kérdéses árverésen megjelent két nviregyházi zsidó marhakereskedő is, kik valahogyan tudomást szereztek arról, hogy az árverésen szarvasmarha is kerül eladásra.

Az egyik szegény kiscgazda 70 éves apja, amikor náluk a végrehajtóval megjelentünk, sírni kezdett, mondván, hogy ez az egy tehén tartotta benne az életet és most 37 pengő adótartozásba ezt is elviszik, pedig fia már kifizette volna, csak keresete lenne, azonban, ha malacokat tud eladni, nyomban kifizetné.

Nekem a jelenet nagyon rosszul esett, különösen, amikor a gazda hozzámfordult, hogy mitévő

Az emlékbizottság márványsíremléket állíttatott Kelemen Károly törzsörnmester, patkolókovács ceglédi sírjára, akit 1921 április 26.-án, vasalás közben a ló agyonrúgott.

legyen, az egész faluban nem tudna 37 pengőt összeszedni. Amikor a községházának udvarába értem, hol az árverés ki volt tűzve, arra határoztam magam, hogy annak a beteges embernek a számára a tehenet meg fogom menteni, hogy ne kerüljön a zsidóhoz.

Az egyik megbízható falusi gazdálkodót behívtam a pihenő szobába és közöltem vele, hogy mit akarok és erről rajta kívül és az árverést szenvedőn kívül másnak tudni nem szabad. Áadtam neki 70 pengőt azzal, hogy a tehenet vegye meg és az árverés befejezése után adja át tulajdonosának azzal, hogy a többit majd a csendőrrel intézik el, azonban a történetekről hallgasson. Így került a tehén árverés útján 65 pengőért ahhoz, akinek a pénzt átadtam s utána pedig gazdájához.

Én a pénzemet három részletben megkaptam és jól esett, amikor a kérdéses gazda hálásan megköszönte és azt felelte: soha nem hittem el, hogy az egyenruha alatt, a csendőrben is van megértő és érző szív.

(A beavatottak nevét szándékosan nem tárgyaltam.)

*Varga Alajos, eső,
Ricsé.*

(Folytatjuk.)

EMLÉKEZZÜNK!

Butyka Imre korondi őrsbeli csendőrt 1888 február 15-én Korond és Pálfalva között, postafedezeti szolgálatban rablók megölték.

Sulka János nágyocsi őrsbeli főtörzsőrmestert ellenszegülő tömeggel szemben való fellépése alkalmával 1925 február 15-én Nágyocson egyik bajtársa véletlenül agyonlőtte.

Árpástoán János és Marosán Pál kolozsvári kezületbeli csendőr címz. őrmesterek, az oroszokkal vívott harcban Rarancze közelében, a Dolcsok erdőnél 1916 február 22-én elesetek.

Hajdó Ferenc magyarkeszi őrsbeli főtörzsőrmester az internáltak által felgyújtott internáló-tábor oltásánál szerzett betegségében 1924 február 23-án Zalaegerszegen meghalt.

Pongrácz Ferenc néranádasi őrsbeli csendőr, címz. őrmester, 1915 február 28-án az oroszokkal Sielecnél vívott ütközetben hadifogságba esett, ahol nyomaveszett.

Az ellenszegülő tömeg megfélemezése alkalmával 1925 február 15-én elesett *Sulka János* főtörzsőrmester márványsíremléke Nágyocson. Állíttatta az emlékbizottság.

Az emlékbizottság Prónayfalván márványsíremléket állíttatott az 1938 június 4-én elesett — orvul agyonlőtt — vitéz *Kazi Antal* csendőr sírjára.

Dicséreték, jutalmak.

A honvédelmi miniszter úr **okiratilag megdicsérte:**

A Magyar Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban a m. kir. csendőrség kötelékében — különleges viszonyok között — teljesített hasznos szolgálataiért:

Fenyves József,
Gyarmati Imre,
Horváth Ferenc,
Kovács Sándor I.,
Miklós Márton,
Palotás András,
Váradi József tiszthelyetteseket és
Závodi Gyula v. törzsőrmestert **(Budapesti I. kerület.)**

Bartha Ferenc alhadnagyot,
Berkes János,
Turi Ernő és
Vida István I. tiszthelyetteseket **(Székesfehérvári II. kerület.)**

Cserfai Péter,
Gáspár Bálint,
Kelemen Ferenc,
Salamon János I.,
Szabó Gábor tiszthelyetteseket és
Pozsonyi József törzsőrmestert **(Szombathelyi III. kerület.)**

Pobori Lőrinc alhadnagyot,
Irmay György,
Kardos József II.,
Kálmánchelyi Sándor és
Nagy István XIII. tiszthelyetteseket **(Pécsi IV. kerület.)**

Horváth István III.,
Kovács István III. alhadnagyokat,
Dobos Ferenc,
Sebestyén Miklós,
Sinka József tiszthelyetteseket **(Szegedi V. kerület.)**

Balogh József I.,
Bacsonyi Jenő,
Kemény Gyula,
Kun András tiszthelyetteseket,
Kertész József,
Farkas Ferenc törzsőrmestereket **(Debreceni VI. kerület.)**

Derecskei János alhadnagyot,
Barta József,
Bérczes András,
Eröss Károly,
Hangódi István,
Mészáros Mátyás,
Oláh Sándor,
Orbán József,
Sárosi Ferenc tiszthelyetteseket,
Tóth Lajos I. törzsőrmestert **(Miskolci VII. kerület.)**

János Márton,
Lengei István felszerelési anyagraktárbeli szv. tiszthelyetteseket és
Bálint István H. M. 20. osztálybeli tiszthelyetteset.

A m. kir. csendőrség közbiztonsági tevékenységében kifejtett buzgó és hasznos szolgálataikért:

Vida Lajos I., II. kerületbeli alhadnagyot,
Balogh József I. alhadnagyot,
Vad István tiszthelyetteset, mind a kettő III. kerületbeli,

Varsányi József,
Szekeres Lajos alhadnagyokat,
Bánóczy István tiszthelyetteset és
Császár Mihály I. törzsőrmestert, mind a négy IV. kerületbeli,
Somoskövi Lajos V. kerületbeli tiszthelyetteset,
Botos Benjamin,
Király Lázár és
Hamza Gábor VI. kerületbeli tiszthelyetteseket, végül

Boros János VII. kerületbeli törzsőrmestert.

A m. kir. csendőrség közbiztonsági tevékenységében kifejtett buzgó és hasznos szolgálataikért, valamint irodai segédmunkási minőségben kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Bokor Imre,
László Mihály,
Sebestyén Antal alhadnagyokat és
Soóky Gábor tiszthelyetteset, mind a négy VI. kerületbeli.

Bűnügyi nyilvántartói minőségben kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Németh Ferenc és
Horváth Sándor III. nyomozó osztálybeli tiszthelyetteseket.

A m. kir. csendőrségnél az irodai szolgálat terén kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Gyöngyösi József,
László Imre alhadnagyokat és
Tóth Géza II. tiszthelyetteset, mind a három a H. M. 20. osztálybeli.

A m. kir. csendőrségnél a gazdaságkezelési szolgálat terén kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Boros Miklós H. M. 20. osztálybeli számvivő tiszthelyetteset,
Szilasi Sándor,
Tóth Ferenc II.,
Bibó Sándor és
Biró István B. M. VI-b. osztálybeli számvivő tiszthelyetteseket,

Kanizsai György II. kerületbeli számvivő tiszthelyetteset,

Csóka István I., III. kerületbeli számvivő tiszthelyetteset,

Füzesi Lajos VI. kerületbeli számvivő tiszthelyetteset.

A belügyminiszter úr a közbiztonsági szolgálatban kifejtett értékes tevékenységért **pénzjutalomban részesítette** az alább felsoroltakat:

Budapesti I. kerület: Gazi József alhdgy. 70 P; vitéz Tóth Lajos alhdgy. 70 P; Farkas László alhdgy. 70 P; Mészöly István thts. 70 P; Lángi István alhdgy. 70 P; Ferencz Mózes thts. 70 P; Várnagy Sándor alhdgy. 70 P; Török Dávid thts. 60 P; Fekete József I. thts. 60 P; Veres Imre thts. 60 P; Fenyves József thts. 60 P; Cs. Kovács János thts. 60 P; Fekete Lajos thts. 60 P; Pernyész István thts. 60 P; Antal Ferenc thts. 60 P; Endre László thts. 60 P; Cseh Kálmán thts. 60 P; Imrei József thts. 60 P; Farkas József II. thts. 60 P; Papp Lajos thts. 60 P; Gyarmati Imre

thtts. 60 P; *Sallós* Ferenc thtts. 60 P; *Pintér* Ferenc thtts. 60 P; *Sütő* István thtts. 60 P; *Nagy* Mihály thtts. 60 P; *Geresdi* István thtts. 60 P; *Iglódi* József thtts. 60 P; *Salamon* József thtts. 55 P; *Kelemen* László törm. 55 P; *Lovász* István törm. 55 P; *Gyökér* János thtts. 55 P; *Farkas* Sándor I. thtts. 55 P; *Német* Pál thtts. 55 P; *Izso* Imre törm. 55 P; *Darányi* János thtts. 55 P; *Kutasi* Imre törm. 20 P; *Lakatos* Dániel thtts. 20 P; *Szabó* István VI. örm. 25 P; *Kádás* Mihály törm. 20 P; *Kökényesi* József törm. 20 P; *Szarvas* Miklós örm. 20 P; *Horváth* József X. örm. 20 P; *Guba* Lajos eső. 25 P.

Székesfehérvári II. kerület: *Fenyvesi* Károly alhdgy. 70 P; *Pallag* Károly alhdgy. 70 P; *Horváth* Sándor alhdgy. 70 P; *Béndék* Mihály alhdgy. 70 P; *Kövári* József alhdgy. 70 P; *Lukács* János alhdgy. 70 P; *Almási* Sándor alhdgy. 70 P; *Bartha* Ferenc alhdgy. 70 P; *Földvári* András thtts. 70 P; *Orbán* György alhdgy. 70 P; *Horváth* Kalmár Lajos thtts. 60 P; *Tóth* István thtts. 60 P; *Nagy* Lajos V. thtts. 60 P; *Szabó* József I. thtts. 60 P; *Kiss* László II. thtts. 60 P; *Vida* István I. thtts. 60 P; *Varga* József IX. thtts. 60 P; *Ódor* Lajos thtts. 60 P; *Vida* Imre thtts. 60 P; *Szabó* István I. thtts. 60 P; *Harsányi* Ferenc thtts. 60 P; *Major* Gábor thtts. 60 P; *Takó* Imre thtts. 60 P; *Bellér* János thtts. 60 P; *Szűrös* József thtts. 60 P; *Csizmadia* Gábor thtts. 60 P; *Farkas* Mihály thtts. 60 P; *Hargita* József thtts. 60 P; *Izsáki* József thtts. 60 P; *Szalai* Lajos II. thtts. 60 P; *Majoros* István thtts. 60 P; *Salamon* József thtts. 60 P; *Kövesdi* Gábor thtts. 60 P; *Fekete* István thtts. 60 P; *Vörös* István thtts. 60 P; *Gyöngyösi* József thtts. 60 P; *Kacsó* Albert thtts. 60 P; *Selmeczi* József thtts. 60 P; *Maros* György törm. 55 P; *Kendi* Péter törm. 55 P.

Szombathelyi III. kerület: *Pozsonyi* János alhdgy. 70 P; *Fülöp* János alhdgy. 70 P; *Tuba* Ferenc thtts. 70 P; *Varga* Pál alhdgy. 70 P; *Sebestyén* István thtts. 60 P; *Kolozsvári* Gyula thtts. 60 P; *Falusi* Antal thtts. 60 P; *Varga* István II. thtts. 60 P; *Pénzes* Mihály thtts. 60 P; *Csabafi* Imre thtts. 60 P; *Dobai* Péter thtts. 60 P; *Német* József VII. thtts. 60 P; *Megyer* György thtts. 60 P; *Szentirmai* János thtts. 60 P; *Kardos* József II. thtts. 60 P; *Pap* István I. thtts. 60 P; *Balogh* János I. thtts. 60 P; *Vörös* János II. thtts. 60 P; *Tassányi* József thtts. 60 P; *Szekély* József thtts. 60 P; *Simon* József thtts. 60 P; *Ferencz* János thtts. 60 P; *Molnár* István I. thtts. 60 P; *Orbán* József I. thtts. 60 P; *Máté* János thtts. 60 P; *Balázs* József II. thtts. 60 P; *Ilásházi* Ferenc thtts. 60 P; *Sümegei* Ferenc thtts. 60 P; *Tóth* Ferenc II. thtts. 60 P; *Nagy* József VII. thtts. 55 P; *Fekete* Bertalan thtts. 55 P; *Sipőcz* Győző thtts. 55 P; *Tóth* László thtts. 55 P.

Pécsi IV. kerület: *Bárci* János alhdgy. 70 P; *Gáspár* Dávid alhdgy. 70 P; *Varsányi* József alhdgy. 70 P; *Varsányi* József alhdgy. 70 P; *Orbán* Lajos II. alhdgy. 70 P; *Beeze* Máté alhdgy. 70 P; *Majoros* István alhdgy. 70 P; *Domonkos* Gyula alhdgy. 70 P; *Sándorfi* János alhdgy. 70 P; *vitéz Vereczkei* István thtts. 70 P; *Zombori* János thtts. 70 P; *Szabó* János II. thtts. 60 P; *Bánóczy* István thtts. 60 P; *Lakó* Vilmos thtts. 60 P; *Prokai* József thtts. 60 P; *Orbán* Lajos III. thtts. 60 P; *Bucsi* Zsigmond thtts. 60 P; *Pap* András thtts. 60 P; *Pintér* János I. thtts. 60 P; *Lorányi* Vilmos thtts. 60 P; *Tóth* István III. thtts. 60 P; *Oláh* János thtts. 60 P; *vitéz Balogh* Mihály thtts. 60 P; *Zámbo* János thtts. 60 P; *Horváth* Fülöp thtts. 60 P; *Szerényi* Béla thtts. 60 P; *Kardos* József II. thtts. 60 P; *Berkó* János thtts. 60 P; *Kozma* István thtts. 60 P; *Pál* Mihály thtts. 60 P; *Palotás* János thtts. 60 P; *Baglyas* János thtts. 60 P; *Gellai* Vince törm. 60 P; *Pusztai* János thtts. 60 P; *Szabó* Sándor III. thtts. 60 P; *Szabados* György thtts. 60 P; *Zombori* István thtts. 60 P; *Vágó* József törm. 60 P; *Diósi* Ferenc thtts. 55 P; *Mőcza* József törm. 30 P; *Makra* Balázs törm. 30 P; *Illés* István thtts. 30 P; *Bitó* Ferenc törm. 25 P; *Tapodi* Antal törm. 30 P; *Halmos* János törm. 25 P; *Varga* Sándor III. törm. 25 P; *Csombók* István thtts. 25 P; *Szekély* Imre törm. 25 P; *Balázs* István thtts. 20 P; *Kis* Ferenc törm. 20 P; *Beke* Lajos eső. 20 P; *Herceg* József eső. 20 P.

Szegedi V. kerület: *Kiss* József alhdgy. 70 P; *Névery* Sándor alhdgy. 70 P; *Kanász* István alhdgy. 70 P; *Kiss* István I. alhdgy. 70 P; *Honi* János alhdgy. 70 P; *Sipos* Lajos alhdgy. 70 P; *Erdői* László thtts. 60 P; *Pénzes* József thtts. 60 P; *Vajas* János thtts. 60 P; *Szalkai* Imre thtts. 60 P; *Járomi* Lajos thtts. 60 P; *Irányi* Gergely thtts. 60 P; *Nagy* János I. thtts. 60 P; *Szerdahelyi* János thtts. 60 P; *Tóth* Lajos I. thtts. 60 P; *Izso* Ambrus thtts. 60 P; *Mészáros* László thtts. 60 P; *Málhái* József thtts. 60 P; *Dobos* Ferenc thtts. 60 P; *Ungi* Zsigmond thtts. 60 P; *Kovács* Károly thtts. 60 P; *Tóth* István

III. thtts. 60 P; *Ungi* Mórle thtts. 60 P; *Tóth* Antal II. thtts. 60 P; *Fürész* Mihály thtts. 60 P; *Gáspár* Lajos II. thtts. 60 P; *Kemény* Márton thtts. 60 P; *vitéz* Turi János thtts. 55 P; *Gál* István I. thtts. 55 P; *Hegyi* Sándor törm. 55 P; *Károly* Sándor törm. 55 P; *Vasadi* László törm. 30 P; *Csizmadia* István törm. 30 P; *Dancs* Sándor törm. 25 P; *Pataki* József thtts. 25 P; *Kővágó* Lajos törm. 25 P; *Kiss* Dániel törm. 25 P; *Ercse* Mihály törm. 25 P; *Gáspár* Lajos I. törm. 25 P; *Abonyi* Sándor törm. 25 P; *vitéz Kovács* Gyula törm. 25 P; *Kábor* János törm. 25 P; *Hangodi* János thtts. 25 P; *Jeszzenszki* István törm. 20 P; *Varga* József II. örm. 20 P; *Török* József III. törm. 20 P; *Faragó* Ferenc örm. 20 P; *Gyarmat* Lajos örm. 20 P; *Brassói* János alhdgy. 20 P; *Kovács* Lajos II. örm. 20 P; *Kerti* Károly törm. 20 P; *Keszeli* Miklós örm. 20 P; *Fekete* Miklós thtts. 20 P; *Szalók* János törm. 20 P; *Szöke* Illés örm. 20 P; *Hadnagy* István örm. 20 P; *vitéz Erdélyi* István alhdgy. 20 P; *Szebeni* Sándor thtts. 20 P.

Debreceni VI. kerület: *Husi* Lajos alhdgy. 70 P; *Gegő* Károly thtts. 70 P; *Jenei* Péter alhdgy. 70 P; *Ványa* Péter alhdgy. 70 P; *Demény* Sándor alhdgy. 70 P; *Homonnai* András alhdgy. 70 P; *Kiss* Sándor I. alhdgy. 70 P; *vitéz Tamásy* István thtts. 60 P; *Fodor* Ferenc thtts. 60 P; *Bárany* István thtts. 60 P; *Jánosfalvi* Ferenc thtts. 60 P; *Nagy* Lajos II. thtts. 60 P; *Magyar* József thtts. 60 P; *Zsadányi* László thtts. 60 P; *Gácsi* József thtts. 60 P; *Gombos* Gyula thtts. 60 P; *Szabó* István thtts. 60 P; *Szilágyi* László thtts. 60 P; *Véress* Antal thtts. 60 P; *Tóth* Lajos II. törm. 60 P; *Hegyesi* István thtts. 60 P; *vitéz Kéki* Gyula thtts. 60 P; *Tamás* Géza thtts. 60 P; *Oláh* András II. thtts. 60 P; *Czibere* Miklós thtts. 55 P; *Lámfalusi* György örm. 55 P; *Vas* Károly törm. 20 P; *Boros* Gábor törm. 30 P; *Fekete* Imre II. törm. 25 P; *Ungvári* József thtts. 25 P; *Csucs* Pál törm. 20 P; *Sajó* István törm. 25 P; *Kiss* P. Viktor törm. 20 P; *Benei* Sándor örm. 20 P; *Varga* Márton törm. 20 P.

Miskolci VII. kerület: *Csik* Ferenc alhdgy. 70 P; *Gonda* István alhdgy. 70 P; *vitéz Dávid* András alhdgy. 70 P; *Gay* János alhdgy. 70 P; *Lenkefi* Lajos thtts. 70 P; *Joó* János alhdgy. 70 P; *vitéz Mándy* János thtts. 70 P; *Szekély* József thtts. 60 P; *Parti* Dániel thtts. 60 P; *Szakács* Ignác thtts. 60 P; *Meszlányi* Lajos thtts. 60 P; *Szakál* Elemér thtts. 60 P; *Diószegi* József thtts. 60 P; *Mogyorósi* János thtts. 60 P; *Kristóf* József thtts. 60 P; *Kovács* Dániel thtts. 60 P; *Sárosi* Ferenc thtts. 60 P; *Gyarmathy* Bertalan thtts. 60 P; *Vida* Márton thtts. 60 P; *Orbán* József thtts. 60 P; *Szöke* Sándor thtts. 60 P; *Kállai* János thtts. 60 P; *Sárvári* József thtts. 60 P; *Erős* Károly thtts. 60 P; *Apostol* Lajos thtts. 60 P; *Szakál* László thtts. 60 P; *Dobai* Gábor thtts. 60 P; *Butor* József thtts. 60 P; *Tóth* Sándor thtts. 60 P; *Kövári* Albert törm. 60 P; *Jobbágy* Kálmán thtts. 60 P; *Balázs* András thtts. 60 P; *Sánta* Péter thtts. 60 P; *Kisfalvi* Bertalan thtts. 60 P; *Keresztes* János thtts. 60 P; *Tepliczki* Mihály thtts. 55 P; *Halász* Ferenc thtts. 55 P; *Társi* Lajos thtts. 30 P; *Regős* Pál thtts. 30 P; *Madaras* Elek alhdgy. 30 P; *Széplaki* János törm. 30 P; *Szöke* Sándor törm. 25 P; *Bán* Mihály törm. 25 P; *Mészáros* László örm. 25 P; *Máté* Sándor törm. 25 P; *Kapó* István törm. 25 P; *Kovács* György örm. 25 P; *Zsolnai* Imre törm. 25 P; *Hidvégi* Dániel törm. 25 P; *Bászó* István thtts. 25 P; *Pálos* József örm. 25 P; *Csiki* Miklós törm. 25 P; *Ágoston* József thtts. 20 P; *Szabó* János örm. 20 P; *Bérces* György örm. 20 P; *Kerek* Mátyás thtts. 20 P; *Szabó* Gyula örm. 20 P; *Tököli* Sámuel örm. 20 P; *Forgács* Miklós thtts. 20 P; *Úveges* János eső. 20 P; *Nagy* Miklós I. eső. 20 P.

Nyomozó osztály: *Gellérthegyi* Albert alhdgy. 70 P; dr. *Zádor* Antal thtts. 70 P; *Végh* Lajos II. thtts. 60 P; *Göndöcs* Ferenc thtts. 60 P; *Nagy* István VII. thtts. 60 P.

KÖNYVISMERTETÉS.

Itália útja.

1936. május 9-én, — egy vasárnapon, — az olasz nép tomboló lelkesedése közepette kiáltották ki az „Impero Italiano“-t. A világtörténelem egy fejezete ezennel lezárult. A közelmultban érdekes könyv jelent meg (Gerhardt Hauptmann: Italiens Weg zum Imperium“ Wilhelm Goldmann Verlag, Leipzig), mely élénken vázolja nekünk azokat a küzdelmeket, melyeket az olasz nemzetnek 60 esztendő hosszú során át meg kellett

vívnia, míg elérte mai pozícióját a világ nagyhatalmai sorában.

Olaszország gyarmatosítási politikája szoros függvénye volt külpolitikájának. A világháború kitöréséig Olaszországot a nagyhatalmak nem tekintették teljes értékkel rendelkező birodalomnak. Keserű tapasztalatok, — mint majd látni fogjuk, — tanították meg arra Olaszországot, hogy gyarmati igényeit csak a nagyhatalmak beleegyezésével, de sohasem azok ellenében elégítheti ki. A század elejéig minden erejét igénybe vette belpolitikai helyzetének megszilárdítása. A céltudatos gyarmati politikát csak a fasiszta párt, élén Mussolinivel, vitte diadalra.

Olaszország a hozzá legközelebb fekvő (142 km légvonal) és gazdaságilag igen kedvező északafrikai partvidékre tartott igényt. Tuniszt a franciák 1881-ben megszállták. Az olasz gyarmati politika kénytelen-kelletlen a Vörös-tenger partvidéke, illetőleg Abesszinia felé irányult. A franciák e lépésének tulajdonítható, hogy Olaszország csatlakozott az osztrák-magyar monarchiához és Németországhoz, megalakítva a hármasszövetséget.

Az olasz gyarmatpolitika 1882-ben egy újabb nagyszerű alkalmat szalasztott el, amidőn Egyiptom közös angol-olasz megszállásában nem volt hajlandó résztvenni. Rövidesen a szuezi csatorna megnyitása után, a genuai „Reederei Rubatino” 47.000 frankért az assabi öblöt, — a mai Eritreától délre, — Rehan beytől megvette. Az olasz gyarmatpolitika követte Anglia példáját.

Már-már úgy látszott, hogy Olaszország célhoz ér, elnyerve az Abesszinia feletti protektorátust, midőn 1887 január 26-án Dogelinél az abesszinek csatát nyertek. Bár sikerült külpolitikailag Olaszország érdekkörébe utalni, az ellenséges hangulat mindegyre kiéleződött, míg 1895-ben a háborúsodások újra megindultak. Az olaszok hamarosan csatát veszteketke Amba—Alagi-nál, majd 1896 március 1-én Adua-nál, ahol 15.000 olasz katona, 56 löveggel — 80.000 abesszin harcossal állt szemben.

Az aduai vereség a fehérek gyarmati történelmében a legnagyobb katasztrófa volt. Az olasz külpolitika ennek hatását még akkor is érezte, amidőn 1911-ben újra az észak-afrikai tengerpart felé irányult figyelmé és elfoglalta Tripoliszt.

A londoni egyezmény 1915-ben és a háborút követő békeszerződés nem elégítették ki Olaszország gyarmati igényeit. 20 éven keresztül „békés háború” folyt Abesszinia birtokáért, mely koncessziók, vasútépítések elnyerésében domborodott ki.

A mű további fejezeteiben részletesen ismerteti Olaszország gyarmati politikáját, méltatja Libia katonai jelentőségét, majd rátér az olasz-abesszin háború lefolyásának leírására, az Ual—Ual-i incidenstől a eszásárság kikiáltásáig. Nem feledkezik meg arról sem, hogy felemlítsa Abesszinia gazdasági erőforrásait, feltéve a kérdést, érdemes volt-e ezért háborút vívni.

Erre a választ maga Mussolini adta meg: „Nem a rabzsolgaság megszüntetése, nem az a szándék, hogy a fehér faj kultúrájának hareosaként tűnjön fel, volt a döntő az olasz terjeszkedési politikában. A két legfontosabb érv, — amelyek megszüntetnek minden további polemizálást, — az olasz nép létfontosságú követelése és biztonsága Kelet-Afrikában voltak.”

Köztudomású, hogy Abesszinia ásványi kincsekben gazdag. Az eddigi leletek, platina, arany, ezüst, réz, higany és mangán előfordulásáról tettek tanubizonyosságot. Az, hogy az olajhoz fűzött várakozások megfelelnek-e a valóságnak, ma még vita tárgya. Mindenféle gazdasági megítélésnél nem szabad azonban szem elől téveszteni azt az ártóbbetet, amely a hosszú szállítás révén mutatkozni fog. Az olaszok a nyersanyagot a helyszínen óhajtják feldolgozni. Szén nem áll ugyan rendelkezésre, de rengeteg vízierő van (a Nilus 1300 métert esik 180 km-en). Eddig nagyszabású telepítéseket még nem hajtottak végre, megvárják, míg az egységes úthálózat kiépül.

A könyv végén „Impero” külpolitikai irányával foglalkozik a szerző. Főleg az angol-olasz viszonyt ismerteti részletesen. Kiemeli az 1938 húsvétján kötött olasz-angol szerződést, amelyben Anglia látszólag lemond a Földközi-tengerben gyakorolt egyeduralmáról, megosztotva rajta a fasiszta Olaszországgal.

A mű igen értékes olvasmány. Áttanulmányozva, azt láthatjuk, hogy egy állam, egy nép csak akkor válthatja valóra külpolitikai álmait, ha kiváló vezetői mögött tömörülve, szilárd egységet képez.

nemes Suhay Imre
ny. altábornagy.

A szerelmes bortolvaj.

írta: SZABÓ LAJOS V. törm. (Budapest).

A szőlővidéki falusi emberek szabadidejüket, ünnepnapjaikat leginkább a pincékben töltik el, sőt ismertem gazdaembereket, kik a legnagyobb munkaidőben is már 15 órakor megérkeztek a borospincéjükhöz, hogy sorra kóstolgassák boraikat és meggyőződjenek azok mennyiségéről. Ott beszéltek meg a napi eseményeket, terméskilátásokat, szántást, vetést, aratást és ki tudja még, mi minden mást. Különös szokás volt náluk, hogy összejövetel előtt minden gazda a magával vitt literes üveget megtöltötte az általa készített úgynevezett kapás (csinger) borral és akkor 10—15 szomszédos gazda egy pincébe — nyáron pinceelőbe — ülve, ki-ki pohár nélkül a saját üvegjéből fogyasztott, de egymást nem merték megkínálni, mert egyiknek rosszabb bora volt, mint a másinak. Ezek a gazdák, bár némelyiknek volt bőven bora, mégis liter pontossággal tudták a hordók mennyiségét.

Az az ember, aki az Alföldön született és nem járt még hegyes vidéken, el sem tudja képzelni, milyen nagyra becsülik a hegyvidéki gazdák a hegyek alján elnyúló pincéket. Vannak közöttük emberek, akiknek földje egyáltalában nincsen, de pincéje feltétlenül van, mert ha nem volna, akkor a másik ember — már azt, akinek nincsen — lenézi. Épp ezért a tokodi embereknek — kevés kivétellel — van boros pincéjük. A bornak való szőlőt úgy vásárolják meg, de boruknak lenni kell. Bár legtöbbször úgy él vele, hogy szüretkor 100 liter természetes mustból 200 liter bort is termel. Történetek esetek, hogy ezek spekulációjukkal ráfizettek, mert a vizes bort, ha korán jött a tavasz, ki kellett önteni.

Többek között ismertem egy jómódú gazdaembert, ez is minden nap meglátogatta pincéjét, mint más a jó rokonát. A látogatás még a legrosszabb, zivataros, síkos, sáros, havas időben sem maradt el egy napra sem. Ő is szokás szerint — mint atyjától tanulta — a kora délutáni órákban nyakába akasztotta sallangos tarisznyáját, két darab literes üveggel, görbe botjával és a nagy pincekulcsal útnak indult a pincéhez vezető úton, hogy résztvegyen a pincesoron szokásos zarándokláson, tarisznyájában ilyenkor — a két darab literes üvegen kívül — mindég volt egy nagy darab házi szalonna, kolbász, vagy sonkaszelet, hozzá darab kenyér.

Az az út, amelyen a gazdák pincéjükhöz szoktak menni, a délutáni órákban olyan volt, mint egy országos vásárhoz vezető, igen forgalmas közút. Vasár- vagy ünnepnapokon a délutáni órákban a faluban embert alig elvétve egyet-kettőt lehet találni, mert valamennyien kint szórakoznak a pincéknel.

Itt meg kell említenem, hogy a csendőrnek épp ezért sokszor igen kényes a helyzete, mert ha valakit a faluban akár sértett, tanu, vagy akár

Ki tudja?

Mikor és hol halt meg Scott kapitány?

gyanusítottként ki akar kérdezni, ha a délutáni órákban érkezik, akkor várhat mindaddig, míg a gazdák a késő estéi órákban hazaérkeznek, mert igen szerencsés eset, ha ilyenkor egy gazdát véletlenül a lakásán lehet találni.

Az egyik alkalommal P. gazdurunk szintén kiment a pincéjéhez, végignézegette boroshordóit és a legnagyobb meglepetésére észlelte, hogy az egyik hordóból bor hiányzott. Körülnézett a pincében, de semmiféle nyomot, vagy változást ott nem talált. Ekkor bele is nyugodott a hiányba, mert arra gondolt, hogy talán az egyik nap a szokottnál valamivel többet ivott és ezért mutatkozik a hiány. Igen ám, de egy másik alkalommal is hiányt észlelt a hordóban. Ezért gazdurunk kezdte a borospincéjét figyelni, majdnem éjjelét és nappalát is ott töltötte, vagyis éjjel ő is szolgálatba lépett, kivezényelte saját magát, hogy a tettest maga megfoghassa, ezért több ízben a borospince közelében, mint valami leleményes csendőr, önálló lest is tartott. A les tartama alatt a pince közelében nem fordult meg senki, épp ezért nem is sikerült a tettest neki megfognia. Ez alkalmakkor természetesen a hordóban nem is mutatkozott hiány. Később a les tartását, mert eredményre nem vezetett, meguntá és abbahagyta abban a reményben, hogy a tettes most már bizonyára nem fog még egyszer a pincéjében megjelenni. Ámde ezt a tettes is megtudta, hogy a gazda nem tart lest a pincéjénél, ezért ismét kilátogatott a borospincéhez. Így tehát a gazda legnagyobb meglepetésére a les abbahagyása után követő napon ismét észlelte a hiányokat, sőt akkor még kisüstön főtt törkölypálinkáját is megvámolta a tettes.

P. gazda erre megint elhatározta, hogy mindent elkövet a tettes kézrekerítése érdekében, ezért minden éjjelét a borospincében töltötte. Fegyverül vasvillát — akácfaenyéllel ellátva — készített az ajtón belül maga mellé. De ez megint hiábavaló volt, mert a tettes nem jelentkezett. Telt-múlt az idő, de tettest gazdurunk nem fogott és csak azon esodálkozott, hogy milyen módon fogy neki a bora, mert az ajtón feszítés vagy más nyomot soha nem talált. Végre is elhatározta, hogy lemond azon szándékáról, hogy a tettest ő fogja meg, mert látta, hogy a tettes az ő eszén is túljár. Ekkor feljelentést tett az örsön és elmondotta eddigi tevékenységét.

1936 májusának egyik napján engem az örsparancsnokom egy csendőrrel az I. számú őrzőjárat leortyázására vezényelt szolgálatba és meghagyta, hogy figyeljük meg P. J. gazda pincéjét az éjszaka folyamán. A kérdéses pincesor természetesen beleesett az őrzőjáratba s úgy éjfél tájban, mikor a pincesorokhoz vezető úton portyáztunk, közel a pincéhez észleltük, hogy valaki lépked felénk. A sötétség miatt alakot még nem láttunk, bár elég messze is volt az illető hozzánk, de a lépkedés zaját a csendes éjszakában már jól ki lehetett venni. Nyomban elhatároztam, hogy az út melletti árokba megyünk.

Járőrtársamnak megparancsoltam, hogy az árokban tőlem 6 méterre távolodjon el és füttyjelemre, midőn az ismeretlen közénk ér, egyszerre ugrunk ki az árokból. Úgy is történt. Midőn az ismeretlen közénk ért, füttyentettem és már is a hálókba került P. gazda pincetolvaja. Hátán hátizsákban egy 15 literes üvegben bort, egy 2 lite-

res üvegben pedig pálinkát cipelt, ezért gyanus lett. Igazoltattuk és kiderült, hogy a zsákmányt cipelő egyént P. J.-nek hívják — tehát a gazda 26 éves fiával állottunk szemben. Előadta, hogy édesatyja parancsára viszi lakásukra a bort és pálinkát. Előadását el is lehetett volna fogadni, ha P. gazda pincéjéből nem lopkodták volna a bort, ezért mégis úgy láttam helyesnek a dolgot, hogy az előadását tisztázni kell, mert esetleg a járőrt félrevezeti, ezért a fiút őrizetbe vettük és a szolgálat, vagyis az őrzőjárat portyázását félbeszakítva, a község házához elővezettük.

Közben megvirradt és hozzáálltunk a gyanúsított kikérdezéséhez, ki előbb azt állította, hogy atyja küldte borért, de arra a kérdésre, hogy miért éjjelkor, már nem tudott kitérő választ adni, hanem beismerte, hogy atyja tudta nélkül, midőn az a pincéből hazatért, megfigyelte a pincekules hovatételét, megvárta, míg atyja elaludt, ő pedig a pincekulesot magához vette, azzal elment barátnőjéhez — kinek férje éjjel a tokodi üveggyárban dolgozott —, a nő adott neki üveget és a bort, valamint a pálinkát is annak szokta olesó pénzért eladni, jelen esetben is annak akarta vinni a zsákmányt.

Most már minden rendben lett volna, de azon törtem a fejem, hogyan hozzam tudomására P. gazdurunknak — fia személyében — a tettes elfogását. Egyébként pedig a fiú is arra kért bennünket, hogy atyjának ne hozzuk tudomására az esetet, mert ő nagyon szegényli, mint első gazda fia és félt atyja haragjától. De itt már nyomozást kellett folytatni, az ügyben orgazda is szerepelt, ezért a község házához hívtam P. gazdát, ki megjelenése után egy ideig szólanul nézett fiára, majd a 15 literes üveg borra és a 2 literes üveg pálinkára, míg végre megszólalt, hogy mit keres itt az ő fia? Talán csak nem ő a bortolvaj? A kérdésre azt feleltem: mit szólna hozzá, ha az ő fia volna a tettes? Hát ezt az ő fia nem tette volna meg! Nem olyannak ismeri ő a fiát! Végre is elmondottam a történeteket, mire P. gazda így kezdte: „Ezért nem tudtam én a tolvajt megfogni, mert mikor én a pincémre vigyáztam, illetve virrasztottam és a bort őriztem, ennek tudatában fiam odahaza nyugodtan aludt. Ezért nem vészelt el akkor bor és nem jelentkezett a tettes, mikor én kint voltam, mert biztos tudatában volt fiam annak, hogy a pincekules nálam volt és így lopni nem lehet.“

Az eset nagyon megtörte úgy a gazdát, mint fiát, de mindkettőt megnyugtatta, a gazda fiának megbocsátott és nem kívánta ellene a bűnvádi eljárás megindítását.

Ezek után következett az orgazda kikérdezése, aki beismerte a cselekményt.

P. gazda a nyomozás befejezése után, nem tartott többet a borospincéjében éjjeli szolgálatot és lesállást, hanem nyugodtan lefeküdt, de a pincekulesot most már minden éjjel a feje alá tette biztonság okáért. Nem is vészelt el neki többet egy csepp bora sem.

Ebből az esetből láthatjuk, hogy milyen fontos az éjjeli szolgálat. Jó, ha a járőr, akivel gyanus körülmények között találkozunk — még ha ismerős is — igazoltatja és előadását nem szabad mindjárt elfogadni, mert hiszen ki mert volna ennél az eset-

nél a legjobbmódú gazda fiára gondolni, amikor őt sem a nélkülözés, sem a nyomor, vagy szegénysége nem kényszerítette arra, hogy atyját meglopja, csak azért, mert egy szép asszonyba szerelmes volt.

CSENDŐR LEKSZIKON.

4. Kérdés. Lopással gyanúsított egyén az ellopott tárgyat harmadik személy padlásán helyezi el annak tudta nélkül azért, hogy azt nála, a gyanúsítottnál meg ne találják. A nyomozás során megállapítást nyert, hogy az a személy, akinek a padlásán a gyanúsított a lopott tárgyat elhelyezte, erről a körülményről, valamint a lopásról nem tudott. A járőr a lopott tárgyat a rejtékhelyen megtalálta. Követett-e el a gyanúsított valamilyen büntetendő cselekményt?

Válasz. A cselekmény minősítésénél itt is, mint egyáltalán mindig a minősítésnél, a gyanúsított szándékából kell kiindulnunk, vagyis azt kell vizsgálnunk, hogy mit akart a gyanúsított?

Ha a gyanúsított szándéka az lett volna, hogy a harmadik személyt a bűnrel odacsempészésével lopás gyanújának tegye ki, a cselekménye — habár az illetőt a lopással nyíltan nem vádolta volna is — a Btk. 227. §-ába ütköző hamis vád büntette volna, mert bűnjelnek mászó csempészése kimeríti a törvény emo §-ának azt a tényelemét, hogy az illető ellen tudva „hamis bizonyítékot koholt“. A kérdésből kivehetően azonban a gyanúsítottnak nem ez volt a szándéka, hanem csak az, hogy a bűnrel a csendőr elől elrejtse s erre a célra olyan helyet választott, ahol azt, számítása szerint, a járőr nem fogja megtalálni. Nem vádolni akarta tehát a harmadik személyt, hanem csak felhasználta annak a padlását a bűnrel elrejtésére, amiből következik, hogy a cselekménye hamis váddá nem minősülhet.

Az ilyen bűnrel előkerítése végett azonban a csendőrnek a Szut. 437. pont 2. alpontja értelmében — az általános feltételek keretén belül — joga van „másnál“, tehát a tettességgel vagy részességgel nem gyanúsítható egyénnél is házkutatást tartani. Az illető joggal tarthatja magára nézve a házkutatást meggyalázónak, de ha nála házkutatást nem tartottak is, hanem ő találja meg a nála elrejtett bűnrejt, akkor is meggyalázó reá nézve ez, mert lehetnek emberek, akik magukban azt gondolhatják, hogy a bűnrel talán nem is került egészen véletlenül az ő birtokába, illetőleg a birtokába. Ha pedig ezt tudjuk, akkor már tudjuk azt is, hogy mit képez a gyanúsított cselekménye: az 1914:LI. t.-c. 2. §-ába ütköző, főmagánvádra üldözendő becsületsértés vétségét, mert a harmadik személy ellen beestelenítő, lealacsonyító, megszégyenítő cselekményt követett el.

Rágalmazással azért nem minősülhet a cselekmény, mert a rágalmazáshoz határozott tényállítást szükséges, ez pedig a jelen esetben hiányzik. A gyanúsított nem állított semmit, sőt valószínűleg tagadta is, hogy a lopott dolgot a harmadik személynél rejtette el.

A járőr tehát hívja fel a harmadik személyt figyelmét arra, hogy jogában áll a gyanúsítottat becsületsértés miatt feljelenteni, de az eljárás folyamán a vádat neki kell képviselnie.

5. Kérdés. X. Y. vasutas nagyobb méhest tart. Arra járó gazdát a méhek megtámadták és összeszurkálták. Vonatköz-e a Kih. Btk. 122. §-a a méhek tartására is?

Válasz. Miután éppen a közelmúltban hozott ítéletet a Belügyminiszter, mint harmadfokú rendőri bíró, hasonló esetben, azt Tuszádi Éltés Gyula dr. tollából a következőkben ismertjük, megadva egyúttal a feleletet is azzal a feltevéssel.

D. D. lakos elleni épség elleni kihágás miatt az 1879:XL. t.-c. 122. §-a alapján indított kihágási ügyben B.... vármegye alispánjának 1938. évi március hó 16. napján 163/1938. kih. szám. alatt hozott másodfokú ítéletét a terhelt fellebbezése folytán felülbíráltam és meghoztam a következő ítéletet:

A másodfokú ítéletet megváltoztattam és terheltet a terhére rótt kihágási cselekmény vádja és jogkövetkezményei alól felmentem. Megokolás: D. D.-i lakos ellen az 1879:XI. t.-c. 122. §-ába ütköző kihágás miatt azért indult rendőri büntető eljárás, mert nevezett a saját telkén, de közvetlenül a nagyforgalmú szalonnai állomás raktárterületéhez vezető út mentén, a vasúti mérlegtől mintegy 14—15 méter távolságra, nagyobb méhest helyeztet el, amely méhes a vasúti raktárterületen megforduló egyének testi épségét veszélyeztette. E körülmény folytán a méhek gyakori csipései miatt a raktárterületen megforduló vasúti és egyéb üzleti alkalmazottak munkájuk abbanhagyásával fenyegetöztek, annál inkább, mert az 1935. évi június hó 25-én az érintett raktárterületek egyikére fuvarozó Gy. P.-i lakos fuvarost a méhek feltűnően összeszúrták, sőt a nevezett szekere elé fogott egyik ló a méhesípécs következtében el is hullott.

A Kbt. 122. §-ának — a szóbanlévő esetre vonatkoztatható — rendelkezése szerint kihágást követ el az, akinek birtokában olyan állat van, amelyről tudja, hogy az ember életére, vagy testi épségére veszélyes tulajdonsággal bír, s mindamellett a veszély megelőzésére és megakadályozására szükséges elővigyázati és oltalmi intézkedéseket nem alkalmazza.

Tényálladáki eleme a kihágásnak a fentiek szerint elsősorban az, hogy a kérdéses állat az ember életére vagy testi épségére nézve veszélyes tulajdonsággal bírjon. Hogy a méh ilyen állatnak tekinthető-e, ebben a kérdésben a földművelésügyi miniszter azt a szakvéleményt nyilvánította, hogy a mézelő méh nem tartozik a Kbt. 122. §-ában említett veszélyes állatok közé. Ugyanis nincs olyan tulajdonsága, amely az emberre nézve általában és állandóan veszélyessé tenné és az embert védekezésre kényszerítené. Köztudomás szerint a méh az ember testi épségét ok nélkül s rendszerint nem veszélyezteti; ingerlés, vagy bántalmazás esetén pedig nemcsak a méh, hanem más szelídek ismert állat is támad, vagy védekezik. Hogy a szóbanlévő esetben a méhek Gy. F.-et megcsipdesték, azzal volt összefüggésben, hogy a méhek rajzásban voltak és a közelben lévő lovakat — melyek szagát a polgári perben kihallgatott szakértő szerint a méhek nem tűrik, — megtámadták. Gy. F. is ott volt, sőt a lovait elvezetni igyekezett.

A kihágás tényálladákihoz tartozik az is, hogy a terhelt a kérdéses állat veszélyes tulajdonságáról tudjon. E tényálladáki elem fennforgása — a fentebb már előadottakra tekintettel — nem állapítható meg, amint hogy fellebbezésében a terhelt is hangoztatja, hogy a méhet nemcsak ő, de a közfelfogás sem tartja veszélyes állatnak.

Végül tényálladáki eleme a kihágásnak az eddig tárgyaltakon kívül az is, hogy a terhelt a veszély megelőzésére és megakadályozására szükséges elővigyázati és oltalmi intézkedéseket elmulassza. E tekintetben a terhelt — a fellebbezésben előadottak szerint arra hivatkozik, hogy ő a szükséges intézkedéseket megtette s intézkedései a 21.257/1922. F. M. sz. rendeletben előírt szabályoknak megfelelőek. E rendelet szerint a méhészkedést mindenki szabadon gyakorolhatja, azonban lakóház, istálló, ól, pajta, utca, közút közelében 4 méternél kisebb távolságra csak az esetben szabad méhesládákat elhelyezni, ha a méhek kirepülése az előbb említett épületektől vagy utaktól ellenkező irányban történik, vagy a méhes kellő magasságú kerítéssel van körülvéve. Az ügyiratokból megállapíthatóan a szabályoknak D. D. eleget tett, mert a polgári perben foganatosított helyszíni szemle szerint — bár a méhek röplukai egy irányban vannak a kérdéses út irányával — a méhes négy méternél jóval nagyobb távolságra fekszik az úttól és azt 160 cm. magas kerítés határolja. Az a körülmény tehát, hogy a méhek rajzás idején ok nélkül embereket is megtámadnának, csak akkor nyújtana büntetőjogi felelősségrevonásra alapot, ha a méhek tulajdonosa az ily alkalommal megkívánható elővigyázati rendszabályokat elmulasztotta volna.

Mint hogy tehát terheltnek a feljelentés tárgyává tett magatartása a Kbt. 122. §-ába ütköző kihágás tényálladáki nem valósította meg, vele szemben büntetőjogi felelősségrevonásnak helye nem lehet: ennél fogva őt a terhére rótt kihágási cselekmény vádja és jogkövetkezményei alól felmentem. 5803/1938. B. M. Kih.

Nagy lélek

hagyott itt bennünket, katonákat, Tamásy Árpád tábornagy, Przemysl vára hőseinek hőse, akiről a várat elfoglaló orosz tábornok azt mondotta: Ő az oroszoknak oroszánja. Félelmet nem ismerő, az éhező, a biztos véget váró várórság lelke, akiben úgy lángolt a katona, a hazafi, a férfi, mint ritka-kevesekben. A háború, az egyéni erőfeszítések és a nemzetek próbáratevője, csodás héroszokat termelt, de mindezek előtt Önagyméltósága, fogarasi Tamásy Árpád tábornagy úr meggy és vezet, mint az 1915-ös komisz tél és tavasz kíméletlen, szüntelen harcaiban.

Katona volt a katonák lelegején, lélek a magasságokban és magyar a Zrinyi, Rákóczi, Petőfi magyarságával. Gyűjtőpontja egy körülzárt és szüntelen támadások tüzeiben élő, álló szigetnek, amelyen magyar honvédek verekedtek a tengernyi ellennel és éhesen és rongyosan állták az eskü mindentgyőző, szent szavait.

Azután... azután esztendőig sínyli a hadifogságot, de igazi katonalelke örökké lázadozik s egyszer, egy komisz, fekete hajnalon, átszökik a drótkerítésen s az örök kerítésén és hazaverődik...

Most azután... jelentkezett a magasságbéli Hadúrnál. Előtte a przemysli hős honvédek és mély hódolattal nézik fénylő, tisztelet-becsülés sugározta alakját. Jelentkezett most januárius utolsó napján s mi mély tisztelettel tisztelegtünk előtte utoljára, a sírjánál, február 3-án, mikor végső nyugalomra tettük a tavaszodni készülő budai temetőben, huszonnégy évvel a przemysli utolsó harcok után...

Vitézi Bál, Február 4-én zajlott le a pesti Vigadóban az ideai farsang egyik legelőkelőbb, leglátogatottabb és a legszébb bálja, a vitézi bál: Kormányzó Úr Ő Főméltósága, a vitézi bál legfőbb védnöke részvételével. Pontosan 22 óra 10 perckor érkezett meg a Kormányzó Úr Ő Főméltósága, a Főméltóságú Asszony, fia és a szolgálattelvő szárnysegéd kíséretében. Adott jelre a Főméltóságú pár elé vonult húsz szebbnél szebb magyar ruhába öltözött kassai úrilány s vezetőjük, Nemessányi Mária néhány hódoló szó kíséretében gyönyörű rózsacsokrot nyújtott át a Főméltóságú Asszonynak. Majd az először bálozó leányokat mutatták be a Főméltóságú Asszonynak. A regősök ezután kuruc dalokat adtak elő, majd vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház örökös tagja kuruc vitéznek öltözve, előadta vitéz Tóth Alajos „Kuruc vitézi köszöntőjét”. Ezt követőleg népies és nemzeti táncok következtek magyar, szlovák és kárpát-orosz nemzeti viseletben. Rövid felvonulás után a vitézi esérdással megnyitották a táncot, mely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

A vitézi bálon megjelent Albrecht főherceg feleségével, József Ferenc főherceg, Anna kir. főherceggasszony, vitéz dálnokfalvi Bartha Károly tábornagy, honvédelmi miniszter, dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, vitéz Sónyi Hugó gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvédezőrkar főnöke, vitéz kistoronyi Denk Gusztáv gyalogsági tábornok,

a honvédség főparancsnokának helyettese, vitéz tiszabeői Hellebronth Antal tüzérségi tábornok, a vitézek főkapitányának helyettese és kívülök a katonai, polgári, diplomáciai és társadalmi elkelőségek díszes és nagyszámú csoportja.

A budapesti csendőrtiszti társalgóban január 28-án igen jól sikerült teadélután volt, melyen megjelentek: vitéz Falta László altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Nemerey Márton tábornok, a csendőrség felügyelőjének helyettese, Szütsy Imre ezredes, vitéz Sáray Ferenc ezredes, a honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője, Madacsay Imre ezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője és a Budapesten állomásozó csendőrtisztek családjaikkal, a törzs- és főtiszti tanfolyam hallgatói. A tréfas sorsjátékkal egybekötött összejövetel az éjjeli órákban ért véget. A teadélutánt február 18-án megismétlik.

Sporteredmény. Európa 10 nemzete legkiválóbb lovasait küldte Berlinbe, ahol február 1—10. között lovasversenyek voltak. A lovas és ló teljes tudását igénybevevő hatalmas versenyben 33 résztvevő között vitéz Biró József százados Kont nevű lován az olimpiai díjlovaglásban 6-ik helyezést ért el. Örömei gratulálunk ehhez az újabb, nagyjelentőségű sikerhez.

Csigy Sándor őrnagy: *Bujdosó lángok* című verseskötete most került a nagyközönség elé a Stephaneum-nyomda és könyvkiadó kiadásában. Csigy őrnagy nem ismeretlen olvasóink előtt. Nemrég ismertettük *Trianoni könnycse* című verseskötetét, melynek költői szépségű irredenta-versei a szerzőnek általános elismerést és szép sikert eredményeztek. Most megjelent költeményei az izzó hazaszeretet és nemzetért aggódó magyar lélek hangjai. Ajánljuk olvasóink figyelmébe a *Bujdosó lángok*-at. Megrendelhető a Stephaneum-nyomda és könyvkiadó vállalatnál Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Ára 2 pengő 50 fillér.

Járőrvezetői tanfolyamok vizsgája. A budapesti gyalog tanalosztálynál a járőrvezetőiskola hallgatóinak vizsgája január 26-án volt vitéz Nemerey Márton tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese és dr. vitéz Damasy Farkas ezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka jelenlétében. A hallgatók közül 6 kiváló eredménnyel

ért el, ezek között az első Szombathy Lajos csendőr. Igen jó eredménnyel vizsgázott 21, jó eredménnyel 9 és megfelelő eredménnyel 2 hallgató.

A pestszenterzsébeti gyalog tanalosztálynál a járőrvezetői iskola hallgatóinak vizsgája január 28-án volt Szütsy Imre, a m. kir. csendőrség felügyelője mellett tábornoki teendőkkel megbízott ezredes és dr. vitéz Damasy Farkas ezredes, a budapesti I. csendőrkerület parancsnoka jelenlétében. A 40 hallgató közül 9 végzett kiváló eredménnyel. Ezek közül első Palotás Ferenc II. csendőr. A vizsgát igen jó eredménnyel végezte 17, jó eredménnyel 12 és megfelelő eredménnyel 2 hallgató.

Próbacsendőrök vizsgája. A tatatóvárosi gyalog tanalosztálynál kiképzés alatt állott 90 próbacsendőr vizsgája január 27. és 28-án volt *Huszár Agoston* ezredes, a székesfehérvári II. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében. Az A. tanteremben

Demendi Béla próbacsendőr (baloldalt), a B. tanteremben pedig *Molnár Ferenc I.* próbacsendőr (jobbaldalt) érte el a legjobb eredményt.

A makói gyalog tanalosztálynál vitéz *Falta László* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője és *Hertelendi és Vindornyalaki Hertelendy Ignác* ezredes, a szegedi V. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében január 27. és 28-án volt a 146 próbacsendőr vizsgája. A próbacsendőrök közül tizenhárman végeztek kiváló eredménnyel, akik közül *Vasvári Lajos* próbacsendőr lett a tanfolyam-első.

badság, melynek letelte után fiatal bajtársaink örsekre vonultak be.

A *salgótarjáni gyalog tanalosztálynál* január 27-én volt 89 próbacsendőr vizsgája, *Bertalanffy Dezső* ezredes, a miskolci VII. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében. Kiváló eredményt 5, igen jó eredményt 33, jó eredményt 41 és kielégítő eredményt 10 próbacsendőr ért el. *Első Záborszky István* próbacsendőr lett. Az eredményes vizsga jutalma 5-5 napi szabadság.

Dicséretet. A pécsi IV. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el: *Harmath György* és *Papp Lajos I.* őrmestereket, mert a Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik esendőr portyázó-csoport tagjai, megerőltető szolgálatukat a legnagyobb odaadással és igen értékes eredménnyel látták el; *Harmatos Lajos* és *Korsós Ambrus* esendőröket, mert a Felvidék megszállása alkalmával a közbiztonsági és az idegenrendészeti szolgálat ellátása terén, különösen pedig a csehek által szándékosan visszahagyott nagyszámú kóbor cigányok összeszedésénél s azoknak a határon túl való áttelepítésénél fáradságot nem ismerő kitartó és lelkiismeretes szorgalmukkal úgy őrsparancsnokukat, mint járőrvezetőjüket igen jó eredménnyel támogatták; *Varga Gyula* őrmestert, mert mint gépkocsivezető a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban a nyomozó csoport parancsnokát mindenben támogatta, szolgálati körébe tartozó feladatait kiváló szorgalommal és nagy lelkiismeretességgel teljesítette. **Nyilvánosan megdicsérte:** *Erdövolgyi János*, *Farkas József II.* és *Hegedűs Mátyás* esendőröket, mert a Felvidék megszállása alkalmával mint az egyik esendőr portyázó csapat tagjai megerőltető szolgálatukat a legnagyobb odaadással és értékes eredménnyel látták el. **A szegedi V. kerület parancsnoka dicséret okirattal látta el:** *Pénzes István* tiszthelyettest, mert 26 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, különösen pedig 3 éven át mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; *Tóth Lajos I.* tiszthelyettest, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, különösen pedig 3 év óta mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; *Kovács Károly* és *Prokai János* tiszthelyetteseket, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat ellátása, utóbb mint őrsparancsnok alárendeltjeinek nevelése, oktatása és ellenőrzése terén buzgón és eredményesen működött; *Fürész Mihály* tiszthelyettest, mert 1937. október 5-én, a Zagyva folyó zsilipjében talált 4 hetes, teljesen oszlásnak indult gyermekhulla kiletét, az elhalálozás körülményeit, az anya személyét 139 órán át folytatott fáradhatatlan nyomozás, majd 2 héten át tartó bizalmas, körültekintő és leleményes puhatólás folyamán felderítette. Ennek eredményeként a lakosság körében közfelfűtést keltett súlyos bűncselekmény gyanúsítottját a bíróság elítélte; *Zubor János* tiszthelyettest, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, 5 év óta pedig mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Dudás Sándor* tiszthelyettest, mert 2 éven keresztül mint őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek irányítása és kiképzése terén igen eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; *Gál István* tiszthelyettest, mert 12 éven keresztül a közbiztonsági szolgálat ellátása, 1 éven át pedig mint a makói gyalog tanalosztályhoz beosztott segédoktató, a próbacsendőrök kiképzése terén igen eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; *Zsidi Miklós* tiszthelyettest, mert 15 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, előbb a közbiztonsági szolgálat terén, 1 év óta pedig mint gazdasági hivatalhoz beosztott számvevő segédmunkás, kötelemait mindenkor nagy szorgalommal és igen eredményesen látta el; *Várnagy Imre* vizsgázott törzsőrmester, mert 11 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, különösen pedig az utóbbi időben mint őrsparancsnokhelyettes, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Tanács Ferenc* törzsőrmestert, mert 18 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén, utóbb mint ideiglenes őrsparancsnokhelyettes, mindenkor fáradhatatlan szorgalommal, nagy lelkiismeretességgel és igen eredményesen működött közre; *Jablonkay István* törzsőrmestert, mert 19 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen 1938. év folyamán, a közbiztonsági szolgálatot teljes odaadással, nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel látta el; *Kiss Daniel* törzsőrmestert, mert 14 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén, különösen mint járőrvezető, szolgálatát min-

MEGJELENT 1939 ÉVI FŐARJEGYZÉKÜNK!

K É R J E. B É R M E N T V E M E G K Ü L D J Ü K

Mezőgazdák
Magja
indig
inóság

K Ö Z P O N T:

BUDAPEST, V. KERÜLET,
ALKOTMÁNY-U. 29. SZÁM.
Telep: Nyugati p. u. XX. r.

K I R E N D E L T S É G E K:

Debrecen - Győr - Lepsény - Nyíregyháza - Szolnok - Szombathely.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

TELEFON: *1-273-83, 1-112-96.

denkor fáradságot nem ismerő buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel látta el; *Nyitrai János* törzsrőrmestert, mert 1938. május 5-én Szolnokon, két megvadult és kocsit elragadótlónak, bátor és önfeláldozó magatartásával történt megfékezésével, négy közvetlenül elgázolással veszélyeztetett személy testi épségét megmentette; *Tamás József* törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, előbb a közbiztonsági szolgálat terén, 3 év óta pedig mint szárnyirnok, teendőit mindenkor fáradságot nem ismerő buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel látta el; *Karasz László* törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt előbb a közbiztonsági szolgálat ellátása, 3 év óta pedig mint a makói gyalog tanalosztályhoz beosztott oktatósegéd, a próbacsendőrök kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Takács István* őrmestert, mert 14 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén mint járőrvezető, mindenkor nagy buzgalommal és jó eredménnyel működött; *Bognár László* törzsrőrmestert, mert 12 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen 1 év óta mint őrsparancsnokhelyettes, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendelték kiképzése terén igen hasznos és eredményes tevékenységet fejtett ki; *Szinyai László* őrmestert, mert 11 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat ellátása terén mindenkor nagy buzgalommal, lelkiismeretességgel és igen eredményesen működött; *Simon Lajos* törzsrőrmester v-t, mert mint a felszabadult Felvidék megszállásakor Kassán felállított őrs parancsnokhelyettese, — őrsparancsnokát a közbiztonsági szolgálat megszervezésében és teljesítésében fáradhatatlan buzgalommal támogatta, a magyarság érdekeit szolgáló viszonyok létesítése terén lankadatlan szorgalommal, igen eredményesen működött; *Agoston Géza* törzsrőrmestert, mert mint a felszabadult Felvidék megszállásakor Perbenyéken felállított őrs parancsnokhelyettese, parancsnokát az őrs működésének megkezdésében és a közbiztonsági szolgálat megszervezésében nagy buzgalommal támogatta, a közbiztonsági és államvédelmi ügyekben igen eredményes tevékenységet fejtett ki, alárendeltjeinek igen jó példát mutatott; *Fazekas János* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Nagykövesden felállított őrsön mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az államvédelmi ügyek terén nagy buzgalommal, igen jó eredménnyel működött; *Gál István* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Szepsiben felállított őrsön 1938 november 8-tól december 12-ig terjedő idő alatt mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Zérczi József* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Tornaúján felállított őrsre beosztott járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat ellátásában és az államvédelmi ügyekben mindenkor járőrvezetőjét lankadatlan szorgalommal és kiváló eredménnyel támogatta; *Varga Mihály* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Kassán felállított őrsön, mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat ellátásában és államvédelmi ügyekben járőrvezetőit mindenkor teljes odaadással és igen eredményesen támogatta; *Nyári Pál* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőr portyázócsoporthoz parancsnok, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Gálfi Lajos* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőr portyázócsoporthoz parancsnokhelyettese, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Gurmai Imre* és *Szedres Károly* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőr portyázócsoporthoz tagja, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Rócz József* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával mint az egyik csendőr portyázócsoporthoz tagja, a rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Belovai Márton* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék meg-

szállása alkalmával mint őrsparancsnokhelyettes, őrsparancsnokát hathatósan támogatta a közbiztonsági szolgálatot pedig kiváló buzgalommal és eredménnyel látta el; *Takács József* és *Beke Lajos* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Kapitány János*, *Harmath Zsigmond* és *Fejes József* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során mint járőrvezető és járőrtárs, feladatát a legnagyobb odaadással és kiváló eredménnyel látta el. *Nyilvánosan megdicsérette: Kupi Imre*, *Virág István* és *Földi István* törzsrőrmestert, mert csendőrségi szolgálati ideje alatt különösen mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradhatatlan buzgalommal, nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel működött; *Nagy Sándor* II. őrmestert, mert 1937 október 5-én, a Zagyva folyó zsilipjében talált négyhetes, teljesen oszlásnak indult gyermekhulla kitélének, az elhalálozás körülményeinek és az anya személyének 139 órán át folytatott fáradhatatlan nyomozásban, majd a két héten át tartó bizalmas és leleményes puhatolás folyamán mint járőrtárs, kiváló buzgalommal vett részt. Ennek eredményeként a lakosság körében közfelhívást keltett súlyos büncselekmény gyanúsítottját a bíróság elítélte; *Károly Antal* őrmestert, mert 5 éven keresztül mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat ellátása terén mindenkor igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Bakos Ferenc* és *Pálincás József* őrmestert, valamint *Forró Imre* csendőrt, mert csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradhatatlan buzgalommal nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel működött; *Fehér Emil* csendőr, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint egyik csendőr portyázócsoporthoz tagja, a rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Kovács József* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat megszervezésében fáradhatatlan buzgalommal támogatta parancsnokát és a magyarság érdekeit szolgáló viszonyok létesítése terén igen hasznos tevékenységet fejtett ki; *Dávid Márton*, *Vásson János*, *Lakatos Péter*, *Marosi Lajos* és *Gerencsér Sándor* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Bakonyi János* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint csendőr járőrtárs, feladatát a legnagyobb odaadással és kiváló eredménnyel látta el.

Fegyverhasználat. A szigetszentmiklósi őrs állományába tartozó *Deák Albert* tiszthelyettes, *Cunyi János*, *Szabó Miklós* és *Csonka József* próbacsendőrökből állott járőr folyó hó 1-én 12 óra 40 perckor a szigetszentmiklósi vasútállomáson B. Ender Sándor ottani lakos megtámadta. Ezt a támadást azonban Szabó próbacsendőr kivédte. A támadó ekkor az odasiető Deák tiszthelyettesnek rohant, annak fegyverét megragadta és azt felszólításra sem engedte el. Deák tiszthelyettes a támadás elhárítására szuronyfegyvert használt, melynek következtében B. Ender Sándor a hasán súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. A járőr tagjai sértetlenek maradtak. A sérültet a mentők a budapesti Szent István kórházba szállították. A kivizsgálás megtörtént.

A rendőri újságírók ezidén a szokásos Riporter-bál helyett — a változott viszonyokra való tekintettel — revü-délután rendeznek március 11-én.

A rendőri újságírók testülete — áthatva a miniszterelnök hitvesének, dr. vitéz Imrédy Bélánéknak korábbi felhívásától, — elhatározta, hogy szerény erejével támogatja a nemeselelő „Magyar a magyarért” mozgalom céljaira fordítja. Ugyancsak a jegybevételből akarják a rendőri riporterek az újságírók hősihalottainak, — a nyáron tragikus körülmények között, repülőszerecséltenség áldozatául esett rendőri újságírók és bajtársak emlékét megörökítendő márványtáblát, — a rendőri sajtóiroda falára elkészíttetni.

KERÉKPÁR, IRÓGÉP, RÁDIÓ, FOTÓ cikkek
olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel

SZABÓ ANTAL

sportüzletében,
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5.

IRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IM-
KÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FÓTER

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel!

A revü-délutánra mindössze 300 drb számozott meghívót bocsájt ki a rendezőség, amely az előkészítő munkálatokat már megkezdte.

A Csendőrségi Lapok háború utáni évfolyamait keressük a felvidéki őrsök részére. Értesítéseket a szerkesztőségbe kérünk.

A Csendőrnapról március 1-i számunkban adunk beszámolót. Ez annál teljesebb lesz, minél több helyről kapunk tudósítást, fényképfelvételeket. Ezeket azonban kérjük legkésőbb február 21-ig hozzánk eljuttatni.

Csendőrségi Közlöny 4. szám. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározás, Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával vitéz Doóry László nyugállományú tábornoknak, nyugállományba helyezése alkalmából, kiválóan eredményes és különösen hasznos szolgálatainak elismerésül a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adományozni méltóztatott. — Honvédelmi miniszteri rendelet. Athelyezések: Ládai István őrnagy Budapestre, vitéz Náray Jenő őrnagy Székesfehérvárra, Inczedy Ágoston százados Szombathelyre, Dr. vitéz Gyergyó-Alfalvi Gereöffy Géza őrnagy Szegedre, Kinevezés: Bartos Ödön főhadnagy a csendőrség nyomozó osztályának közlekedési- és híradó alosztály parancsnokává. Beosztás: vitéz Vass István százados a miskolci VII. kerület törzséhez előadótiszti minőségben. Athelyezések: vitéz Fábry György őrnagy, Gyöngyös-Halászi Takács Attila és Nagyhetényi Jenő hadnagyok Ungvárra. — Rangszám meghatározás. Az 1939 január 1-ével 1936. január 1-ei ranggal kinevezett hadnagyok rangszáma az alábbiak szerint határozott meg: Dr. Zöldi Márton 1., Dr. Tukora-Bakos Béla 2., Gyöngyös-Halászi Takács Attila 3., Dr. Decleva Dénes 4., Dr. vitéz Kovács Jenő 5., Nagyváradai Stépán László 6., Dr. Kiss Gyula 7., Dr. Martélyi István 8., Dalmy Ádám 9., Dr. Imreh Géza 10., Dr. Bánsági Béla 11., Margó Pál 12., Bárcziházi Bárczy Dezső 13., Komáromy László 14., Bréstyenszky László 15., vitéz Horváth Árpád 16., Pintér László 17., Dr. Bányai Kázmér 18., Dr. Kertész Lajos 19., Maklári-Klekner Péter 20., nemes Stachó Géza 21., Dr. Kun Imre 22., Nyilas Iván 23., Dr. Mezlényi Egon 24., Finta Imre 25., Nagyhetényi Jenő 26., Dr. Bazsó Lajos 27., Bodonyi Károly 28. és nemes Simon László 29. rangszám. — Állandó nyugállományba helyezés: Németh Sándor székesfehérvári II. és Molnár József II. debreceni kerületbeli tiszt-helyettesek; Várkonyi Lipót budapesti I., Doros István miskolci VII. kerületbeli alhadnagyok, Székely József budapesti I. kerületbeli számvevő tiszt-helyettes, Seimeci János székesfehérvári II., Endrédi István pécsi IV., Soóky Gábor debreceni VI. kerületbeli tiszt-helyettes, Bányai József szegedi V. és Bokor Imer debreceni VI. kerületbeli alhadnagyok, Tóth József I. miskolci VII. kerületbeli tiszt-helyettes. — Várakozási illetményekkel szabadságolták: Szabó Imre székesfehérvári II. és Ács Domokos budapesti I. kerületbeli tiszt-helyetteseket. — Szabályrendeletek. Nyiregyházi gyalogtanulósztály áthelyezése Ungvárra. — Csekkforgalomban átutalólap és csekkfizetési utalvány rendszerezése.

Takács Ferenc csendőrmestert, aki az V. számú kerületnél szolgált és 1915. évben a VII. sz. hadtestparancsnoksághoz Kolomea vasútállomásra volt beosztva, mint tábori-cesendőr, keresi Mosonyi (Merka) János kir. útnester, Putnok, Tompa-u. 376. sz. Aki tud valamit nevezettről, az közölje fenti címmel.

Ruszin Mihály volt kassai, majd bárcsi őrsparancsnokot keresi unokaöccse: Bures György rendőrségi alkalmazott (Munkács, rendőrkapitányság). Aki tud róla, közölje a jelzett címre. A munkácsai őrsöt kérjük, értesítse alkalmilag erről a hírünkről Bures Györgyöt, úgyszintén arról is, hogy levelet, lapot nem írunk.

Általános Ismeretek Tára című könyvet keres megvételre a kaposi csendőr őrsparancsnokság. Akinek van eladó, közölje az őrsrel.

SZEMÉLYI HIREK.

Házasságot kötöttek. A szegedi V. kerületben: Dobos Sándor őrmester Tóth Juliannával, Nyirkarászton; Kiss Gyula I. tiszt-helyettes Zsbori Juliannával, Kalocsán; a miskolci VII. kerületben: Balogh István I. törzsőrmester v. Belancsik Erzsébettel Alacsán, Földes Ferenc törzsőrmester v. Boesi Máriával, Füzesabonyban.

Született. A szombathelyi III. kerületben: Böröcz István törzsőrmester feleségének Zsuzsanna—Mária leánya; a szegedi V. kerületben: Kiss Dániel törzsőrmester feleségének Veronika—Judith leánya, Kerekes András tiszt-helyettes feleségének István—András fia, Zubor János tiszt-helyettes feleségének Ilona—Erzsébet leánya; a miskolci VII. kerületben: Czéli János tiszt-helyettes feleségének Ilona—Katalin leánya, Pócsai István törzsőrmester feleségének Ildikó—Erzsébet leánya.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészolásának, és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kézírattal nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnymutatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyeget mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk.

FORBÁTH és RÉVÉSZ
 PATRIA svájci mesterművű oca 4 l g. súlyban,
 HUNGARIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben messzemenő jótállással.

FORBÁTH és RÉVÉSZ
 Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

MEGBÍZHATÓ SZABADTÉRI VILÁGÍTÁS

lámpák
 Kézilámpák

**petroleum-
 g á z z a l.**

Ismeretőt díjmentesen küld:

Aladdin Budapest, VII. Nyár-u. 7.

lunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldőik külte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Kérdések kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlexikon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és a m. kir. rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadjunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Bűszörményi-út 21. szám.“

Adóügy. Birtokváltás esetén a könyvelés a K. K. H. Ó. (Közadók Kezeléséről szóló Összeállítás) 22. §-ához fűzött utasítás V. bekezdése alapján történik. A községi jegyző köteles külön lezárolás alapján megállapítani a vett ingatlanok a vétel napjától számított földadóját és járulékait és erről az érdekelt felekkel jegyzőkönyvet vesz fel. A következő évben a kiszámított adót (ha az évben nem rendeznek) a vevő nevén nyitott adófőkönyvi számlára vezeti át és ezen a számlán adózik továbbra az illető. A vevő az átruházás előtt kivezett adóért az ingatlanra felel azoknak teljes kiegyenlítésért. Adótervezés átruházása, átvállalása, magánjogi egyezség tárgyát nem képezheti.

A joggyakorlat szerint (ez már nincs benne a K. K. H. Ó-ban) az ingatlanra bekebelezett köztartozásért a jogutód, jelen esetben a vevő, is felelős, mégpedig annyi évig, ahány évi köztartozás terheli az ingatlan. Be is hajtják rajta, azonban 5 polgári peres úton igényelheti a jogelődöt.

Csodálatos, hogy a szóbanforgó 3 kat. holdat 372 P adó terheli, mert ily magas összegű adó még felszaporodás esetén sem lehetséges. Éppen ezért forduljon panaszával az illetékes m. kir. adóhivatalhoz és kérje az ügy kivizsgálását.

Mért van ez így. Azt, hogy mikor, mely évfolyamok kerülnek járőrzetű iskolába, most pontosan nem lehet megmondani. Az általános sorrendet meghatározták, azon — előrelátólag — még változtatás lesz. Azt ajánljuk, hogy legyen felesleges másféle ügyben is, mert ebből a levelében igen sok, tereles heveség van. Csodáljuk, hogy a munkakedve esőkenésére is gondol már, pedig fiatal csendőrnek szerényebbnek kell lennie, sőt iparkodónak — mindenekelőtt. Ha kiválóan végzi majd a nagyonvárt járőrzetű iskolát, elfelejtjük ezt a levelét.

Rögtönbíráskodás. 1. Mai számunkban írunk erről. Meg kell jegyeznünk, hogy a rögtönbíráskodás kihirdetése nem jelenti egyúttal a Szut. 330. pont 7. alpontjában szabályozott fegyverhasználati jog életbeléptetését is, mert ezt a 342. pont értelmében a kormánynak külön kell életbeléptetnie, a belügyminiszternek pedig nemcsak a csendőrség, hanem a lakosság körében is kihirdetnie. Ez a pont tehát mindaddig nem lép érvénybe, amíg azt a kormány külön és kifejezetten, mint a csendőrség fegyverhasználati jogának kiterjesztését életbe nem lépteti.

S. O. S. Igyekezünk segíteni, türelem.

Öszinte. 1. Szülési segély nem illetékes. Orvosi beavatkozást igénylő s nagyobb kiadással járó bonyolult esetben, a kiadásokat igazoló nyugták csatolásával, a B. M. úrhoz segély iránti kérelem előterjeszhető. 2. A tűzharcos törvényben (1938. évi IV. t.-c.) megállapított havi pótlék csak a polgári illetményrendszer körébe tartozó állami alkalmazottaknak illetékes. Katonának, csendőrnek még nyugállományban sem.

Érdeklődés. 1. A katonadíj szabás kedvezményét eltávozási jeggyel nem veheti igénybe. Lehetséges, hogy arra is kiterjesztik majd. 2. A törvénytelen gyermek anyjának jogában áll polgári per alapján keresetet indítani a tartásdíj megállapítása iránt még akkor is, ha a szóbelileg történt megállapodást tanúkkal tudja bizonyítani a bíróság előtt. A tartásdíj összegének megállapítása ily esetben a bíróság mérlegelése alá tartozik. Ha az apa csupán megállapodás alapján fizet az anyának, jó közjegyző előtt megkötöni ezt. Az életképtetésben e miatt hátrány nem éri, ha önként eleget tesz a neveltetés terén reá háruló kötelezettségnek (anyával megállapodás, stb., amint az Önnél megtörtént) s ezt igazolni tudja. 3. Az 1933 júliusában felszerelt csendőrök járőrzetű tanfolyamba való vezénylése már megkezdődött. Az idén, vagy a jövőben sorra kerülhet.

Insulin. 1. Nyugállományúak nem számíthatják fel a kincstár terhére a gyógyszerért, ellenben katonai gyógyszerteráiban kedvezményes árban kaphatják. 2. Ezidőszerint nincs rá törvényes alap, de lehet, hogy később lesz. Most hiába is kérni. Az özvegy megkísérrelheti majd kegyelmi úton kérni kegydíj folyosítását.

Toronyi örs. Ugy a Mikos, mint a Szak családi név jó magyar hangzású és magyar eredetű.

55.555. Örvendünk, hogy ebben a bizalmas és nehéz ügyben is hozzánk fordul. Megértjük aggodalmát és helyeseljük, hogy születendő gyermekeinek egészséges anyát akar. Ez nemcsak az Ön, hanem a nemzet érdeke is. A csendőr nőülését csak abban az esetben engedélyezik, ha úgy ő, mint arája egészséges. Ha a nőülés engedélyezése után, de még a nőülés megkötése előtt betegszik meg az ara, vagy a csendőr olyan bajban, melyről gyanítható, hogy nehezen gyógyul s az utódokra átvihető, az orvos tanácsát kell kikérni. Amennyiben ez kedvezőtlen lenne s az orvos a házasságot nem javasolná, a vonatkozó orvosi bizonyítványt fel kell terjeszteni a kerülethez. („A—57.“ Nőülési szabályzat 12. §. 52. pont d) alp.)

Szepsi. 1. A „Budapesti Közlöny“ e. hivatalos lapban esetenként közléseket a betöltésre kerülő állásokat és a pályázati feltételeket. 2. A nőülési szabály kifejezetten nem mondja meg, hogy a kérvényhez telekkönyvi kivonatot is kell csatolni, ezt azonban a gyakorlatban általában megkövetelik, mert a helyhatósági bizonyítványból nem tűnik ki a vagyon tehermentessége vagy megterhelése. 80—100 pengőbe nem kerül a kivonat, sokkal olcsóbban kiállítják.

K. K. eső. 1. Előfordult esetből folyólag ebben az ügyben tárgyalások folynak. Ha rendezve lesz az ügy, a fenti jeligéje alatt közölni fogjuk.

H. A. Nagyszénás. Olvassa el lapunk 1933. évi 23. számának 746. oldalán közölt 83. lekszikon válaszunkat.

Mura partja. Olvassa el lapunk 1934. évi 3. számának 93. oldalán „Ki veszít“ jeligés üzenetünk 1. pontját.

Ibolya. Lapunk 1935. évi 9. számának 291. oldalán „Kecskemét“ jeligés üzenetünkben megtalálja.

Hatvani örsöt kérjük, hogy Fekete Imre ny. törm.-t (Arany János-út 98.) alkalmilag a következőkről értesítse: 1. Minthogy az anyós nem vérrokona a családfőnek, nem kaphat utána családi pótlékot. Olvassa el lapunk 1933. évi 23. számának 746. oldalán közölt 83. lekszikon válaszunkat. 2. Olvassa el lapunk 1935. évi 9. számának 291. oldalán közölt „Kecskemét“ jeligés üzenetünket és az 1925. évi 24. Cs. K.-hoz mellékelt 7000/M. E. 74. pontját. Levélben, sem lapon nem válaszolunk.

Szirák. Illetékes. Kérje.

Előfogat. Az 1925. évi 9. sz. Cs. K. mellékletét képező 156.600/VI. b. 1925. B. M. kör. 2. §. 4. fejezete felsorolja azokat az eseteket, melyekben előfogat igénybe vehető. Ennek „n“ alpontja szerint „a közbiztonság érdekében teljesítendő nyomozásoknál“ is illetékes, ha 7,5 km-nél hosszabb utat kell megtenni oda is és vissza is, összesen tehát 15 km-nél nagyobb

CIPŐT, CSIZMÁT

mérték után, megbízható minőségben, izlőses kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett is vásároljunk

SIKE ISTVÁN-NÁL
BUDAPEST, VI., CSÉNGERY-UTCA 49.

Levelező-lap hívásra jövők. — Csendőrségi szállító.

Katonai térképek, szolgálai könyvek

-féle könyvkereskedés

GRILL GERGELY R. Rt.-nál

Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

távolságot L.1 erre nézve az 1929. évi 24. Cs. K.-ben közzétett 137.507/VI. b. 1929. sz. B. M. körrendeletet.

Vár. Sem osztrák, sem bolgár háborús emlékérem nem igényelhető már.

Sopron. II. Minthogy a megszakítás 3 évnél nagyobb, csak különös méltánylást érdemlő esetben veszik vissza. Ha leszerelése után nősült meg, visszavételre nem számíthat. Ily kérelmek felett a honvédelmi miniszter úr dönt. Okmányokat nem kell egyelőre csatolni, erre majd utasítják.

Kistarsa. Néhai Ambrózy Gyula ezredes úr volt 1924 augusztus hónapban a budapesti I. kerület parancsnoka.

1009. Olvassa el „Érdeklődés“ jelige 1. pont alatti üzenetünket.

Balaton. 1. Ha az „A“ mintájú igazolvánnyal ellátott egyén megszerezte a „C“ mintájú igazolvány elnyeréséhez előírt feltételeket, az utóbbi igazolvány elnyerésére irányuló kérelmet ugyanolyan úton és módon kell előadnia, mint ahogyan a meglévő igazolványát annak idején kérelmezte. Erre nézve bő ismertetést talál lapunk 1931. évi 11. számában. 2. Aki lenézi a csendőrt s ilyen nagyra van saját magával, ne akarjon csendőr felesége lenni. Idősebb bajtárs szóljon a völegénynek, hogy oktassa ki és világítsa fel menyasszonyát. Ha pedig nem használ ez, idejében álljon félre a csendőr, mert tönkre teszi nemcsak a maga, de a környezetében élő bajtársak életét is. Csak körül kell nézni: akad erre szomorú példa. Van nekünk elég gondunk-bajunk, nem bajlódhatunk ilyen baj-keverőkkel is. A völegény felelős azért, hogy a menyasszonya sértően ne nyilatkozzék a csendőrökről. Ha pedig megtette már, tegye jóvá valahogyan, pl. a völegény kérjen bocsánatot a megsértett csendőrtől. Ha nem kap elégtételt a megsértett csendőr, jelentse őrsparancsnokának. A továbbiakban már a Szut. 108. p. utolsó bekezdése irányadó. Csak természetes, hogy ilyen menyasszonyból csendőrfeleség már nemigen lehet. Hogy köszöntse-e a megsértett csendőr a sértő menyasszonyt? Ha megkapja az elégtételt: igen.

Hazatérés. 1. Motorkerékpár beszerzésének engedélyezését a szárnyparancsnoktól kell kérni. Ha a kérelmező megfelelő bizonyos megszabott követelményeknek, az engedélyt megkap-

hatja. 2. Az ajándékba kapott motorkerékpárt használhatja. Jó, ha bejelenti a szárnyparancsnok úrnak.

Somorja. 1. Az 1925. évi 9. Cs. K. mellékletét képező 156.600—VI. b. 1925. sz. B. M. körrend. 1. §. 4. pont c. alp. szerint fuvarj csak abban az esetben vehet igénybe, illetve számolható el, ha a költözködés kiinduló pontja a vasútállomástól 5 km-nél távolabb van, de ily esetben is csak az 5 km-en felüli távolságra nézve tarthat igényt a fuvarköltésre. Így pl. ha 8 km-re esik a v. áll., csak 3 km-re számolható el a fuvarj. 2. Ha gépkocsin költözködik, elszámolhatja a valóságos súly után azt az összeget, amelyet vasúti szállítás esetén felszámíthatott volna. Ha tehát többre kerüli a gépkocsifuvar, mint a vasúti szállítás, ezt a többletet a sajátjából kell fizetnie. Gépkocsival való költözködés esetén a költözködési hely és a v. áll. közötti távolság a költségek felszámíthatása szempontjából nem jön figyelembe. 3. Új előléptetési szabály nincs. 4. A lapot neje címére küldjük.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Verebély H. Közöljük márc. 15-én.

Türekvő 1916. Elsősorban: próbaesendőrtől költeményeket nem fogadunk el, ami nem azt jelenti, mintha kételkednénk költői képességében, hanem azt akarjuk, hogy hasznosabb dolgokkal töltsé idejét az, aki nálunk meggyökeresedni akar. Sokkal nehezebb valami a csendőrség, mint gondolja. Tanulnia kell legalább annyit, mint a papnak, aki tudvalevőleg: hőtáig tanul. Másodsorban: életveszedelemnek tennék ki Önt, mert a magukat jó csendőröknek valló bajtársai alaposan helybenhagynak. Hogy jut eszébe: megverselni a csendőrt, aki szomszaga oltására szőlőfürtöt csipeget s akit ezért a szőlőcsész „bekísér“ a község házára. Irt volna inkább a négus szakállalól vagy bármiről, de ilyen vakmerő szőlőcsészről!... Kibékülünk, ha valami remek nyomozás résztvevőjeként dícséző okiratot kap, addig azonban még titokban se írjon verset.

Tóth th. Közszeg. Oktatás a szabadban tárgyú képünk van már — és jobb. A másikon a kezdetadó alak nem jó. Szívesen látjuk máskor is.

H. A. t.-orm. Felbén. Életlenek a képek.

523. J. Gy. Türelemet kérünk.

Boglyas. Még nem bíraltuk. Ugy értesülünk, hogy a belügyminiszteriumban készül a kerékpáros szolgálat központi rendezése.

D. P. Perkáta. Nemes érzelem vezette tollát, de a vers nem sikerült úgy hogy közölhetnénk.

Liliom. Írása derék próbacsendőrré vall. Most beküldött levelét nem közölhetjük.

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselet:

Bemutató terem:

V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.

Budapest, V., Nádor-u. 24.

KLŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL P 65-től

EBÉDLŐSZÖNYEGEK P 28-tól

Fotóanyagok, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehérművésznak, ruhaszövetek. „Baron” Szőnyeg- és Kárpitásháló Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árendomény!

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kepengék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

49 ÉV ÓTA
FENNÁLLÓ CÉG

MÁRE R

UTÓDA

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETE

BUDAPEST
VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.

TELEFON: 139-528

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Szakképzett egyenruhászabóság

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(14)

Pedig beszélni kellene velem! Oszttják a Vashalmot! Azt ugyan nem lehet megakadályozni, hogy ne osszák fel, de lehet valami olyat tenni, mely által elháríthatók a veszedelmek. Kihúzza ma még Vak Miskából, mely tájon vannak elásva a kincsek, valljon színt, árulja el!

Igen! És ezek után az illetékes területet azonnal ki kell hagyni és meg kell vásárolni! Tudják azt sokan a faluban, hogy Vak Miskának sok pénze van, hogy bankba rakja. Igenis, kényszeríteni fogja Vak Miskát, hogy vegyen ki a bankból és vegyen házhelyet a Vashalomban.

Ebből nem enged. Különbösen leleplezi Vak Miskát. Kezében van. Tudja azt nagyon jól Vak Miska is, hogy mi jár neki egy hosszú élet csalásáért. Milyen remekül ki tudja fordítani a szemgolyóit! Nagyvásárok alkalmával, hogy kihallatszik panaszos jajsza a vásári zajból. Hogy érti a esziót! Vagyona van a könyörület krajeírjaiból.

Általában véve, utalatos ember ez a Vak Miska, nem is érti kend, hogy bízott rá Árgirius királyfi ilyen nagy titkot, miért éppen őrá a faluban? De hogy kendnek is megnyilatkozott az égen, megszállta a csoda, ebben minden bizonytalanság a királyfi lelke nyilatkozott meg, ebben a sors titkos ujjai van.

Hej, Laji bátyám, akkor már nagyon „megszállott” ember volt maga!

Lekucorgott a viskó tövébe és mint izzó két farkasszem csillogott a szeme a sötétben a delejes gondolatoktól. A macskák nyávogtak, a vályogvető gödrökben, buckákban többszáz ezer béka brekegett, szűnyogesordák zsongtak körül.

Igy ült jósokáig azzal az eltökélt szándékkal, hogy nem uoccan a ház tővéről, mert reggelig vagy hajajön Vak Miska vagy kijózanodik és beszélhet vele.

Egyszer csak suttogó hangokra neszelt. Két alak gomolygott előre a sötétben a viskóhoz vezető földnyelven. (Itt említem meg, hogy olyan volt ez a földnyelv, csak jóval vékonyabb, mint az olasz eszima a térképen és Szicíliának a legvégső csücskén fektült Vak Miska viskója. Azontúl tenger volt kisebb-nagyobb szigetekkel a szigeteket keskeny gátak kötötték össze a szárazfölddel, ezeken keresztül közlekedtek a cigányok, de volt olyan sziget is, melyet csak ladikkal lehetett megközelíteni.)

Guggolva húzódtott el Laji bátyám a ház végéhez. A két alak már a házhoz ért. A földre zuhant valami. Zsák volt. A tárgyak esésében benne van a tárgyak mineműsége is. Deszka zuhan, víz, mit tálból vágnak ki az udvarra a konyhából, loccsan, tányér esik, kocsi borul, boglya szédül, gyümölcs pottyan, minden, minden a világon, ami a földre esik, megnevezi magát, ha figyelni az ember. Az egyik alak hangot adott és Vak Miskát árulta el.

— Aszítottam, hogy megszakadok!... Fene nehéz vót e'za zsák, a feki egye meg!

— Kár vót így lecsapni pedig! — felelt rá vékony kis cérnahang.

Vak Miska és a kis Hévízi Pinke!

— Mer most biztos összetört a hermonika!

— Nem a!... Becsavartam én aztat a gyócs közé!... Hat vég gyócs közt van az a hermonika!

Közben az ajtóval szöszmötölt Vak Miska. A macskák, akik időközben elhallgattak, most újra éktelen koncertba kezdtek. Már érezték hangját, szagát vén gazdájuknak és megröhamozták az ajtót.

Bementek a házba. Vak Miska lámpát gyújtott és első dolga volt a macskákról gondoskodni. A zsákokból százféle harapnivaló került elő. Amit a házaló koldus két nap alatt összeszed. Vagy százféle sütésű karéj-kenyér. (A koldúsnak nagy átok a kenyér, ezért nagyon haragszik.) Dió, lekvár, főtt marhahús, avas szalonna, derce liszt, fahéj, hurkaszír, romlott befőtt, ferges alma, kéthetes fánk, aszaltszilva és migyomás. Ki tudná azt elősorolni!

A macskák lakmároztak. Vak Miska pedig a pénzt borította ki a zsíros zacskóból az asztalra, a kis Pinke bontotta a szoba közepén a zsákokat. Laji bátyám már az ablakból nézte őket.

A zsákokból furesa dolgok kerültek elő.

Mindenekelőtt vakító fehér gyolcsból kicsavart a kis Pinke egy díszes duplabillentős hermonikát. Vén Miska mingyárt a kezébe vette és halkán játszott rajta. „Szegény embernek szegény a sora, krumpli az ebéd, tők a vacsora.” Ezt játszotta Vak Miska és szutykos kabátzsebéből előhúzott egy literes üveget, nagyot ivott belőle.

— Te, Pinke!... Gyere, igyá té is!

A gyerek, aki akkor kilenc éves volt, nagyot húzott az üvegből. Azután tovább szedegette elő a holmikát.

— Ez mi, ez Mihály bátyám, ez a fényes dolog!

— Az, kedves, ezüstből van, urak használják, abba teszik ünnepkor a finom feketekávé!... Aztat, ugyi, a Vinternic-bazárjából esörtad el!

— Öhö!

— Jól tetted, kedves!

— Akkor ötlött magának Laji bátyám az eszébe, hogy tegnap volt a berényi vásár.

— Hát ez, mi ez?

— Az fiam, egy ruhaakasztó, nagyon fájin dolog!... Nikli ruhaakasztó... Azt én csement a potrohos Mellingerből!...

Még a következő dolgok jöttek elő a zsákból: egy rézmozsrak, egy tuat zsebkendő, egy nagydoboz koronaszalonna, három darab colstok, gyönygykalárisok, gummipárna, öt gyöngyházyelű bicska, három olló, egy rózsaszínű női blúz, egy ezüst zsebor, egy körtés kakukkos falóra, három nagy doboz sardínia, egy bőr pénzárca, három ezüst kanál, két ezüst gyertyatartó, egy vastag biblia, több fakanál, egy prézlidaráló, két darab ruhakefe, egy nagy szájharmonika (a gyerek mingyárt zsebetette), két kalapács és végül vagy harminc szervian paprika.

A szervian paprikát vették. És csak azt vették...

— Derék gyerek vagy te, Pinke fiam!... Nade megtanulod a boldogulásodat mellettem, csak engem a Zisten sokáig éltesse!

Nagyot ivott a szilvából

— Egészségire, Mihály bátyám!

— Köszönöm, gyerekem!... Itt ennél a pállánál csak az a fő gyerekek, hogy a szája ne járják az embernek!... Még a tulajdon anyádnak se mond el, hogy mi honnan került!... Csak aztat sajnálom, hogy azt a kis Vertájm-ládát nem tudtad elhozni!... Aztat roppant sajnálom!

— Nehéz vót Mihály bátyám, meg nagyon figyelt mán a kereskedő. Az előtt a sátor előtt különben se gyűltek össze a népek!

— Igen, hát mindig legjobb olyankor, ha sokan állnak a sátrak előtt, ha megrohanják a kereskedőt!

— Úgy esinálom én Mihály bátyám!

— Hászen betanítottalak!... De jegyezd meg azt is, hogy mindig célravezetőbb, ha a vendigtől lopod el!... Mer ugyi a vendig megalkussza a hummit, beléteszi a kaskályába, vagy a cacorjába, előveszi a bugyellárisát, fizet, oszt míg fizet, azalatt a legjobb!...

Arany-Ezüst

ÉKSZERT, ÓRÁT, Ajándéktárgyat, OPTIKAI
cikket megbízható minőségben, olcsón vásároljunk

A.m.kir. csendőrség
tagjainak kedvező
fizetési feltételek.

Varga Imre cégnél
Kaposvár, Teleki-utca 10. sz.

Vásároljunk

Fényképezőgépet,

Fotóciikket, szemüveget,

kömérőt, zseblámpát

BODA

FOTÓ, OPTIKA SPECIÁLIS SZAKÜZLETBEN

BUDAPEST, V., BERLINI-TÉR 6.
(Nyugati p. u.) Tel.: 121-488.
Kedvező fizetési feltételek.

— Ezetet mondta már Mihály bátyám!... Legtöbbszörre így is csinálom!... De hát most mit ér ez a sok hummi pénzben?

— Azatát majd Szentkirályi úr, az ügynök mondja meg fiam, hogy neki mennyit ér!... De saccolásom szerint nem ér többet az egész három koronánál... En tégedet kifizettek előre, az egyharmad részit kapod ennek a számadatnak, annak pedig egyharmadrészt keréken kitesz harminc krajcárt!... Nesze gyerekek itt a harminc krajcár!

A kisgyerek tántorogva állt fel a viskó közepén széjjel-hajigált lopott tárgyak mellől, a pálinka bejárta ványadt kis testét és kelletlenül nyúlt a harminc krajcár után. Nézte nézte, kis piszkos tenyerében egyikből a másikba számolta és hirtelen elpityeredett.

— Becsap éngem, Mihály bátyám!... Mér ad ilyen keveset? Igen, igen, becsap, tudom én azt! Pedig én csinálom mindent potyára!...

— Csiba te ne jégass tel... Híjnye, azt a mindenit, az ablakot is elfejtettem befirhangolni!... Nesze, itt van még egy korona, oszt ne bögj!... Inkább én a magamét adom oda, ráfizetek!...

Csucsoritotta vén száját és egy koronát nyomott a gyerekek markába. A gyerek szipogott és lecsendesült. Bizonytalankodott még keveskét, megfertőzött kis lelke sirt belül, hogy, Istenem, nem tudja kiszámolni, mennyi jár neki, nem tudja, hogy három koronának mennyi a harmada, de úgy érzi, sokkal több értékűt lopott össze három koronánál. Sőhajtott. Mily gonoszak a nagyok! De itt a szájharmonika a zsebében, vigasztalódott, ezt ő kilopta magának a lopott holmik közül...

És akkor Laji bátyám már nem tudta tovább nézni és hallgatni az odu rejtelmét, betoppant. A macskák ijedten bujtak az ágy alá, a szegletekbe, a kisgyerek remegve húzódt az ajtó felé, el akart állanni. Laji bátyám megkapta karjánál fogva és a szoba közepére lódította.

— Itt maradsz, kölyök!... Na, vén Mihály, most oszt nagyon összejöttünk!

Vak Miska összegörnyedt, hebegni kezdett:

— Na, na, nem tudnám megmondani, hogy mért jöttünk össze!... Pakold össze azokat a hummikát, te gyerek!... Nagyon tívedsz, Laji, ha assziszted, hogy netalántán... Éppeg

most mosdatom ezt a kölyköt, hogy térjen a jó útra, ne lopják, mer úgy elfajzik majd, belerögződik a lopás, hogy többet ül majd a dutyiba, mint nem...

— Csend! — ütött Laji bátyám az asztalra. — Mindent tudok. Mindent láttam, mindent hallottam!... Nem most jöttém én, vén gazember!...

— Na, na, esitűj, Laji! Egyen ki a fene, nem otthon vagy!... Se rendőr nem vagy, se defektív, mit lármázol itt!... Nézzék oda az ember!... Ha úgy tetszik, akkor szatadj a kösségire, hozd a nyakamra Kocsort, vagy a zsandárokot, megteheted, de itt az én portámon ne hatalmaskodj, mer itt én vagyok az úr!... Egyáltalában mér csavarogsz te mostanában mindig ezen a tájikon?... Gyanús ez nagyon!...

(Folytatjuk.)

Magyarul

című pályázatunkra ismét igen sok olvasónk jelentkezett. Alább közöljük azok neveit, akik részben egészen hibátlanul, részben kis, jelentéktelen hibával oídották meg a feladatot. Ismételjük itt is, amit multkor, hasonló pályázatunk megfejtésénél mondtunk: ügyelni kell, ügyelni kötelesség nyelvünk tisztaságára. Semmi szükségünk sem szóban, sem írásban idegen szavakra. A világ ismert nagy nyelvtudósai ismerték, ismerik és hirdetik nyelvünk pompás, színes voltát, kifejezésbeli gazdagságát, nemességét, zenéjét. A csendőr maradjon ebben is harcos, előljáró lelkes munkás.

Almás István eső. (Pusztavaas), *Gy. Balogh István* őrm. (Sarkad), *Bardócz Árpád* eső. (Hódmezővásárhely, központ), *Bánföldi György* eső. (Püspökladány), *Bertók Pál* alhdgy. (Sarkad), *Boda István* eső. (Endrőd), *Borbás György* eső. (Szepetk.), *Csató József* tőrm. (Debrecen), *Cserjés Dénes* tőrm. (Badacsonytomaj), *Csikai Mihály* prb. eső. (Nagycsere), *Dobó István* eső. (Nagykanizsa), *Dobos György* thts. (Porcsalma), *E. Dürgő János* eső. (Beregszász), *Faggyas Imre* eső. (Gérece), *Gazdag Miklós* eső. (Méhkerék), *Hegyesi Sándor* tőrm. (Szabadszentkirály), *Horváth Ferenc* III. tőrm. (Tura), *Illés Mihály* tőrm. (Bihartorda), *Juhász József* őrm. (Sarkad), *Kiss István* thts. (Tápiógyörgye), *Kiss József* prb. eső. (Méhkerék), *Kovács Ferenc* III. eső. (Dombóvár), *Lakatos Sándor* tőrm. (Tiszapalkonya), *Lendvai János* eső. (Kerca), *Mázsári Mihály* eső. (Méhkerék), *Mester József* tőrm. (Putnok), *Molnár József* őrm. (Veresegyháza), *Monostori Márton* eső. (Budapest), *M. Nagy János* eső. (Tólesva), *Németh Sándor* II. tőrm. (Andocs), *Simon Márton* őrm. (Babócsa), *Szabó Agoston* tőrm. (Bia), *Szabó Mihály* eső. (Nagyszelmene), *Takács Imre* III. tőrm. v. (Méhkerék), *Tátrai István* eső. (Cigánd), *Tiszai László* eső. (Bogács), *Tóth Béla* tőrm. (Budapest), *Ujfalussy János* tőrm. (Tarpa), *Varga Lajos* eső. (Tólesva), *Vass Ferenc* eső. (Csolnok-Angusztatelep), *Vincze György* tőrm. (Páka), *Virág József* (Tarnalelesz), *vitéz Zöldligeti Péter* ny. thts. (Moson).

Debrecen:

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG”

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 üzletben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelenti fizetési kötelezettséget, a havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U.6.

IRÓGÉP
MARKOVITS
MÉRNÖK SZAKÜZLETÉBEN
DEBRECEN, PIAC-UTCA 58.

Javítás, karbantartás, Kellék.
Continental írógépek
kizárólagos körzetképviselőte.
Telefon: 24-02.

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNY!

Kiváló minőségű ezüst, arany
Órák és szerek
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Postai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTÉR JÁNOS

órák és szerekészítő
DEBRECEN, BATHYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre is!

A sors *Mester József* tőrm.- (Putnok) és *Tóth Béla* tőrm.-nek (Budapest) kedvezett, mikor rábíztuk a nyertes kijelölését. Jutalmukat elküldöttük.

Valamit magunkról is...

Néhány kérdésre kellett felelni olvasóinknak; ma, a mi ünnepnapunkon közöljük multunk néhány adatát, a megfejtést.

Szigorúan bíraltuk a kapott pályázatokat, mert azt tartjuk: a feladatokban tévedni ennél a pályázatnál, nem sza-

bad. Amint mindenki igyekszik ismerni a maga családját, családjának multját, kimagasló eseményeit, úgy a csendőrnek ez — kötelessége. E szemmel nézve a pályázatot, a következőket találtuk józnak:

Abonyi János őrm. (Nagykörös), *Arkosi Gyula* alhdgy. (Budapest), *Balázi Lajos* eső. (Csökmő), *Gy. Balogh István* őrm. (Sarkad), *Bankó Lajos* thtts. (Sarkad), *Benedek Lajos* thtts. (Kemeese), *Békefi József* tőrm. v. (Szirák), *Berta Lajos* eső. (Riese), *Bertók Pál* alhdgy. (Sarkad), *Biró Gábor* eső. (Alsóögd), *Bokor József* thtts. (Gödöllő), *Csató József* tőrm. (Debrecen), *Dobó István* eső. (Nagykanizsa), *Dobó István* eső. (Nagykörös), *Fagyal József* tőrm. (Csökmő), *Fekete Lajos* tőrm. (Oros), *Földváry András* thtts. (Füzögyártelep), *Gazdag Miklós* eső. (Méhkerék), *Gulyás András* II. tőrm. (Gara), *Karácsony László* eső. (Lippó), *Kovács N.* eső. (Egyek), *Cs. Kovács János* thtts. (Nagykörös), *Kovács Lajos* thtts. (Diósgyőr), *Mázsa Mihály* eső. (Méhkerék), *Mester József* tőrm. (Putnok), *Monoki János* prb. eső. (Zsámbék), *U. Nagy József* thtts. (Hajdudorog), *Németh István* eső. (Hajdudorog), *Németh Sándor* II. tőrm. (Andocs), *Pásztor Béla* őrm. (Hajdudorog), *Sánta József* tőrm. (Riese), *Solymosi András* eső. (Diósgyőr), *Szabó Dénes* eső. (Perkáta), *Székely János* I. tőrm. v. (Pusztavaas), *Takács Imre* III. tőrm. v. (Méhkerék), *Tóth M. István* tőrm. v. (Cegléd), *Varga István* eső. (Méhkerék), *Vass Ferenc* eső. (Csolnok-Angusztatelep).

A pályázat nyertesei: *Arkosi Gyula* alhdgy. (Budapest) és *Földváry András* thtts. (Tüzfő). Jutalmukat elküldöttük Pályázatunk helyes megfejtése:

1. Az első kerületi paranesnokok: I. (Kolozsvár) ker.: *Török Ferenc* ezredes. II. (Szeged) ker.: *Török Ferenc* ezredes. III. (Budapest): *Török Ferenc* ezredes. IV. (Kassa) ker.: *Tisóczky László* alezr. V. (Pozsony) ker.: *Gróf Beckers Alfonz* ezr. VI. (Székesfehérvár) ker.: *Bodzai Sönser Nándor* ezr. VII. (Brassó) ker.: *Dombrádi Nagy Gyula* ezr. VIII. (Debrecen) ker.: *Tolcsnai Nagy Gábor* ezr. voltak.

2. A járőrvezetői jelvényt 1895-ben rendszeresítették.

3. Csendőrfelügyelőség 1886 óta van.

4. A csendőrség 1908-ban teljesített határőrizeti szolgálata-t az aldunai országhatár mentén, majd 1912-ben a szegedi és brassói kerületek Szerbiával és Romániával határos részein, azután 1913-ban és a világháborúban is.

5. A csendőrség kettős hajtókáját 1916-ban rendszeresítették.

6. A m. kir. csendőrség első közbiztonsági hősi halottja *Benke József* pomázi őrsbeli csendőr, akit Izbég községben 1884 január 4-én a főmeg agyonvert.

Pályázatok.

I.

Öreg csendőr

ül ma sok csendőrasztalnál, öreg csendőrbajtárs, akit a csendőrnapi ünnepem szeretettel látunk magunk között. Olyanok ók, mint a család megöszült, elfáradt, nagyon tisztelt, szívből becsült feje, akik végigélik e napon, a bajtársak és az ismerős bútorok között régi életüket, küzdelmes napjaikat s akik el is mesélik ezeket a visszaemlékezés kedves perceiben egy pohár bor mellett. Soha nem vesztjük el ezeket az öreg bajtársakat; mai számunkban Amerikából visszagondoló volt bajtárs levelét közöljük, közöljük egy régi, öreg csendőr leírását, e pályázatunknak sincs más célja: írják meg olvasóink, mi van körletükben régi bajtársainkkal, hogy élnek, hogy állnak meg az életben, paroláznak-e s ha igen, mit mond, mesél ilyenkor az öreg csendőr, régi harcosa a közbiztonságnak, aki, akik tudnak sokat, nagyon sokat a régi világból. Írják meg ezeket olvasóink, örömmel közöljük majd a leírásokat, amelyek legjobbait jutalmazni is fogjuk. *Csak legénységi állományú bajtársaink pályázhatnak. Határidő: március 15.* Csendőr vonatkozású emléktárgyat adunk a legjobbaknak emlékül.

II.

Micsoda értékek

vesztek oda azokon a területeken, amelyeket a Sors még nem adott vissza az ezeréves Magyarországnak! Ki tudja ezt röviden, mégis a legteljesebben ismertetni? *Csak legénységi olvasóink pályázhatnak. Határidő: március 1.* A legjobb munkákat közöljük és jutalmazzuk. Kérjük pályázóinkat, írják meg azt is: mit szeretnének jutalmul, ha nekik kedvez a szerencse?

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

DOXA

**A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.**

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI